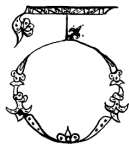

წრიგოლ ჯაკურიანის-ძე

საბრძონის ქართველთა მონასტრის

ციპიკონი 1083 წლისა*

იდებდა შაცხოვარსა, მხოლოსა იმე-
 რთსა ჩუენსა, – შამასა დაუსაბამო-
 სა და ძესა შისსა შხოლოდმოზილ-
 სა და ცხოველს-მყოფელსა ყოვლად
 ემიდასა სულსა შისსა, – ჯომელი-იგი მისცემს
 სიტყუასა მახარებელთა ძალითა მრავლითა.

წნ უკუე ვინყოთ ჩუენ აღწერად იმრთისა
 მიერ განსაზღვრებად ესე საკრებულოდ და მც-
 ნებად კანონისაჲ ერთ-სულ ქმნულთა მათთვის
 მონაზონთა, რომელნი მყოფ არიან სახელსა
 ზედა ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩუენი-
 სა იმრთისმშობელისასა აღშენებულსა ქართ-
 ველთა მონასტერსა **სეტრინონისასა**, რომე-
 ლი-ესე აღიწერა და დაემტკიცა ბრძანებითა
 ჩემ **წრიგოლისითა**, ნებითა იმრთისაჲთა სევე-
 ასტოსისა და დიდისა დემესტიკოსისა ყოვლი-
 სა შასავალეთისაჲთა, ძისა სანატრელისა ერ-
 ისთაჲთა მთავრისა **ჯაკურიანისაჲთა**, აღმო-
 სავალელისა და ქართველისაჲთა, რომელი-ესე
 მეზრ მაშენებელი ვარ პირველ წსენებულისა
 მის ახალ-შენებულისა მონასტრისა და მას შინა
 სამარხოჲსა მის განსასუენებელისა ჩემისა, რო-
 მელიცა სახელ-დებით ნოდებულ არს სახელ-
 სა ზედა ყოვლად წმიდისა იმრთისმშობელისა
შარიამისსა და მისისა მის სახელ-განთქმული-
 სა და შუენიერად შეზავებულისა წმიდისა ტაძ-
 რისა და ჭემმარიტად კარვისა დიდებისა იმრ-
 თისა, რომელი-ესე აღემართა მას შინა შემწედ
 და შესავედრებულად და საწსრად ჩემდა, ცოდ-
 ვითა განფრდილისა ამის, და თანა-მელვძლისა
 ძმისა ჩემისა სანატრელისა **წბაზ** მაგისტრო-
 სისა.

წინაჲთგან უკუე მაქუნდა სიყუარული და
 ძმობად სულიერი პატიოსნისა მონასტრისა
სანაგისაჲ, რომელი-იგი არს შინაგან ღმრთიე
 დაცვულისა ქალაქისა **ხოსტანტინოპოლისა**,
 ახლისა მის **წრომისა**, და ფრიად მთნდა და
 ჯეროვან მიჩნდა მათი იგი წესი და განგ-
 ებად სამონაზუნოდ და საკრებულოდ და მო-

ქალაქობად, რომელი აქუნდა მათ, ამისთვისცა
 ვინებე, რაჲთა ეგრევე სახედ მითვე წესითა და
 განგებითა დაემტკიცოს ჩემიცა ესე მონასტერი
 და ეკლესიაჲ ყოვლითაჲვე საეკლესიოჲთა გა-
 ნგებითა და რაჲთა ეგრეთვე მოქალაქობდენ
 წინამძღუარიცა ჩემისა მონასტრისაჲ და მლ-
 დელნიცა და სხუანიცა ძმანი ყოველნივე,
 ვითარ-იგი არიან ზემო წსენებულისა მონას-
 ტრისა **სანაგისანი**, ყოვლისაებრ წესისა მათ-
 ისა, რომლისა აღწერად ამისსა შემდგომად გუ-
 ეგულების.

ქამეთუ უკუეთუ იგინი, რომელნი ბუნებით
 მოქალაქენი ყოფილ არიან ოდესმე და ჩუეულ-
 ნი კეთილად ცხოვრებასა და აღზრდილნი ფუ-
 ფუნებით, და ესევეითარსა მას შორის დიდსა
 და ერ-მრავალსა ქალაქსა დაჯერებულ არიან
 ეგევეითარსა მაშენებლისა მათისა დადებულსა
 წესსა და უცთომელად უპყრიეს მათდა მიცე-
 მული იგი ნამარხევი დადებულისა მის წესისა
 მათისაჲ, და აწ ჩუენცა, ჟ მამანო და ძმანო,
 რომელნი-ესე მკვდრ ვართ მონასტერსა ამას
 შინა, ვინაჲთგან **ქართველნი** ვართ ნათესავით
 მწენი და მწედრობით აღზრდილნი და მარადის
 ჭირვეულსა ცხოვრებასა ჩუეულნი ვიდრელა-იგი
 სოფელსა შინა ვიყვენით, და მოსრულ ვართ
 აწ სამონაზუნოსა ამას წესსა და გარეგან ქა-
 ლაქისა არს ყოფად ჩუენი, შორს სოფელთაგან
 და მსოფლიოთა, ესევეითარსა ამას შუენიერსა
 უდაბნოსა, რომელი აღსავსე არს ყოვლითა
 კეთილითა, ესე-იგი არს მრავლითა და ტკბ-
 ილითა წყლითა და წყაროებითა და მათ შინა
 მრავლითა და გულის-სათქუმელითა თევზითა
 და თითო-სახითა ნაყოფითა, ხილითა და ვე-
 ნაჭებითა და მხლითა გუარად-გუარადითა და
 სხვთა ყოვლითაჲვე, რომელიცა უწმს მონაზონ-
 თა, ვითარ უკუე არა უფროჲსად თავს-ვიდვათ
 და დავიძარხოთ წესი მცნებისა მის მათისაჲ?

წოლო და უკუეთუ ეგრეთ რაჲმე არს, –
 რომელ რაჲ-იგი მე არა მწადის, – და უმეტეს

* აკაკი შანიძე, ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში და მისი ტიპიკონი (ტიპიკონის ქართული რედაქცია), თბ., 1971. გვ. 61-129.

ჩუენ მიერ დანესებულისა ამის წესისა პატი-
ოსნისა მონასტრისა **სანაგისა** უფართესი
და უმდიდრესი ცხორებაჲ ვისმე ენებოს და
უფროდსი განსუენებაჲ უნდეს, წარვიდენ კე-
თილად, ვინაჲცა პოონ გულის-თქუმაჲ გული-
სა მათისაჲ, რამეთუ არცა თუ ნეტართა მათ
ინროდ რაჲმე ცხორებაჲ უქადაგებიეს, არამედ
საშუვალსა ოდენ გზასა სღვაჲ.

წნ უკუე ესე განგებისა სამონაზუნოლსა მის
წიგნისაჲ, რომელი-ესე გამოვარჩიეთ და გარ-
დავთარგმნეთ ზემო წსენებულისა პატიოსნისა
მონასტრისა **სანაგისა** განგებისაგან და სხუად
მცირედი, რომელ ჩუენ შევსძინეთ და შთავწერ-
ეთ მას შინა, ესე არიან, რომელსა თვთოეულად
გამოაჩინებენ თავსა ზედა გამოსახულნი ესე –

ქიცხუნი თავთანი

ქამეთუ ესე ესრეთ განვანესეთ, რაჲთა ყო-
ველმანვე გამომეძიებელმან რომლისავე პირი-
სამან ჟამსა თვსსა ადვილად პოოს საძიებელი
თვსი.

ჭავი წ. წუ ვითარსახედ აღიშენა, ანუ ვი-
თართა მიერ საწმართა პატიოსანი ესე მონას-
ტერი **ქართველთაჲ.**

ჭავი ლ. წუ რაულნი ანუ ვითარსახენი შეს-
ანირავნი და ადგილნი მიეცნეს წმიდასა ამას
ეკლესიასა ჩემთაგან მონაგებთა და ძმისა ჩე-
მისა **წბაზისთაგან**, რომელ არიან მოძრავნი და
უძრავნი და თვთძრვადნი.

ჭავი ლ. წზნაურებისათვს მონასტრისა ჩე-
მისა ყოველთაგან სამეუფოთა და სამღდელთ-
მთავროთა ხარკთა და მისაწდელთაგან გამო-
სავალთა.

ჭავი ძ. წრთობისათვს და ზოგებით ცხორ-
ებისა ძმათა კრებულისათა და დაყენებისათვს
მათისა მოსენაკეობისაგან და თავისა თვსის-
ათვს საკუთრად რაჲსამე ზრუნვისა, გინა სე-
ნაკსა შინა თვსსა საზრდელთა შემზადებისა.

ჭავი ლ. წინამძღურისათვს მონასტრისა, თუ
ვითარ ჯერ-არს გამორჩევაჲ და დამტკიცებაჲ
და თუ შემდგომად პირველისა ვითარ ჯერ-
არს მეორისა დაყენებაჲ მასვე სამსახურებელ-
სა მონასტრისასა.

ჭავი ლ. ქავდენობისათვს მონაზონთაჲსა
და რიცხვსა, რომელნი დავანესენით, რაჲთა
არა დააკლდენ, არცა ამათგან საწმარი პურის
ფასად გინა ძღუნად იძიოს, და თუ რავდენთაჲ
ჯერ-არს ამათგან მსახურად და წელისუფლად

დაყენებაჲ, ანუ ვითარ-სახედ.

ჭავი ზ. შლდელთათვს ჟამის მწირველთა,
თუ ვითარ ჯერ-არს გამორჩევაჲ და დანესებაჲ
მათი, ანუ თუ მსგეფსსა შინა რავდენი დღე
ჯერ-არს, რაჲთა სასეფოდ ჟამი წირონ.

ჭავი ლ. **ქაბლისა** დაგებისათვს და მსახურთა
ღუმილით და სიმშვდით მსახურებისათვს.

ჭავი ლ. ქესამოსელთათვს გინა სამოსლი-
სა ფასისა, თუ ვითარ ჯერ-არს ანუ რომელსა
ჟამსა განყოფაჲ, რაჲთა განუყოს წინამძღუ-
არმან ძმათა.

ჭავი ლ. სამთავე მარხვათა სინმილით მარხ-
ვისათვს და მარადღე გლახაკთა ღუნისათვს
ქველის საქმითა.

ჭავი ლ. **წღესასწაულისათვს** წმიდისა **წკ-**
ლესიისა ჩუენისა და სხუათათვს საუფლოთა
დღესასწაულთა და საჩინოთა წმიდათა, რო-
მელ ბრწყინვალედ აღესრულებოდნან.

ჭავი ლ. **ქემკობისათვს** და განათლებისა
წმიდისა ეკლესიისა ჩუენისა სანთელთა მიერ
და კანდელთა, თუ ვითარ ჯერ-არს ყოფაჲ,
და განკრძალულად ლოცვისათვს, ვითარმედ
ჯერ-არს, რაჲთა გულს-მოდგინებით იქმნებო-
დის და მონინებით.

ჭავი ლ. წითარმედ ჯერ-არს, რაჲთა ყოვ-
ელთა დღეთა აღუვარებდენ ძმანი წინამძღუ-
არსა გულის სიტყუათა და საქმეთა და ყოვ-
ელსავე ბრალსა, რაჲცა შეჰმთხუეოდის მათ.

ჭავი ლ. **ყელთსაქმრისათვს** და შრომისა და
ვითარმედ ჯერ-არს ყოვლადვე ფსალმონებაჲ
შრომასა შინა.

ჭავი ლ. **ძმათათვს**, რაჲთა არა განვიდო-
დნან, არცა იქცეოდნან გარეგან მონასტრისა
თვნიერ წინამძღურისა ბრძანებისა; და მათ-
თვს, რომელნი ორგულთაებრ მაჩუენებლობით
ილოცვიდენ შორის კრებულისა.

ჭავი ლ. **ყელისუფალთათვს** მონასტრისა-
თა, რომელ არიან კონომოსნი და აბარმადნი.

ჭავი ლ. **შცნებაჲ** განკრძალვისათვს საჭუ-
რისთაგან, რომელ არიან ყუერულნი, და სხუა-
თაგან, ჭაბუკთა ჰასაკითა.

ჭავი ლ. **წზნაურებისათვს** მონასტრისა და
თავისუფლად ყოფისა ყოველთაგან თვსთა ჩე-
მთა, შორიელთა და მახლობელთა, და სხუათა
ვიეთგანცა, რაჲთა არავის აქუნდეს ზიარებაჲ
რაჲვე რაჲთურთით.

ჭავი ლ. წითარმედ, უკუეთუ ეცრუვოს
წინამძღუარი ანუ სხუად ვინ წელისუფალი
აღთქუმასა თვსსა და იპაროს მონასტრისაჲ

გინა ეკლესიისა რამე, აღიჯოცოს ეგევითარი იგი.

ჭავი 4. შათთეს, რომელნი საჯმარსა შემოსნირვენ მონასტერსა ჟამის სანირაგად მიცვალებულთა მათათეს; სწავლად, თუ ვიეთგან ჯერ-არს მოღებად ესევეითარისა.

ჭავი 4C. შცნებად ძმათა მიმართ, თუ ვითარ ჯერ-არს ყოფად სასცენებელი ჩემი და მიცვალებულთა ჩემთად და აღაპისა ქმნად და საფასისა განყოფად დღესა წსენებისა ჩუენისასა და ნყალობისა ყოფად გლახაკთა მიმართ.

ჭავი 4Y. შიცვალებულთათეს წინამძღუართა და ძმათა მონასტრისათა, თუ ვითარ ჯერ-არს წსენებად მათი წმიდითა ჟამის-წირვითა და ლოცვითა.

ჭავი 4L. შრა შესლვისათეს მონასტრად ჩუენდა დედაკაცისა, არცა სადედოფსა მონასტრისა შენებად ოდესმე საზღვართა მისთა.

ჭავი 4D. შრა დანესებისათეს შინაგან მონასტერსა ჩუენსა ბერძნისა ხუცისა მონაზონისა და თუ რად არს მიზეზი ამისი.

ჭავი 4F. ჩათესავთა და მსახურთა ჩუენთა ქართველთათეს, რომელნი წესსა მონაზონებისასა მოვიდენ, თუ ვითარ ჯერ-არს შეწყნარებად მათი მამასახლისისაგან და ძმათა, ანუ თუ მათ ვითარ უჟმს ყოფად და მსახურებად კრებულისათა თანა.

ჭავი 4G. შოღარისა ქმნისათეს და ანგარიშის ყოფისა კონომოსთა და სხუათა მსახურთაფსა წინამძღურისაგან და წინამძღურისა ძმათაგან.

ჭავი 4B. წსენებისა ყოფისათეს ზოგად მიცვალებულთა ყოველთა ძმათათეს, რადთა დაუცადებელად იწსენებოდინ სულნი მიცვალებულნი ლოცვითა და ჟამის წირვითა.

ჭავი 4I. შონასტერსა შინა სასნეულოფსათეს; თუ ვითარ ჯერ-არს ფუფუნებით და განსუენებით მსახურებად მათი.

ჭავი 4E. შუ რადსათეს აღშენებულ არიან ჩემ მიერ ქსენადოშნი, – რომელ არიან უცხოთა სადგურნი, – სტენიმახისა, შარმარისა და შრილონგისა, – და თუ ვითარ განიწესნეს იგინი.

ჭავი 5. ჩემ მიერ დადგინებულისათეს პირველისა წინამძღურისა შრიგოლ შანელისა; თუ ვითარ ჯერ-არს შემდგომად მიცვალებებისა მისისა ყოფად წსენებად მისი ანუ რომელსა დღესა.

ჭავი 5C. შოყმეთათეს დიაკონთა, თუ სადა იყვნენ, ანუ ვითარ განისწავლნენ და მერმელა

შევიდენ მონასტრად; და მღდელისათეს, რომელი იყოს ჩიკოლწმიდას.

ჭავი 6Y. საკარგავისა არა მიცემისათეს წინამძღურისაგან ძმათაგანსა, ანუ თუ სხუასა ვისმე, რადთა არა აქუნდეს ჳელწმიფებად არცა განიჭებად, არცა განსყიდად მონაგებთაგანი რად ეკლესიისათა.

ჭავი 6L. ჩრძალულად დამარხვისათეს წიგნისა ამის განსაგებელისა, რომელ არს შუჯარი ღიბიკონისა, და თუ ვითარ ჯერ-არს წარკითხვად ამისი.

ჩურთხეულ არს ჴრისტე ჩმერთი ჩუენი ყოლადვე, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. შმინ.

ჭავი 6D. შესაწირავთათეს, რომელნი მიგვცემიან და დაგვმტკიცებიან ეკლესიისადა.

ა) სინმიდისა სამსახურებელთათეს და ღატთა და შუართათეს და ყოველთავე პატიოსანთა სამკაულთათეს, რომელნი მიგვცემიან და დაგვმტკიცებიან და დაგვსხმან პირველ თქუმულსა ეკლესიასა და მონასტერსა ჩუენსა, და ეგრეთვე ოთხფერწათათეს და ყოველისა ფერი-სა თვთო-სახეობისათეს, რომელნი მივსცენით წმიდასა ამას მონასტერსა.

ბ) შა რომელი სხუად მივეცით პატიოსანსა და წმიდასა ეკლესიასა ჩუენსა.

გ) შივსცენ ჭიქისაცა ჭურჭელნი პატიოსანნი.

დ) ოთხფერწათათეს, რომელნი მივსცენით მონასტერსა ჩუენსა.

ჭავი 6E. ოქრობეჭედთათეს, და სხუათა წიგნთათეს, რომელნი დაისხნეს სამეუფოსა ქალაქსა და შეტრინონს და სოფიანწმიდას.

ა) ოქრობეჭედთათეს, რომელნი დაცვულ არიან სამეუფოსა ქალაქსა დიდსა შინა ეკლესიასა.

ბ) ოქრობეჭედთათეს, რომელნი დაისხნეს ნამარხევად მონასტერსა ჩუენსა.

გ) შოსაწსენებელი წიგნი და აპოტიქსი ოქრობეჭედთა ჩუენთად და სხუათა სასამართლოთა ნაწერთად, რომელნი ნამარხევად სხენან სოფიანწმიდას.

ჭავი 6F. შამტკიცებისათეს წესისა ამის განგებისა.

ჭავი 6B. შთორმეტთა საუფლოთა და სამთა სხუათა საჩინოთა დღესასწაულთათეს, თუ ვითარ დღესასწაულობდენ.

წავი ტ

სიტყუად შესავალი აღშენებისათჳს წმიდისა ამის მონასტრისა

1. ჯამეთუ ნანდვლვე ჯერ-არს და სამარ-
 თალ ზოგად ყოველთათჳს ჴრისტეანეთა მა-
 რთლმადიდებელთა, რომელნიცა ნათელ-ღე-
 ბულნი არიან სახელითა შამისაათა და ძისაათა
 და სულისა წმიდისაათა, მარადის მოლოდებად
 ზოგადსა მას ყოველთა კაცთა აღსასრულსა
 და ზრუნვად დღისათჳს სიკუდილისა მათისა
 სასოებითა მით მკუდრეთით აღდგომისაათა და
 მოგონებად საშინელი იგი და შესაძრწუნებე-
 ლი განკითხვად სამართალთა მათ სასჯელთა
 ჴრისტეს იმრთისა და შაცხოვრისა ჩუენისათად
 და თითოეულისა ჩუენისა საქმეთა თჳსთაებრ
 სამართლად მიგებად, რომლისათჳსცა თანა-
 გუაც ყოველთა ყოვლითა ძალითა ჩუენითა
 ამით ესევითართათჳს ზრუნვად და ღუნოლად,
 ვიდრელა ცხორებასა ამას შინა ვართ ყოფით,
 რაათა ყოვლითა ძალითა ჩუენითა მოსწრაფე-
 ბით ვილუანოთ განრინებად საშინელთა მათგან
 საუკუნეთა სატანჯველთა და ცეცხლისა მის-
 გან ლეჳენისა და წმისა მისებრ და სწავლისა
 წმიდისა სახარებისა მიცემად აქა და მივასხ-
 ებად იმრთისა საწსრისა კეთილისა თავთა
 თჳსთათჳს, რაათა იყოს იგი იმრთისა მიმართ
 ვითარცა მცირედი ნუ რად მიზეზი მიცემული
 მისდა, რომლითა ღირს ვიქმნეთ მიმთხუევად
 მიუნდომელთა მათ კაცთ მოყუარებისა მისი-
 სა კეთილთა და ამით სახითა ქმნად ჩუენდა
 ყოვლადვე საქმეთა კეთილთა ძალისაებრ თი-
 თოეულსა, და ესრე სახედ მოლუანებითა მო-
 გებად ჩუენდა ნაცვალად მამონათა ამისგან
 სიცრუეისა მეგობართა საცნაურთა სახიერ-
 ებით შემწყნარებელთა ჩუენთა მერმესა მას
 საუკუნესა(შდრ. ლკ.16,9), რაათა ამის ყოვლისა
 ესრეთ წარმართებითა მათ თანა მებრ ღირს
 ვიქმნეთ საღმრთოსა მას მკვდრობასა მიმთხ-
 უვეითა ჴრისტეს მიერ მოტევებასა ბრალთასა.

2. ჴომლისათჳსცა მე **სრიგოლ**, ზემო წსენ-
 ებულმან სევასტოსმან და დიდმან დემეს-
 ტიკოსმან, ფრიად ცოდვილმან და უღირსმან
 მონამან ჴრისტესმან, ვიხილე თავი ჩემი სიყრ-
 მით ჩემითგან და ვიდრე სიბერედმდე ამაოდ
 და ცარიელად ყოველთაგან საქმეთა კეთილთა,
 ოდენ ღირს-ქმნულად ჭეშმარიტსა და მართლ-
 მადიდებელსა ჴრისტეანეთა სარწმუნოებასა
ქართველთასა, რომელთა-იგი სწორად აქუს და

განუყოფელად მტკიცესა თანა სარწმუნოებასა
 და აღსარებასა ჭეშმარიტთა **ბერძენთა** ნათე-
 სავისასა. თა დაღაცათუ წადიერებად მაქუნდა
 პირველითგან და განვიზრახვედ წღმოსავა-
 ლეთსვე ყოფასა ჩემსა და ვიდრე თასავლეთს
 დამკვდრებადმდე აღშენებასა ეკლესიისასა
 და მონასტრისასა სამარხოდ და განსასუენ-
 ებელად ბრალეულთა ძუალთა ჩემთა, გარნა
 მრავალთა მიერ ცოდვათა ჩემთა და ცვალები-
 საგან ამის სოფლისა საქმეთადა და ჩემისაგან
 სანუთრომსა ზრუნვათა შექცევისა და სიყუ-
 არულისაგან ვერ ღირს ვიქმენ აღსრულებად
 გულის ზრახვასა ჩემსა ვიდრე აქამომდე.

3. **ქოლო ან**, ჟამსა სიბერისა ჩემისასა, არა
 თუ მე ჩემითა სიბრძნითა და მეცნიერებითა,
 გინა თუ გულისწმის-ყოფითა, არამედ უფრომს-
 ლა აურაცხელითა და გამოუთქუემელითა კაცთ-
 მოყუარისა იმრთისა ჩუენისა სახიერებითა და
 მოწყალებით მოხედვითა უღირსსა ამას და
 ყოვლად უნდოსა მონასა შისსა ზედა, მცირედ
 რამე განვიფრთხვე სანუთრომსა ამის ზრუნ-
 ვათაგან და, მოვიწსენე რად დღე აღსასრულისა
 ჩემისა და წინამდებარე იგი საქმეთა ჩემთა
 მოსაგებელისა ზარი და შიში და, ვითარცა პირ-
 ველ ვთქუ, განვიცადე თავი ჩემი, რამეთუ ცუდ
 ვარ და ცარიელ ყოველთაგან საქმეთა იმრთი-
 სა სათნოთა, ამისთჳს უკუე შევევედრე მე ჩემსა
 მას და ყოველთავე შეცოდებულთა სასოსა და
 შემდგომად იმრთისა შესავედრებელსა და მწს-
 ნელსა ჴრისტეანეთასა, უმეტეს კურთხეულსა
 დედასა ჴრისტეს იმრთისა ჩუენისასა მარადის
 ქალწულსა **შარიამს**, ყოვლად წმიდასა იმრ-
 თისმშობელსა, და მის თანა ზეშთა საკვრვე-
 ლად დიდებულსა დიდსა მას წინამორბედსა
 და ნათლის-მცემელსა ჴრისტესსა, ნაშობთა
 შორის დედათადა უმეტეს უაღრესსა წმიდასა
სოვანეს, და ეგრეთვე თავადასა მას ელვარედ
 მბრწყინვალესა მთავარ-მონამესა და თავსა
 ჴრისტეს მარტულთასა ახოვნად მოლუანესა
 წმიდასა **სიორგის** და ვყვენ ესენი წინამძღუარ
 ჩემდა ცხორებისა და მეოხად ჴრისტეს მიმართ
 იმრთისა ჩუენისა დღესა მას განკითხვისასა
 ყოველთა თანა წმიდათა სათნოთა და საყუ-
 არელთა ჴრისტესთა, და აღვაშენენ ყოვლი-
 თა გულს-მოდგინებითა და დიდითა წარსაგე-
 ბელითა ეკლესიანი ტაძრად სამკვდრებელად
 დიდებისა ერთბამად სახელსა ზედა სამთა ამით
 ზეშთა საკვრველთასა ჰაეროვანნი და დიდად
 შუენიერნი, ძალისაებრ ჩემისა და ქცეულები-

სა დაუდგრომელთა მათ და დაუმტკიცებელთა ჟამთა ამის საწუთროდათა, თემსა შინა **ფილიპ-უპოლისასა**, მიღმართ სამხრით კერძო ჴევსა შინა ერთსა ფრიად მაგარსა, საზღვართა შინა სოფლისა მის, რომელსა **სეტრინონ** ეწოდების, რომელი-იგი **ჩინებულ არს.**

4. **ქომელიცა** წმიდათა და თვთმპყრობელთა მეფეთა ჩუენთა თჳსითა წმიდითა სარწმუნოთა და თაყუანის-საცემელითა ოქრო-ბეჭდებითა მოუნიჭებებს ჩემდა ნაცვალად ჩემთა მათ მრავლითა სისხლითა სარწმუნოებით მსახურებათა, რომელი-ესე ჴასაკითგან სიყრმისა ჩემისაჲთ და ვიდრე სიბერედ ჩემდამდე არაოდეს უდებ ვიქმენ დათხევად სისხლთა ჩემთა და თჳსთა ჩემთასა და მრავლისა მის ერისა ჩემისასა სათნო-ყოფისათჳს მეფობისა მათისა, ვინაჲცა ვიბრძანე მსახურებად **წღმოსავლეთს** გინა **წასავლეთს საბერძნეთისა** სარგებელსა და მსახურებასა. **სე**, ნანდვლვე და ვიდრე ტყუეობათა შთავრდომადმდეცა თავით ჩემით და ჩემ თანა არა მცირედთა ნათესავთა ჩემთა ჴელსა წარმართთასა მიცემადმდე მიმსახურებია **საბერძნეთისადა.** **წა** უკუეთუ ვთქუა, თუ მცირედნილა ვინ ჩუენგანნი მომკუდარ არიან სარეცელსა ზედა თჳსსა მშჳდობით, რომელი-არა ჴელთაგან **საბერძნეთისა** და **ბელისა** **ბხორებისა** მტერთაჲსა მახვლითა მომწყდარ არიან, არა ვტყუევი.

5. **წოლო აწ** რამეთუ ღირს მყო მე იმერთმან აღსრულებად გულის-თქუმასა გულისა ჩემისასა და განსრულდეს წმიდანი ესე ეკლესიანი გარე მოზღუდვილით მონასტრით და სენაკე-ბითურთ ჩემთა მრავალთა საფასეთა წარგებითა. **ქომლისათჳს** ვიკადრო და ვთქუა, ვითარმედ არავის სხჳსა მიკნინადმდე **საწმრისა**, გინა ვინაჲვე მონახუეჭისა ანუ თუ გლენთა ჩემთა უსასყიდლოდ მოპაპრაკებითა რასავე მსახურებასა შინა, გინა ჴირვებითა მათითა ქმნილ არს შენებად წმიდისა ამის ეკლესიისა და მონასტრისა ჩემისაჲ, არამედ ყოველივე მხოლოდ ჩემისაგან ნაქონებისა და სამართლად მონაგებისაგან ქმნილ არს.

ძავი 4

შესაწირავთათჳს და ძლუენთა და ადგილთა, რომელნი მიეცნეს და დაისხნეს ეკლესიასა ამას

1. **ქივეც** უკუე და დაუმტკიცე წმიდასა ეკლესიასა ჩემსა მე, **სრიგოლ**, ნებითა იმრთისაჲთა სეგასტოსმან და დიდმან დემესტიკოსმან ყოვლისა წასავალეთისამან, ძემან სულ-კურთხეულისა **საკურიანისამან**, ოქრობეჭდებითა ჩემდა მონიჭებულისაგან მონაგებისა და მამულისა ჩემისა, რომელნიცა მაქუნდეს ჴელმწიფებით სრულითა და შეუძრავითა უფლებითა, ლოგისქმნილითა ოქრობეჭდებითა:

15 **სირველად** თავითგანვე თემსა **ფილიპოპოლისასა** ციხედ წოდებული სოფელი **სეტრინონისაჲ**, რომელი **წასილიკოსობად** წოდებულ არს, სრულად ყოვლითა აგარაებითა თჳსითა, **წვანოვა** აგარაკი, რომელსა შინა აწ მონასტერი აღიშენა,

- სეტრინონი** აგარაჲ და
- წაჩქოვა** აგარაჲ,
- ბობროლონგი** აგარაჲ,
- ბობროსტანი** აგარაჲ,
- ბოსინაჲ** აგარაჲ,
- წაშკოვა** აგარაჲ,
- წავოროვა** აგარაჲ.

17 **სე** ყოველნი თავიეთ ზღვრითა და სინორითა, და ყოვლითა სამართალითა და პირველითგანვე ქონებულებითა ნაქონებითა მათითა და შემოსავალითა მათდა ქმნილისა მისებრ პერიერეზმონისა.

2. **ღვრეთვე** მივეც დამოკიდებით მისსა ჩემი დიდი სოფელი **სტენიმახი**, ჩემ მიერ აგებულთა ორითავე ციხით მისითურთ და ეგრეთვე მსგავსად აგარაებითურთ:

- წიპინონით** და აგარაჲთ **წარბარეწმიდითურთ**, რომელი-იგი **წრენაკსა** ახლავს, და სოხასტრებით მისით: **წიკოლწმიდით**, **წლიანწმიდით**, ზემოთ **წიორგინწმიდითურთ** და

19 **ქუემოთ**, რომელი სოფელსა ახლავს, მითვე სახითა სრულებით თავისა ყოვლითავე პირველითგან გარე-შემოწერილითა ზღვრითა და ჩემ მიერ დადებულებითა სინორითა შორის მისსა და მეორისა ციხისა **წოტინაჲსა.**

3. **ქივეც** კუალად ციხეცა **წანსკაჲ** ახალ-ციხითურთ **წრისით** და სხჳთა ყოვლითა სოფლებ-

ითა და აგარაებითა მისითა და პლანინაებითა და ყოვლითავე ზღვრითა და პირველითგანითა ნაქონებითა მისითა.

4. Ⴑგრეთვე მივეც **წოფოლიწონთა სრეტორად** სახელ-დებული სოფელი, რომელს **ყელიოვა** ეწოდების, თავისა ყოვლითა შემწონერილებითა და ზღვრითა და ყოვლითა ნაქონებითა სრულებით.

5. შივეც მაგასვე ზემო ჳსენებულსა ეკლესიასა ჩემსა თემსა შინა **წოლერონისასა** ვანდსა **შისინოპოლისასა** პრასტინი ჩემი **ხაუნი** თავისა ყოვლითა ზღვრითა და პირველითგანითა ნაქონებითა სრულებით. Ⴑა ციხესა **შისინოპოლისასა** შიგნით ჩემ მიერ განძითა ნასყიდნი სასახლენი ადგილნი და ჩემგანვე აღგებულნი სახლნი მას შინა და ეგრეთვე ყმისა ჩემისა **წარდან** პრონოიტისისა ჳელითა განძითა ჩემითა ნასყიდნი სახლნი მასვე ციხესა შინა **შისინოპოლისასა**; და ციხესა გარეგნით მონასტერი **წიორგინმიდისა**, რომელი-იგი არს **საპიკისა** მთის ძირსა, თავისა ვენაჳებითა და ყანებითა და მტილებითა და ყოვლითა სამართალითა და ნაქონებითა.

6. Ⴑა მასვე თემსა შინა ვანდსა **სერიოთორისასა** მივეც პრასტინი ჩემი სახელით **შინა** ზედა ნართაულით მიწით და ყანებით მისითურთ, ვითარ-იგი საპარადოდიკოსა პრასტიკონსა შინა სწერია.

7. Ⴑგრეთვე **სერიოთორისა** ციხესა შიგნით ავლინი, რომელი **წბაზს**, **წხსართანის** ძმასა, სიძესა ჩუენსა, ჳქონდა, მითვე ყოვლითა შენებულეებითა და ნაქონებითა.

8. Ⴑსე უკუე ყოველნი, რომელნი სახელ-დებით ზემოთ სწერიან, მიმიცემიან ზემო ჳსენებულისა მონასტრისა ჩემისა **ქართველთა** იმრთისმშობელისა **სეტრინწონისადა**, ვითა ზემო ვთქუ, თავიეთ ყოვლითავე ზღვრითა და პირველითგანვე ქონებულითა ჳამულებითა და სამართალითა და თავიეთ უღლებითა ყოვლითა და თესულებითა და ყოვლითა ალაგითა და შემოსავალითა.

9. სანატრელსა უკუე ძმასა ჩემსა **წბაზ** მაგისტროსსა ესრეთ დაენესა ანდერძსა შინა მისსა, ვითარმედ: «სადაცა ინებოს ძმამან ჩემმან **წრიგოლ** აღშენებად ეკლესიისა და საფლავისა, მე მუნ დამმარხეთ». Ⴑა სხუათა თანა საწმართა დაენერა და დაენესა ნაწილად სულისა თვისისა თავისა სოფელი **სრილოწგი** თემსა შინა **სოლოწიკისასა**, რომელ არს საარწონდოსა **სტე-**

ფანანისასა, რომელ-იგი აქუნდა მას პატიოსნითა და თაყუანის-საცემელითა სარწმუნოითა ოქრობეჳდითა მინიჳებულად მისდა ნაცვალად პრასტინთა მისთა, რომელნი დაეტევენეს **წწტიოქიას**.

10. Ⴑა კუალად ესეცა დაენესა ანდერძსა შინა თვისსა, ვითარმედ: «უკუეთუ ვერ ეწიფოს ძმასა ჩემსა შენებად ეკლესიისა და მონასტრისა, მაშა სადაცა დავიმარხო, მუნ მიეცეს ესე სოფელი».

11. წარწა, ვინათგან წინამძღურებითა იმრთისათა, აღიშენა ჩემ მიერ ზემო თქუმული ესე ეკლესია და მონასტერი ჩემი, ვყავთ ჩუენ ბრძანებისაებრ მისისა და მოვიყვანე ლარწაკი მისი აქა, მონასტერსა და ეკლესიასა სამარხოსა ჩემსა, და მუნ დავდევით საფლავსა შინა გუამი მისი. Ⴑა ვითარ-იგი ჳერ-იყო და შეჳგვანდა ჩემისა მისგან დიდისა და მრავლისა შეურვებისა და მწურვალედ შემწუველისა სურვილისა, რომელი მაქუნდა მისა მიმართ, ეგრეთ პატივით და ლირსებით ვილუანეთ იგი და განვანესეთ ყოველივე სარგებელი სულისა მისისა და ფრიადიცა გასაყოფელი მივეც ჳელითა ჩემითა საწმართა და საფასეთა ჩემთაგან, პირველ, ოდეს-იგი ვიყავ მე **წეოდოსოპოლისს**, და აწცა კუალად, Ⴑასავლეთს მოსლვასა ჩემსა.

12. წწ უკუე, ვითარცა ვთქუ, სოფელი იგი **სრილოწგი**, მისისაებრ განწესებისა, მივეცით მონასტერსა ჩუენსა და სამარხოსა მისსა და განვანესეთ ყოფად მისთვს ლოცვისა მრავლისა და ჳამის წირვისა, ვითარ ესერა ქუემოთ სწერია. შიგვცემიეს უკუე სოფელი ესე **სრილოწგი** მონასტრისა ჩუენისადა თავისა ძუელითა ციხებითა და აგარაებითა, ქსენადოშებითა და ყოვლითა ზღვრითა მისითა და პირველითგანითა ნაქონებითა და სამართალითა მისითა.

13. Ⴑგრეთვე დაენერა ანდერძსა შინა თვისსა სანატრელსა ძმასა ჩემსა და მოეცა ლელატად ნაწილად ჩემდა ეგრევე სახედ ოქრობეჳდითა მისდა მინიჳებულთა ადგილთაგან სოფელი **ხრავიკი იესაროპოლითურთ**, რომელ არს თემსა **სერაძასა**, ვანდსა შინა **ხავალტონისასა** სათევზითა ტბითა მისითა და აგარაათა, რომელსა **ქლაჯავა** ეწოდების, და მე ვიქმენ უფალ და ჳელმწიფე ამის სოფლისა და ციხისა. წარწა მე **პირველად** სურვილისათვის მისისა და მოწლედ სიყუარულისა და **მერმე** რამეთუ არარად მაქუნდა ხუეჳად ამის სოფლისა საწმართათვის, რამეთუ ნებითა იმრთისათა და ბედი-

თა წმიდათა და თვთმპყრობელთა მეფეთათა და ჩემითა მოსწრაფებითა და მოჭირვებითა არარაჲ მაკლდა, არცა მაქუნდა ხუეჭაჲ რაჲსავე, რომლისათვისცა პირველ თქუმული ესე სოფელი და ციხე, რომელი ლელატად ჩემდა დაეტევა მას, განვანესე და მივეცე კუალად იგიცა ამასვე ზემო წსენებულსა ეკლესიასა და მონასტერსა ჩემსა და სამარხოსა მისსა.

14. ოწ უკუე სახელ-დებით ზემო თქუმულნი ესე ციხენი და სოფელნი და პრასტინნი ყოველნივე, რომელნიცა შევწირენით და მივსცენით წმიდასა ეკლესიასა ჩუენსა და მონასტერსა ქართველთასა სეგრიწონისასა, ყოველთავე სახელები პატიოსანსა შინა და სარწმუნოსა სიმტკიცისა ოქრობეჭედსა, რომელი შეიქმნა ამის მონასტრისათვს, თითოეულად წერილ არიან.

15. შრავალი უკუე სხუადცა საწმარი განენესა პირველ თქუმულსა სანატრელსა ძმასა ჩემსა მონაგებთა და საფასეთა მისთაგან ჴელითა ჩემითა მიცემად სულისათვს მისისა, ესე-იგი არს განძისაგან, ვეცხლის ჴურჭელთაგან, შესამოსელთაგან და სხვსა ყოველისავე საწმრისაგან და ეგრეთვე ოთხფერწთაგან და ყოველისაგანვე ჴასაკისა პირთაჲსა, რამეთუ ნებითა იმრთისაათა მდიდარი იყო და აქუნდა ყოველივე საწმარი უკლებად.

16. ႆე და ჩემიცა არა მცირედი აქუნდა საფასე მის თანა ნამარხევაჲ დადებული, რომელიმე ჴელითა ჩემითა მიცემული მისდა და სხუად რომელიმე, შემდგომად ႆღმოსავალეთს განმგებელად წარსლვისა ჩემისა ႆოდოსოპოლისს, ჩემთა პრასტინთა ყოველსავე შემოსავალსა ამათ წელთასა ბრძანებითავე ჩემითა აიღებდა და დაჴმარხვიდა, რამეთუ არავინ მესუა მე სხუად ვინ უფროჲს მისსა მისანდობელი სულისათვს ჩემისა, ვითარ-იგი არცა მას ვინ ესუა უფროჲს ჩემსა მისთვს მისანდობელი. ႆა რომელი-იგი იყო ჩემი მის თანა, ყოველივე ႆუელი განძი იყო: რომანატი, მონამახატი, დუკატი, ექუსთავედი და მიხაილატი, რომლისაგან, ႆღმოსავალეთით რაჲ მოვიქეცე შემდგომად ძმისა ჩემისა დალევნისა, არცა ერთი რაჲ ვპოვე გინა თუ ჩემისაგან, გინა თუ მისისაგან საფასისა, რომელიცა მას სულისა თვისისათვს დაენესა მიცემად.

17. ႆოლო ზემო წსენებულნი ევე მონაგებნი ყოველნი, რომელთაცა სახელები თვთოეულად ზემოდთ სწერიან, ესრე სახედ მიგვცე-

მიან სრულებით ყოვლითა საწმრითა მათითა, სეფითა უღლებითა და ეგრეთვე გლენებითა, მითთა და ბართთა, ტყითა და პლანინაებითა და საძოვრითა ადგილებითა, ვენაჴებითა და ხილნარებითა, წისქვლებითა და სახლებითა, ზღვთა და ჴმელითა, ციხებითა და ყოვლითა შენებულებითა მათითა და ყოვლითა ქონიერებითა მათითა და შემოსავალითა შინა და გარე, ძრვადითა და უძრავითა და თვთმოდრავითა ყოვლითა.

18. ႆმას თანა შევწირენით და მივსცენით ႆატნი პატიოსანნი მრავალნი და ႆუარნი საუფლონი, სავსენი ნაწილითა ႆელისა ႆხორობისაათა და სახარებანიცა ქართულნი და ბერძულნი. ႆმათგანნი უმრავლესნი დიდძალითა წარსაგებელითა შემკულ არიან თუალებითა პატიოსნითა და მარგალიტითა, მინაათა და შემეფტონითა. ႆა სხუად სამკაული მრავალი ფერი ეკლესიისაჲ, რომელ არიან ბარძიმ-ფეშხვები და საცეცხურები ვეცხლისაჲ და ქორაკანდელნი ვეცხლისანი და ჴიქანი ბრწყინვალედ პატიოსანნი და ეგრეთვე სამეუფონი შესამოსელნი პატიოსანნი თვთ მებრ წმიდისა მეფისა კირუ ႆლექსისა ჴომწინანოსისა, თვისისა წმიდისა ტანისაგან წარმოცემული ჩემდა ჟამსა მას, ოდეს-იგი იმერთმან დიდითა ძალითა ႆვსითა და შეწეწითა ძლიერისა შარჴუენისა ႆვსისაათა და ეგრევე მსგავსად ბედითა წმიდისა და თვთმპყრობელისა მეფისა ჩუენისაათა, დაამჴუა ჩუენ მიერ უმჴულოჲ და ფრიად მძლავრი მტერი ႆრისტეანეთა და საბერძნეთისაჲ ნათესავი პეწინაგთაჲ, რომელთაცა ძლეულებაჲ და მოსრვაჲ წიგნითა აღწერად ვერ ძალ-მიც, რომელთასა ვჴგონებ, რომელ შემდგომად აღსრულებისა ჩემისა მრავალთა შინა ჟამთა იწსენებოდის მაშინ ყოფილი იგი იმრთისა მიერ საკვრეველებად.

19. ႆგრეთვე იგიცა შესამოსლები მივეცე, რომელ, ოდეს კუმანთა ტყუეობისაგან გამომიწსნა იმერთმან წყალობითა ႆვსითა, წარმოეცნეს ჩემდა წმიდასა მეფესა და ძლიერსა სევასტოკორატორსა, ძმასა მეფობისა მისისასა.

20. შივსცენით კუალად სხუანიცა სამოსელნი უკერველნი დიდფასისანი და სხუანიცა ႆატნი ფიცრისანი, ოქროპეტალოთა და წამლითა შუენიერად დაწერილნი, საწმარად და სამკაულად ეკლესიისა და ეგრეთვე საკანდლენი რვალისანი ჴვაჴუებითურთ და სასანთლენი კელაპტარნი მრავალნი.

21. ნა ამათ ყოველთა საზომი და სახე ამისსა შემდგომად წიგნსა ამას შინა წულილ-წულილად ქუემო შთაგვწერია, რომელნიცა მიგვცემიან წმიდისა ეკლესიისა ჩუენისადა.

ძავი 1.

წზნაურად ყოფისათვის მონასტრისა ჩუენისა ყოვლისაგანვე სახისა სახარკოსა და მსახურებისა

1. ჰემდგომად ყოვლისა ამის განვანესე წმიდად ეკლესიად ჩემი და სამოლუანეო სენაკები და უდაბნოდ ესე და მონასტერი საკრებულოდ ყოფად თვნიერ ყოვლისა მსახურებისა, სამეუფოსა და სამთავროსა, ყოვლითა ამით ზედა წერილით მონაგებითურთ, რომელი დაგვინერის და მიგვცემიეს ამის მონასტრისადა, ზემავალითა და ქუემდებარითა და თვთმავალითა ყოვლითა, რაათა იყოს თავისუფალ ყოვლითურთ, აზნაურ და თვთველმწიფე, თვთმფლობელ და დაუმონებელ და რასავე ხარკსა ქუემე შეუედრომელ: სამეუფოსა და საპატრიარქოსა, სამეტროპოლიტოსა და საეპისკოპოსოსა და სამამასახლისოსა ყოველსა.

2. ნა უფროსდა მიტროპოლიტისაგან ფილიპოპოელთადა არს აზნაურ და შეუვალ მიმუნადმდე, ვიდრე არცაღა თუ კუერექსსა შინა იქსენებოდის სახელი მისი, გარნა ამას ხოლო იტყოდიან, ვითარმედ: «მოიქსენენ, ოფალო, ყოველნი ეპისკოპოსნი მართლმადიდებელნი» და შემდგომი ამისი.

3. ნა ვგრეთვე ყოველთაგან მთავართა და ჯელმწიფეთა მსოფლიოთა არს თავისუფალ მონასტერი ჩემი, დიდთაგან და ვიდრე მიმცირეთადმდე, ვითარ-იგი სარწმუნოთა მიერ სამეუფოთა ოქრობეჭედთა არს დამტკიცებულ ესე ყოველი.

ძავი 2.

ხოგად მცხორებელთათვის კრებულისა ძმათა და განყენებისათვის მათისა მოსენაკობისაგან

1. ჩებითა იმრთისადათა, განწესებისაებრ წმიდათა პირველთა მამათადასა, ვინებე მეცა, უნდომან და უღირსმან მონამან ღრისტესმან ლრიგოლ, ყოფად მონასტრისა ჩემისა და მას შინა დამკვდრებულთა ძმათა, რაათა იყვნენ ყოველნი იგი ზოგად მცხორებელ ერთობით,

წინამძღუარიცა და ძმანიცა; ბრძენმცა არიან და გულისწმის-მყოფელ საღმრთოთაცა საქმეთა შინა და კაცობრივთა ერთ-გულ და ერთ-სიტყუა ყოვლით კერძო მყუდროსა მას შინა და დანყნარებულსა ცხორებასა.

2. ნა იყავნ ტაბლად მათი საზოგადო და საერთადო, რამეთუ არა მნებავს რაათურთით, რაათა ორი გუარი პური, გინა საჭმელი ანუ სხუად რაამე სანოვაგეთაგანი შეიქმნებოდის, ანუ თუ ორი გუარი ღვწომ ინდეოდის, რამეთუ სადაცა ზოგად მცხორებელნი იყვნენ, არა ჯერ-არს, რაათა ერთი მეორისა უმჯობესთა საზრდელთა და სასუმელთა იწუმევდეს, არცაღა თვთ მებრ მამასახლისი, რამეთუ უფროსდა მისა ჯერ-არს ქონებად უმეტესისა სიმდაბლისა და წესიერებისა, რაათა ესრეთ შეუძლოს მან სხუათა მათ დამჭირვად და პყრობად განწესებულსა ამას ქუემე.

3. ლანვაყენებ ამისგანცა, რომელ არს საკუთრად თავისა თვისისათვის ალაგისა რადასამე ღუნოლად ძმისა, ანუ თუ ნაშრომისა, ანუ ოთხფერჯისა მოგებად, ანუ სენაკთა შინა მათთა რადასაცა დამარხვად, რამეთუ ამას ყოველსა გარე განესდევნით – მარტოდ ჭამასა და სუმასა ფარულად გინა ცხადად, გინა თუ სხუასა თანა. ჟამეთუ რომელი ამას იქმოდის, იგი წინა-აღუდგების აღთქუმასა მას და მცნებასა, რომელი-იგი წინაშე იმრთისა და კაცთა არა კაცთა, არამედ ანგელოზთა აღუწერიეს ჭათა შინა, რომლისათვის სიტყვსა მიცემად მიგუეწადების წინაშე საშინელთა საყდართა ღრისტესთა.

4. ჴგრეთვე არცა სადულარისა ჭურჭლისა ჯერ-არს ქონებად, არცა წუენისა ქმნად, გინა კიდევანად ტაბლისა შემზადებად, ანუ თუ მოღებად რადასამე საზიაროსა მას ტრაპეზსა და მუნ შეჭმად, რაათა არა პატრიოსნისა ტაძრისა წილ და სამოციქულოსა ტაბლისა საფარდულ იქმნას ადგილი ესე.

5. ღოლო უკუეთუ უძღურებისათვის, გინა სიბერესა დიდსა მინევისა მიზეზითა წუგეშინის-ცემად ჯმდეს ვისიმე, ჯერ-არს, გარნა კნინოდენ.

6. ღოლო უკუეთუ მთავართაგანი ვინ, გინა თუ შუებულად ცხორებულთა მოსრულ იყოს მონაზონებად და ესევეთარნი იგი მსახურისა გინა მონფისა საკუთრად დადგინებასა ინუკევდენ, არა ვსცემთ მიშუებასა. ჟამეთუ უკუეთუ მიუშუას ვინ და ადგილ-სცეს მათ, არა

ხოლო თუ უსწორებლობა და განყოფილება შეიქმნების ამის მიერ შორის ძმათა და საზიაროსა მის ცხორებისა წესისა შეცვალება, არამედ დიდიცა სავენებელი და ახალ-სახეობა არა სულიერი ოდენ შორის შემოვალს, არამედ მონაგებთაცა ადგილისათა სარგებელისა წილ სავენებელი ფრიადი შეემთხვოს და ევნოს მას შინა მყოფთა მათ თვთრჩულობითა მით და შეძინების-მოყუარებითა. ჯამეთუ განთვსებით საკუთრად წესისა ძიებითა ზოგად საცხორებელსა მას წესსა და საქმესა უწესობად და ორგულეზად შესცვალებენ და, – რათა ესრეთცა ვთქუა, ვითარმედ, – საწმარსა მას უწმრად გამოაჩინებენ თავველობით. სრამედ უფროსლა თანა-აც ესევეითართა მათ, რათა იმრთის მოშიშებით და სიბრძნით სხუათაცა მსახურებისა განგება თავს-იდვან და არა რათა საჭამადთა და სასუამადთა სენაკთა შინა თვსთა დაჰმარხვიდენ და გინა ცხადად, გინა ფარულად ჭამად გული უთქუმიდეს, რამეთუ ამას ყოველსა გარე-განვაშორებთ ქონებად ვისამე.

7. ნა არა გუნებავს, რათა ძმათა საწმარი რამე აქუნდეს განთვსებულად, ცხადად გინა ფარულად, დიდი გინა მცირე, არცა სხუათაგან მოღებად რაისამე, გინა მიცემად ვისამე ქველის საქმედ, დალაცათუ გლახაკცა იყოს. ნა ნუმცა ვინ არს უმეცარ ესევეითართა, ვითარმედ არა საქებელ არიან, რამეთუ საეშმაკო არს ესე და გარეგან შჯულისა, და კანონისა მის მოძღურებისა დამკსნელ.

8. ჯამეთუ ოდესლა-იგი არავის აქუნდეს ჯელმწიფება თავისა თვსისა უფლებად, ვითარ უკუე ეუფლოს სხვსა საწმართა ვითარცა თვსთა? და რომელსა-იგი თვსთაგან საწმართა ყოველთა ევქმნას, ვითარ განაგებდეს სხვსასა მას და ვითარცა თვსსა მისცემდეს მოქენთა მათ?

9. ჯამეთუ რომელსა თავიცა თვსი უარ-ეყოს ერთ გზის და ნებაცა და სიმართლისადა იყოს დამონებულ და მერმე თავ-მოთნებით განაგებდეს რასმე, რასამცა სხუასა იქმოდა ეგევეითარი თვნიერ, რამეთუ სიმართლესა განეყენების და მონა ცოდვისა ჰყოფს თავსა თვსსა?

10. ნა რამცა უკუე სასყიდელი მისცა ჴრისტემან ესევეითარსა მას, რომელი სიმართლესა თვსსა ეძიებდეს დამტკიცებად და სიმართლესა იმრთისასა არა დაემორჩილოს?! ლინა რომელიმცა საქმე წყალობისა, გინა უცხოთ მოყუარებისა იყო ესე, რაჟამს-იგი არცა თუ მცირედი ზღვევა თავს-იდვას ვინ, არამედ ნაცვალად

მისსა, რომელი-იგი გლახაკსა მისცა, სხუასა საწმარსა ითხოვდეს წინამძღურისაგან და ძუელისა წილ ახალსა ინებებდეს და უწმრისა წილ საწმარსა ბოროტად მოვაჭრებითა?

11. ჴითარ უკუე არა ცხად არს, ვითარმედ იჭირვი შენ, რომელი-ეგე ამას ჰყოფ, არა თუ სტუმართ მოყუარეობისათვს, გინა გლახაკთ მოწყალებისა, არამედ საფარდულისა შეძინებითა და ანგაჰრებითა, ოდესლა-იგი მათსა მას ზღვევასა რეცა ლმობიერად იჩქურებ და სიცივისა და სიშიშულისა თავს-დებად ჰმარუნებლობ სიყუარულისათვს მოყუისსა, რათამცა ესრე სახედ არა მიემთხვე მეცნიერებით დასჯილებასა?

12. ჴერ-არს უკუე და სამართალ განკრძალვად ყოველთა და უფროსლა წინამძღურისა სწავლათა შედგომად და იგი ოდენ ცნობად შჯულად და მცნებად და საღმრთოდ ბრძანებად, რომელი-რამ მან უბრძანოს, და არა შთავრდომად რეცა გონება-ტკბილობით მპარვობასა და არა უმეცრებად, ვითარმედ ჴიარი არს და ჴოგადი ყოველთათვს უცხოთ მოყუარება იგი და ქველის საქმე, რომელი იქმნების მნეთა მიერ და განმგეთა ეკლესიისათა.

13. სწ უკუე რომელი წესსა ამას ჴედა არა დაადგრეს, არამედ უმეტესსა რასმე ჴელ-ჰყოფდეს და ჴეციერსა მას მორჩილებასა ჴაკულებით აღაშფოთებდეს, უკუეთუ არა ინებოს განმართებად თავისა თვსისა და მოსლვად სიმართლესა, ეგევეითარი იგი, ვითარცა ჴუებული შვილებისაგან, უცხოდ შეირაცხენ ძმობისა ამისგან და იჯმენინ და განვარდინ საღმრთოსა ამისგან სამკვდრებელისა.

თავი 7

წინამძღურისათვს მონასტრისა, ვითარ ჴერ-არს გამორჩევა და დამტკიცება, ანუ შემდგომად პირველისა წინამძღურისა ვითარ ჴერ-არს მეორისა დაყენება მასვე მსახურებასა მონასტრისასა

1. ნეშმარიტად უკუე და სამართლად პირველ ყოვლისა წინა მდებარეთა მათ განწესებათადასა ჴერ-არს წინამძღურისა ძმათა მონასტრისათა ყოფად ურჩეულესი და უფრო უწესიერესი, რომელი უმეტეს ყოვლისა სასწრაფო არს ჩუენდა ფრიად და რომლისათვს ყოველი მოგონება და გულს-მოდგინება ჩუენი აღვძართ და განვიკითხეთ ურთიერთარს გამოცნობით და ესე

ვპოვეთ წრფელი და ყოვლისა შფოთისაგან თავისუფალი გზა: რათა ვიდრე მე, მაშენებელი ზემო წსენებულისა მის მონასტრისაჲ, ცოცხალ ვიყო, რომელიცა მე დავანესო წინამძღურად მონასტრისა, იგი იყავნ, და უკუეთუ დაადგრეს წესიერად და სინწფოებით განწესებულისა ამისებრ მცნებისა, ეგოს იგი წინამძღურობასა მას შინა ვიდრე დღედმდე აღსასრულისა მისისა.

2. ღოლო შემდგომად მისსა დაყენებადი იგი, წესისაებრ ჟამისა, წინამძღუარი ჟამსა მიცვალებისა მისისასა მანვე პირველმან გამოარჩიოს მეორედ წინამძღურად ყოფადი იგი მწყემსად ძმათა, გარნა არა თვისებისა, გინა მეგობრობისა მიზეზითა, არამედ ძმათა ყოველთა წამებითა და დამტკიცებითა ყოს, და რომელი-იგი შემძლებელ იყოს ჟამსა მას შინა და ურჩეულესი, უფროჲს ყოველთა გულისჴმის-მყოფელი და თუალ-უზუავი.

3. ღოლო მისდა ესრე ჯერ-არს ქონებად ჴელმწიფებისა ჴელთ-დებულისა მის მამობისასა, რომელი-იგი ძმათა წინამძღუარ ყოფად იყოს, რათა არა იყოს ნეფსით თვისით მოსწრაფე ნოდებასა მას, არამედ, ვითარცა ზემო ვთქუ, გამორჩევასა მას და ბრძანებასა მოელოდის ზედამდგომელისასა, რამეთუ ესრე მნებავს ყოფად ყოველთა მათ, უფროჲსლა, რათა ესევითარი იგი ჴელ-ყოფად ესრე სახედ ყონ, გარნა არა თვნიერ ნებისა გინა დაჯერებისა აღსრულებადისა მის წინამძღურისა.

4. ღოლო შემდგომად ამიერ განსლვისა პირველისა მის წინამძღურისა მერმელა აქუნდეს მეორესა მას ჴელმწიფებაჲ მთავრობისაჲ მის თანა-განზრახვითა მოლუანეთა და ჴელისუფალთა მონასტრისათა და რომელი-იგი მოურნე სულისა მიცვალებულისაჲ მის იყვნენ.

5. ღუალად ამასცა ვიტყვ: შემდგომად მიცვალებულისა მის წინამძღურისა, რომელი ჩემ მიერ გამორჩეულ და დაწესებულ იყოს წინამძღურად, უკუეთუ ესრეთ რამე დახუდეს, რომელ ანასდელულად მიიცვალოს და ვერ ენიფოს ესრეთ განგებად და დაყენებად ვისამე წინამძღურად სამწყსოჲსა მის, მაშინ უკუე გამორჩევითა და გამოძიებითა უმჯობესთა და მოლუანეთა და მეცნიერთა ძმათა და სულისა მოურავთაჲთა დაინესოს ძმათაგანი წინამძღურად. თა ესე ჴუალად წესისაებრ პირველ ჩემ მიერ განჩინებულისა, რომელი ვთქუთ ახლად დაყენებისათჳს წინამძღურისა. თა ახლად

დადგინებული იგი დგეს და ეგოს ეგრევე სახედ, ვითარმცა მიცვალებულისა მისგან იყო გამორჩეულ და დადგინებულ.

6. ღოლო დადგინებასა და წარმართებასა მას წინამძღურისასა ესრეთ განვაგებთ, რათა მიიცვალებოდის რაჲ პირველი წინამძღუარი, ესე იგი არს, უფლისა რაჲ ვიდოდის, ვიდრელა ჯერეთ იყოს-და იგი ცხორებასა ამას, შემოკრიბნეს ძმანი ყოველნი ერთად და წარმოადგინოს, რომელი-იგი შემდგომად მისსა წინამძღუარ ყოფად იყოს, და ამცნოს მას დამარხვად ყოველივე ჩუენ მიერ პირველ განსაზღვრებულისა მის განგებისა წესი, რათა მას ზედა მოქალაქობდეს, და არა აქუნდეს ჴელმწიფებაჲ თავით თვისით განგებად რაჲსამე.

7. თა მერმე შემდგომად დაფლვისა მიცვალებულისა მის მესამესა დღესა ესე ჯერ-არს ყოფად ახლისა მის წინამძღურისა: რათა აღასრულონ ღამის თევად და პანაშუდი და სამხრად, აღასრულონ რაჲ საღმრთოჲ საიდუმლოჲ, წინაშე წმიდისა საკურთხეველისა დაადგინონ და ძმათა ყოველთა წესისაებრ თვთოეულმან ყოველმან მუჴლნი მოუდრიკნეს და ამბორს-უყონ და მერმელა, შემდგომად ამისსა, განმხიარულებულნი ერთბამად ყოველნი ტრაპეზად იწოდნენ უფლისა მიერ და უზუებით ტაბლად დაეგოს და ჴმადლობდენ იმერთსა.

8. ჴომლისათჳსცა ვაფუცებ და ამასვე ვეტყვ პირველსა მას წინამძღუარსა და შემდგომთა მისთა, რათა წარმართებულად და სინწფოებით ჴმწყსიდეს სულიერსა მას სამწყსოსა და სიმართლით იქცეოდის ძმათა მიმართ და თავადისა ჴრისტეს შესუჲსა მიერ ოფლისა ჩუენისა, თუალ-უზუავისა შის, განმკითხველისა გულთა და თირკუმელთაჲსა და განმკუეთელისა უფროჲს ყოვლისა მახჴლისა ორპირისა, რომელი ვიდრე განსაყოფელადმდე სამშვნევისა და ნანეგართა მიინევის და განჴვლის და მიაგებს თვთოეულსა საქმეთაებრ(გამც.2,23; ებრ.4,12); და რათა არა-რაჲ უღირსებით და სავენებელად წმიდასა მას ზედა სამწყსოსა ძმობისასა განიზრახოს, რომელთათჳს არცა ერთი რაჲ შრომაჲ გინა ჴირი თავს-უც, არცა თვისითა შრომითა მოუგიეს, ვითარ-იგი დიდისა მოციქულისა **სავლესებრ** ჯერ-არს თქუმად განკანონებით, ვითარმედ: რომელი-იგი არა იქმოდის, ნუცალა ჴამნი!(ითეს.3,10). წმისთჳს რასაცა იქმოდის, ესრეთმცა ჴყოფს, ვითარცა წინაშე თუალთა ძისა იმრთისათა სახილველად მისა.

9. ზა მის თანა ყოველი ესრეთვე იქმოდინ
 ნესსა მას და განგებასა თვსსა მართლად და
 უბინოდ, რამეთუ კმა არს მათდა მადლი ესე,
 რამეთუ რომელსა შინა არა დაშურეს, სხუა-
 თა შრომილსა და ნაოფლავსა შინა იშუებენ,
 რომელი-იგი სხუათა დიდითა მოსწრაფებითა
 და მრავლითა ლუანლითა და რუდუნებითა შე-
 მოუკრებიეს, რომელსა იგინი ხოლო იცნობენ,
 რომელთა გამოცდილებით უწყიან. ზა ამის
 ყოვლისა უშრომელად და თვნიერ ზღვევისა
 მშუებელ და მჭმარებელ იქმნეს! ამისთვის თა-
 ნა-აც, რაათა მარადის იმერთსა ჰმადლობდენ
 ჯერისაებრ და ჩუენ გუაჴსენებდენ კეთილად,
 ვითარცა მიზეზსა ქმნულთა მათდა ესევეითარ-
 თა მათ კეთილთასა.

10. ზა ვითარმცა უკუე არა სამართლად თა-
 ნა-ედვა ყოველსავე სიმართლით მავალსა ყოვ-
 ელსა შინა ცხორებასა მისსა მადლობად შჴს-
 ნელისა და იმრთისა ჩუენისა, რომელსა-იგი
 არცა თუ მცირედ რაათამე დამაშურალ არს
 რჩეულისა ამის და ნუყიერისა ადგილისა ძიე-
 ბასა! იუენ ვართ უკუე, რომელთა თავს-ვიდე-
 ვით ესევეითარი ზრუნვაჲ ზე და ქუე სლვითა
 ჩუენითა და ყოვლისავე ადგილისა მონაგებთა
 ჩუენთაჲსა მიმოხილვითა და გამოკითხვითა
 და განსასუენებელისა ძიებითა სამკვდრებე-
 ლად ძმათა, რომლისა უფროჲს უმჯობესი და
 შემსგავსებული ვერსადა ვპოვეთ.

11. ზა ამან ესოდენმან ჩუენმან საქმისა ამის
 თანა-შემწნობამან ესრე სახედ ერთად შეკ-
 რებულსა ამას კეთილთა სიმრავლესა მიმამთხ-
 ვნა ჩუენ, რომელ არს პირველად სადგური ესე
 ყოვლითურთ შუენიერი და განსასუენებელი და
 აღვსებული მხიარულებითა და სიტკბოებითა.
 ზა არა ესე ხოლო, არამედ ყოველთა საჭმართა
 უხუებით და უვნებელად ქონებითა, რომელსა
 შინა ყოველივე საჭმარი სულიერი და ჳორციე-
 ლი ურთიერთას შეზავებულად აქუს.

12. ჯომლისათვს მინდობილ ვარ თქუმად,
 ვითარმედ მსგავს არს ესე ძალისაებრ სამოთხ-
 ისა იმრთისა და პირველისა მის კაცისა საშუე-
 ბელისა, რამეთუ უხუად აქუს და უჭირველად
 და უზრუნველად ყოველი საშუებელი მას შინა
 დამკვდრებულთა მათ, უფროჲსლა ოდეს ვინ
 შუენიერებასა ეკლესიისასა მიხედნეს და სიკე-
 თესა სამკაულთა და შესამოსელთა მისთასა და
 მას შინა სულნელებასა მადლითა სულისაათა
 აღსავსესა და ჳმა-ტკბილობასა მას გალობისა
 ჴსალმუნთაჲსა და სულთა სარგებელსა მას ნე-

სიერებასა და სამეუფოჲსა მის გზისა სასუფ-
 ეველისა ჩუენებასა და სხუასა მას ყოველსა
 მადლითა იმრთისაათა შემკობილებასა.

13. ზნ უკუე ამის ყოვლისა ესრეთ უნაკლუ-
 ლოდ ყოფითა და ყოვლისა კეთილისა უშრომე-
 ლად პოვნითა ვითარ არა უზრუნველად და
 სიხარულით ცხონდებოდის ყოველი, რომელი
 აქა მკვდრობასა ღირს იქმნას და მარტივითა
 გულის-სიტყვთა უღელვოდ ჰმართებდეს ნავ-
 სა თვსსა დანყნარებულსა ამას შინა ჳაერსა,
 მსგავსად საყდართა იმრთისათა მხილველისა
 მის წინანარმეტყუელისა(ზდრ. ეს.6,1) და მოცი-
 ქულებრ მოქალაქობითა, ვითარცა-იგი იტყვს
სობ საკვრველი: «ეცინოდის ამბოხებასა ქა-
 ლაქთასა და ჳმასა მოხარკეთასა შეურაცხ-ჴყ-
 ოფდეს»(იობ.39,7).

14. ჰოლო უპირატეს ყოველთასა, ზეშთა
 ყოვლისა, წინამძღუარსა უჳს ყოველსა შინა
 განმართებაჲ თავისა თვსისა, რაათა სახე
 კეთილი ყოველთა ექმნას; უფროჲსლა, რაათა
 არაჲ მოიგოს თავისა თვსისათვს საკუთრად,
 რამეთუ ყოველივე მისი არს, და რაათა ლოც-
 ვისათვს მოცალე იყოს და სიტყვთა მოძღურე-
 ბისაათა და სწავლისაათა ფრთხილ, ლუნოლი-
 სათვს ძმათაჲსა მოსწრაფე და უპატიოსნეს
 ყოვლისა შეჴრაცხოს ესევეითარი განგებაჲ და
 უაღრეს, ვითარცა იტყვს საღმრთოჲ მოციქუ-
 ლი: «სდევდეს სიმართლესა მარჯუენითცა და
 მარცხენით, დიდებითა და გინებითა, ქებითა და
 გმობითა, ვითარცა მაცთურნი და ჳემმარიტ-
 ნი»(II კორ.6,7-8). ზა სხვთა ყოვლითა ესევეითარ-
 თა მცნებათა სახითა ჰმწყსიდეს და უძლოდის
 მისდა რწმუნებულთა მათ სამწყსოთა, მიწვე-
 ნად ნეტარებასა მას მოსალოდებელსა. ჰოლო
 სულ-გრძელებასა და სიმჴდესა და სახიერება-
 სა ყოველთა მიმართმცა აჩუენებს, დიდთა და
 მცირეთა, და დაუთმობდეს სულ-მოკლეთა და
 უდებთა სიყუარულითა ჴრისტესითა. ზა ჳერ-
 არს თქუმად, ვითარმედ მდრტვნველთა მათ
 ზედაცა მებრ ჳერ-არს ჩუენებად სულ-გრ-
 ძელებისა, რომელთა დათმობაჲ უძნელეს და
 უმძიმეს არს უფროჲს ყოვლისა. ჴარნა რო-
 მელნი თავს-იდებდენ მათსა, მრავალი სასყი-
 დელი მოილონ იმრთისაგან, რამეთუ მსგავს
 იმრთისა იყვნენ.

15. ზა შემდგომად ამის ყოვლისა ამასცა
 ვამცნებ კუალად, რაათა არა იყოს მონასტერ-
 სა ჩემსა წინამძღუარი, რომელსა თვსნი და
 ნათესავნი მრავალნი ესხნენ. ზავაყენებ ამის-

განცა, რაათა არა დააყენოს წინამძღუარმან თვსთა მისთაგანი ჳელადად გინა მსახურად მონასტერსა შინა, გინა გარე სოფელთა ანუ პრასტინთა.

ძავი 7

ჯიცხსათვს მონაზონთაჲსა, რომელნი დაჲანესენით, რაათა არა დააკლდენ, და მათგანთა ჳელისუფლად დაყენებისათვს

1. ჯერ-არს უკუე რიცხსათვსცა ძმათაჲსა განსაზღვრებად ესრე სახედ, ვითარ-იგი ქველის მოქმედმან იმერთმან ჩუენმან პირველ დასაბამსა შემოსლვად კაცთაჲ სოფლად განანესა უწინარეს და არა-რადსაგან არსებად მოიყვანნა იგინი წესიერად და ზომიერად, ვითარ-იგი არავის აქუნდა იჭვ.

2. ონ უკუე მნებაჲს მეცა, რაათა იყოს რიცხვ ზოგად ცხორებულთა მათ ძმათაჲ ორმეოცდაათამდინ, თვნიერ მამასახლისისა. ღლოლო არიანმცა წმიდათა და მოლუნეთაგანნი და მადლოთა იმრთისაჲთა შემეკულნი სათნოებითა. ოა არა მნებაჲს, რაათა დააკლდეს რიცხუსა ორმეოცდაათათაჲ თვწერ მამისა.

3. ჴაფუცებ ოფლისა მიმართ და თანა კანონსა დაჲსდებ არა შთამოყვანებად რიცხვ ერგასისთაჲ მათ. ორამედ უკუეთუ შეემთხვოს დაკლებად ამის რიცხვსაჲ გინათუ სიკუდილითა ვისითა, ანუ სხვთა მიზეზითა რაათმე, კუაღადმცა შეემატების და განსრულდების რიცხვ ორმეოცდაათათაჲ მათ, რაათა დიდების მეტყუელებასა იმრთისასა და ლოცვასა არა მოაკლდეს და მსახურებაჲცა ადვილად იქმნებოდის და წესიერად და დაუკლებლად. ოა ამის ორმეოცდაათერთმეტისა რიცხვსაგან:

4. ორთი იყოს წინამძღუარ და მწყემს მონასტრისა და ძმათა, რჩეული და განსრულებული სულიერითა მეცნიერებითა ყოვლითაჲე და მოლუანებითა.

5. ოა ორნი იყვნენ იკონომოსად ზედა სოფელთა: ერთი **წილიპოპოლისა** კერძისათა და ერთი **წისინოპოლისასათა** და სხუათა მათ ქუემოთა სოფელთასა.

6. ოა ერთი დეკანოზად იყოს, წმიდაჲ მოქალაქობითა და მეცნიერ ყოველსა განგებასა ეკლესიისასა, რაათა წესისაებრ სვნაქსარისა აღასრულებდეს ყოველსაჲე.

7. ოა იყვნენ მღდელნი ჟამის მწირველნი ექუსნი,

8. ოა მთავარ-დიაკონნი ორნი, რომელნი საკურთხეველსა ჳმსახურებდენ და სხუად რააცა ებრძანოს მათ.

9. ოა სხუანი კერძოლიაკონნი ორნი წიგნის მკითხველად და კანანარხად.

10. ღლოლო ერთი, რომელიცა იყოს მისანდობელი და მოშიში იმრთისაჲ, დაენესენ მეჭურჭლედ და დოშიარად ეკლესიისა, სამკაულთა და სინმიდეთა და საწმართა და განძისა მცველად, რაათა სადაათცა შემოვიდოდის, წერით აიღებდეს და წერით გასცემდეს.

11. ოა ერთი იყოს მნათედ-კანდელაკად, რომელ ბრძანებისაებრ დეკანოზისა იმჭირვიდეს ეკლესიისა საკუმეველსა და ზეთსა და სანთელსა, ზედაშესა და მხვმელსა და შიშითა იმრთისაჲთა წარაგებდეს ჯეროვნად. ოა დიდთა დღესასწაულთა, ოდეს მსახურებაჲ ეკლესიისაჲ განმრავლდეს, სხუათაცა ძმათა მისცემდეს მამასახლისი თანაშემწედ მნათისა.

12. ოა ერთი იყოს კელრად, რომელ არს ოსტიგანი, წესისაებრ მონასტრისა, უზაკუველი და ერთგული, რომელსა ჳქონდის ჳელსა თვსსა პური და უჭდური და სანუნე და ზეთი, თაფლი და სხუად ყოველიჲე საზრდელი და თვთ წარაგებდეს შიშითა იმრთისაჲთა.

13. ოა ერთი იყოს მემარნედ-ვაჟინრად, მოშიში იმრთისაჲ მსახურებასა თვსსა,

14. ოა ერთი იყოს მეტრაპეზედ,

15. ორთი მესტუმრედ,

16. ორნი მეუძღურედ – მოხუცებულთა და სწეულთა ზედამხედველად და მფუფუნებულად,

17. ოა ერთი რჩეული და იმრთის მოშიშთაგანი იყავნ იპიტირიტად – ძმათა ზედამხედველად, რაათა იქცეოდის მონასტერსა შინა, და რომელნიცა ძმათაგან არა მოსრულ იყვნენ ეკლესიად ჟამსა ცისკრისასა გალობისასა პირველ დაწესებულთა წართქუმისა, მათ სწავლიდეს და ასწრაფობდეს წარსლვად ეკლესიად, რაათა არა უდებ იყვნენ და სხუასა მისდა დაწესებულსა წინამძღუართაგან წესსა აღასრულებდეს;

18. ოა ერთი იყოს მეპურედ,

19. ოა ერთი მზარაულად,

20. ოა ერთი მეკარედ,

21. ოა სხუანი იყვნენ მგალობელად და მემწრედ და მეფსალმუნედ.

22. ოა ესე ყოველნი იყვნედ ერთ-სულ და ერთ-ზრახვა, ნებასა და შიშსა შინა იმრთისასა

და ურთიერთას სიყუარულსა, და მორჩილება-სა და მსმენელობასა წინამძღურისა მათისასა, შენებასა შინა და სარგებელსა მონასტრისასა. 5
თა ნუმცა ვინ არს ამათგანი წინააღმდეგომ, გინა ურჩ ბრძანებასა მამასახლისისასა, რა-საცა ეტყოდის სარგებელისათვს ეკლესიისა, გინა სწავლისათვს და მოძღურებისა სულიერი-სა, გინა ჯორციელისათვს მსახურებისა მონას-ტრისა.

ძავი ზ

შლდელთათვს ჟამის მწირველთა, თუ ვითარ ჯერ-არს გამორჩევაჲ მათი, ანუ მათ ვითარ უწყს ჟამის წირვაჲ

1. იირს არს წინამძღურისა და ძმათა ფრია-დითა გამოძიებითა გამორჩევაჲ მღდელთაჲ და რომელნიცა წმიდად და სათნოდ და ღირსად იპოვნენ და განსრულებულად შიშითა იმრ-თისაჲთა აღსრულებად საღმრთოსა მას საა-დუმლოსა, იგინი დააყენენ ჟამის მწირველად, რამეთუ მათ მიერ მოგუცემს კაცთ-მოყუარე იმერთი და შაცხოვარი ჩუენი შჳსნელი შესუ 10
ჩრისტე ჳსნასა სულთა ჩუენთასა.

2. ღოლო უკუეთუ წარმდები ვინმე იპოოს მათგანი და სცთეს წესსა მას შინა მღდელო-ბისასა, დადუმენინ ეგევითარი იგი მღდელო-ბისაგან და მის წილ სხუად დაენესოს ღირსი კაცი რიცხუსა მას შინა მღდელთასა აღმას-რულებელად საღმრთოსა მას საიდუმლოსა. 20
ღოლო ცთომილი იგი გარეგან მონასტრისა სოხასტერთა შინა დაინესოს და მიცემული-საებრ მისდა მამასახლისისა მიერ კანონისა ინანდეს და შენდობასა და წყალობასა ღირს იქმნას და ეგრეთლა დაენესოს დასსა მას თანა ძმათასა, რომელთა-იგი არა აქუნდეს მღდე-ლობაჲ.

3. ჯომლისათვს გაფუცებ იმერთსა ცხოვ-ელსა და უბინოსა ბედასა შისსა, მამანო და ძმანო, რაჲთა არავის მიუშუათ უღირსებით 30
ჟამის წირვად ეკლესიასა შინა ჩემსა. ზუალად ნუცა შურისა მიერ შესმენითა, ნუცა სხვთა რაჲთმე საეშმაკოჲსა მტერობისა ძვრის ზრახ-ვითა განაძებთ ვის მღდელთაგანსა მონას-ტრით, არამედ ჭეშმარიტითა გამოძიებითა სცნობდით ცთომასა მღდელისასა და ესრეთ განაძებდით.

4. თა ვინაჲთგან ყოველსავე საჭმარსა თვსსა ჯორციელსა ეკლესიისაგან აღილებს მღდელი,

ჯერ-ესრეთ-იყო, რაჲთა ყოველთა დღეთა წე-ლიწდისათა სასეფოდმცა წირვიდა; გარნა ჩუ-ენ, უმეტესისა სარგებელისა მათისათვს, ესრეთ 5
გავნანესეთ, რაჲთა ყოველთა საუფლოთა და სახელოვანთა დღესასწაულთა სასეფოდ წი-რვიდენ და მათვს წირვიდენ, რომელთათვს განსაგებელსა ამას შინა ჩუენსა განგვწესებიეს, და სხუათა მათ მსგეფისა დღეთა სამსა დღესა სასეფოდ წირვიდენ: ოთხშაბათსა, პარასკევსა 10
და შაბათსა. ჯომელი ჩუენთვს განგვწესებიეს, ჩუენთვს იწირვოდის, და რომელი არა, ვისგანცა ეკლესიასა საწირავად საჭმარი აელოს და წი-ნამძღუარმან და ეკლესიისა მნეთა უბრძანონ და განანესონ, მათვს წირვიდენ. 15
5. ზვრიაკე დღე თვთ საუფლოჲ არს, ზოლო სხუანი დღენი მღდელთანი არიან, – ვისიცა ენებოს, მათვსცა წირვიდენ.

ძავი ი

ქრაპეზისა შემზადებისათვს და მსახურთა დუმილით და სიმშვიდით მსახურებისა

1. ჴგრეთვე ტრაპეზისაცა საქმე და მსახ-ურთაჲ კეთილად აღესრულებოდენ საზომსა 25
მას ზედა, რომელიცა საზრდელთათვს განგ-ვსაზღვრებიეს და ვითარ-იგი აწ ჩუენგან აღ-ესრულების და აქა განჩინებით დაგწწერიეს. ჴარნა ნუთლა უბირატეს მსახურთათვს გუწე-ბავს განცხადებულად თქუმად და რომელნი იმსახურებიან, – ესე იგი არს, რომელნი დასხ-დებიან ტაბლასა და რომელნი ზე დგანან მსახ-ურებად, – და ზედამდგომელთა და განმგეთა კეთილად წესიერებისათვს და სიმტკიცისა, რაჲთა რომელნი ზე-დგომით ჰმსახურებდენ, 30
მიმოსლვასა მათსა მყუდროდ იქმოდინ თვნიერ რეხუებისა ფერწთაჲსა; და რომელთა ინაჳ-ედ-გას ტაბლასა, დაწყნარებულად მიილებდენ საზრდელსა მათსა, რაჲთა ყოველივე სადიდე-ბელად იმრთისა იყოს და მარლითა მადლი-საჲთა კეთილად შეზავებულ.

2. ღოლო პირველობაჲ და უკუანაჲსკენლო-ბაჲ, რომელ არს ერთმანერთისა ზემო ჯდომად გინა ქუემო ჯდომად, არა აქა საძიებელ არს, არამედ თავადმან იმერთმან განაგოს მერმე-სა მას ესევითარი განკრძალულად, რაჲთა არა შფოთი და უწესობაჲ შორის შემოვიდეს.

3. თა ნუცა შეურაცხ-ჰყოფენ ურთიერთას უცხოთა რაჲთმე განზრახვითა გარეგან წესისა სამონაზუნოჲსა სავენებელად სულთა თვსთათვს

და ურთიერთასმცა პატივ-სცემენ სიტყვსაებრ მოციქულისა, ვითარმედ «თვთოეული თქუენი ნუ ხოლო თავისა თვისისა სარგებელსა ეძიებნ, არამედ მოყუსისასაცა»(1კორ.10,24).
7. თა ესრე სახედ ამალდეს სიმდაბლითა მით ბრძანებისა მისებრ საუფლოოდა, ვითარმედ «რომელმან დაიმდაბლოს თავი თვისი, იგი ამალდეს»(მთ.23,12).

4. უგრეთვე წესსაცა წიგნის კითხვისასა ჟამისა ჭამისასა მტკიცედმცა იპყრობენ და შუენიერად დუმილსა და სმენასა; და ნუმცა ამას შინა ოდენ არუენებენ მტკიცედ წესიერებასა, არამედ ყოველსავე საქმესა შინა და ადგილსა, შინა და გარე, და ყოველსავე საქმესა მათსა განკრძალულად მოქალაქობითა.

5. თა ნუმცა იქმნების პურისა გინა ღვინისა და სხუათა მათ სანოვაგეთა, რომელ განწესებულ არიან, შეცვალებად უგულვებელს-ყოფითა და ჭელჭობითა, რათა არა მიზეზ ექმნას მონაზონთა ამის მიერ შეცვალებად წესსა ამას ზოგად ცხორებისასა და ჩუენ მიერ განწესებულისა ამის პირველ თქუმულისა წესისა სხუად წესად ცვალებად. ჰომლისათვს განწესებულსა ამას უწდურისასა და ყველას ხუთთა მათ დღეთა შინა მსგეფსისათა, ვითარ-იგი თავითგანვე განგებულ არს, ნუმცა დააკლებენ, გინა სრულიად გარდასწყუედენ თვნიერ მარხვათადასა.

6. თა ეგრევე ოთხსა საჯეროსა ნუმცა დააკლებენ. თა სამი საქმელი იქმნებოდის, რადცა იმერთსა მოეცეს. თა ოთხი კრასოვოლი სრულად მიეცემოდის.

7. შნებავს, რათა კვრიაკესა დღესა უმბრწყინვალესი დაეგებოდის ტაბლად, ვიდრე სხუათა მათ დღეთა, რამეთუ მაშინ ღამესა ათევენ ძმანი და დაშურებთან საუფლოოდა სდდგომისა გალობასა შინა და ფსალმონებასა.

8. თა ეგრეთვე ზატიკთა შინა სდვსებისათა და ათორმეტთა მათ დღეთა ჴრისტეს ჴობისათა სამისა საქმლისადა ჯერ-არს ქმნად, გინა ოთხისადაცა, რადცა იმერთსა მოენიჭოს. თა მწუხრსა ყველი დაეგოს და თუ სხუად რამე დასაგებელი იყოს. თა ორ-ორი კრასოვოლი ინდიოს მათ დღეთა შინა.

9. უკუეთუ კულა წინამძღუარმან ჟამისამან დახედნეს და სხუადცა რამე შესძინოს და ჯერ-იჩინოს ესრეთ განგებად, მიშუებად აქუს ჩუენგან ყოფად ამისა, რათა დაიწინას ჭუვილი მათი, რომელნი უნაყროვნეს-რე იყვნენ.

10. თა უკუეთუ პრასტინთაგან ანუ საცხოვართა, გინა თუ იმრთის მოყუარეთა ვიეთგანმე, ანუ თუ თვსთაგან მამასახლისისათა გინა ძმათადასა, ანუ მეგობართაგან მათთა რადაცა გუარი ნუგეშინისსაცემელი, – საქამადი გინა სასუამადი, – შემოვიდეს მონასტრად, ჯერ-არს, რათა ყოველი იგი კელარსა მიეცეს და მან, ჯერისაებრ განწესებულისა ამის წესისა, წარაგოს სავმრად ძმათა. სნუ თუ თვთ მებრ ძლუნისა მის უფალმან მოილოს საზიაროსა მას ტაბლასა და ზოგად იწუმიონ. თა ესე ამისთვს, რათა არა დაიწინას საკრებულოდ წესი.

11. თა მომრთუმელი იგი ძლუნისადა მის და თუ სხუად ვინმე სტუმარი ესტუმროს, ანუ თუ ხილვად მამისა გინა ძმათა მოვიდეს თვსთა მათთაგანი, გინა უცხოთადა, ანუ მეგობართაგანი, ჯერ-არს ძმისა მის, რომლისაცა თანა მოსრულ იყოს, რათა, – უკუეთუ ტაბლისა დაგებისა ჟამსა ესტუმროს, – მის თანავე საზიაროსა მას ტრაპეზსა მიიყვანოს და, ვითაცა ენებოს, მუნ პატივ-სცეს და სიყუარული არუენოს.

12. ღოლო უკუეთუ არა იყოს ჟამი ტაბლის დაგებისადა, ანუ სტუმარი იგი ისწრაფდეს და არა ელოდის, წარიყვანოს იგი ძმამან მან კელარსა თანა და მუნ პატივს-სცეს ჯერისაებრ. თუ არა, არა ჯერ-არს ძმისა წარყვანებად სტუმარი სენაკსა თვსსა და მუნ სიყუარული-სა ყოფად.

13. თა უკუეთუ მონაზონი ვისსამე სტუმრად მოვიდეს, ჯერ-არს მისა სამ დღე განსუენებად და მეოთხესა დღესა საგზლისა ჩადებად და წარგზავნად გზასა თვსსა.

14. ღოლო უკუეთუ უძღურებად შეემთხვოს მას, ჯერ-არს დამჭირვად მისა და ფუფუნებად ვიდრე სრულიად განმრთელებადმდე.

15. თა უკუეთუ მონასტერსა შინა მიიცივალოს, ჯერ-არს მისი ლოცვითა და ფსალმუნებითა დამარხვად წესისაებრ, რათა სასყიდელი მიილოს იმრთისაგან.

ძავი 6

შესამოსლისათვის ანუ სამოსლისა ფასისა, თუ ვითარ ჯერ-არს განყოფად მამასახლისისაგან ძმათა, და საჯამრობლისათვის

1. შემდგომად ამისა შესამოსლისა ფასისათვის ვიზრუნეთ აღწერად და ჯამლთათვის და საფარველთა ჯორცთადასა და სხვისა საჯმრისა ყოვლისა. ნა გუენება, რაათამცა არა იქმნებოდა ესე გაროქვითა, დაღაცათუ წარსაგებელი ფრიად უჭმდა, არამედ რაათა მიეცემოდის ესე ყოველი თვთოეულსა წელიწადსა შინა უკლებად ყოველთავე, წესისაებრ თვისსა, რაათა არა აქუნდეს ძმათა მიზეზი განსლვად მონასტრისაგან ამათ ესევეითართა საჯმართათვის მოსყიდად რაასამე, ანუ ჯამლთა ძიებითა კართი-კარად რორინებად ანუ მეჯამლეთა რუდუნებად ანუ სხუაგან სადმე წარსლვად და ამათ მიზეზთაგან ვნებისა შემთხუევად და ძმათაგან კიდეყოფად, არამედ რაათა უფროსად უცთუნებელად დაადგრენ მსახურებასა ეკლესიისასა და მსახურთა მისთასა თანა-ნადებისა აღსრულებითა.

2. ნა თუმცა შესაძლებელ იყო ჩუენგან ზემო თქუმულისა მის აღსრულებად, რაათამცა წესისაებრ პატიოსნისა მონასტრისა **სანაგიისა** ვჰყოფდითმცა განყოფასა შესამოსელთასა, არა რაამცა უჯეროვნეს და უმჯობეს ამისსა იყო. წარნა, შეცვალებისაებრ და მომართებისა ჟამთა ამათ და უმტკიცებლობისა, განვანესეთ ყოფად ესრეთ, რაათა იყვნენ ძმანი სამ დასად განყოფილ და როქსა აილებდენ:

ჩინამძღუარი მონასტრისაა აილებდეს დრაჰკანსა ორმეოცსა.

ნა *ჟამის მწირველნი* მღდელნი და ორნი იგი დიდნი *იკონომოსნი* და *დეკანოზი* და *დოშიარი* და სხუათა უთავესთა ძმათაგანნი, რომელთაგან შეიქმნას რიცხვ *პირველისა დასისაა*, ათხუთმეტი სული; და აილებდეს თითოეული ამათგანი დრაჰკანსა ოცსა;

ჰოლო *მეორედასი* იყავნ ეგრეთვე ათხუთმეტი სული; და აილებდეს თვთოეული ამათგანი დრაჰკანსა ათხუთმეტსა;

ჰოლო *მესამედასი* იყავნ რიცხვთ ოცი სული და თვთოეული ამათგანი აილებდეს დრაჰკანსა ათსა.

ნა ყოველივე განძი როქისაა იყავნ სტამილონი სრული.

3. ნაღაცათუ შემოსავალი ყოველი ფერი მონასტრისაა სეკდენბერისა თუესა შეკრებების და აპეტის იქმნების და მაშინ ჯმდა, რაათამცა აილეს ძმათა თავიეთ შესამოსლისა ფასი, გარნა ამისთვის, რაათა არა უნდეს ძმათა ვაჭრობისა გზითა მისლვად ქალაქად განშორებად სამსახურებელისაგან მონასტრისა და გამოჭუებად ლოცვისაგან, განვანესეთ, რაათა აილებდენ განწესებულსა მას შესამოსლისა ფასსა დიდებულსა ჟრისტეს წლდგომისა დღესა, შიდსა ზვრიაკესა, რომელ არს წღვსებად, რაათა, რაჟამს-იგი ჩუენ მიერ განსაზღვრებული პანაგირი შეიქმნას პატიოსნისა მონასტრისა ჩუენისაა, მაშინ თვთოეულმან მათმან ვაჭრობაა თვისი ქმნას და პანაგირსა მას იყიდოს, რააცა უჭმდეს.

4. ნა ვინაფთგან როქითა იქმნა დაწესებად შესამოსლისა მათისაა, ამისთვის ჯერ-არს მიშუებისა მიცემად, რაათა ჯელ-ენიფებოდის როქსა მათსა და ნაძუელავსა ზედა ყოფად, ვითარცა ენებოს.

5. ოჰკუეთუ კულა ჟამთა ცვალებითა გინა თუ რომელსამე ჟამსა წინამძღუარმან ეგრეთ ჯერ-იჩინოს, რომელ როქისა ნილ შესამოსელსა მისცემდეს ძმათა, იპყარნ კულაად ზემო დაწერილი წესი **პანაგიელთაა**, რომელი სწერია მეოთხესა თავსა, რაათა არა აქუნდეს ძმათა ჯელმწიფებად ნაძუელავსა განცემად ვისსაცა, გარნა მამასახლისსავე შეუქციოს.

ძავი 7

სამთა მათ ორმეოცთა მარხვათა წმიდად მარხვისათვის და გლახაკთა მიმართ წყალობისა ყოფისათვის ყოველთა დღეთა

1. ჰოლო სამთა მათ წმიდათა ორმეოცთა მარხვისა დღეთა უღვწოდ და უზეთოდ ჯერ-არს მარხვად თვნიერ შაბათ-კვრიაკეთადასა, რომელსა შინა ნუგეშინის-საცემელად ძმათა ჟამსა ჭამისასა სასუმელი განწესებულ არს და თვთოეულსა დღესა საზრდელისა განყოფად კარსა ზედა მონასტრისასა მყოფთა ძმათა ჟრისტესთა, რომელ არიან გლახაკნი, რამეთუ იგინი არიან მიზეზნი წსნისა ჩუენისანი და მომატყუებელნი მერმეთა მათ კეთილთანი.

2. *შიდთა უკუე მარხვათა* შაბათ-კვრიაკეთა შინა იგივე ზომი სამარხოა სანოვაგე დაეგებოდის, თვნიერ თევზისა, და კრასაული სრულად მიეცემოდის. ჰოლო ხუთთა მათ დღეთა თვნი-

ერ ზეთისა იმარხვიდენ. ღოლო სამშაბათსა და ხუთშაბათსა თვთო კრასაულსა სუმიდენ.

3. ღოლო ჴრისტეს ჴობისა მარხვათა ერთ გზის ჭამდენ დღესა შინა და იგიცა მეცხრესა ჟამსა. შა დღესა, რომელსა შინა «იმერთი ოფალი» ითქუმოდის, ორ-ორსა კრასაულსა სუმიდენ სამხრად, და თითოსა – მწუხრი. ჴარნა სამთა მათ დღეთა მსგეფსსა შინა განვაყენებთ ზეთისაგან.

4. ჴგრეთვე ამითვე სახითა წმიდათა შოციქულთა მარხვასა იმარხვიდენ სამთა მათ დღეთა უზეთოდ, და ზოგად ყოველნი ჭამდენ ერთ გზის დღესა შინა, მეშვდესა ჟამსა, და სუმიდენ ორ-ორსა კრასაულსა, და თვთო კრასაულსა – მწუხრი სერობასა.

ძავი 17

წლესასწაულისათვს ეკლესიისა ჩუენისა და სხუათათვს საუფლოთა დღესასწაულთა და სახელოვანთა წმიდათასა, რაათა ბრწყინვალედ დღესასწაულობდენ

1. ჴანვანესეთ ყოფად დღესასწაული ეკლესიისა ჩუენისაჲ დღესა მიცვალებისა ყოვლად წმიდისა იმრთისმშობელისასა და მნებავს, რაათა ყოველნი საუფლონი დღესასწაულნი ესრეთ მონინებით და ბრწყინვალედ იქმნებოდენ, ვითარცა ჰშუენის დიდსა მას და სახელგანთქუმულსა ჴკლესიასა ჩუენსა.

2. ჴგრეთვე დიდ-დიდთაცა მონამეთა და წმიდათა საწსენებელი და იგივე გლახაკთა მიმართ ქველის საქმისა მიცემად, რომელი განთვსებულად ყოველთა დღესასწაულთა განგვწესებვის, თვთოეულსა დღესასწაულსა ნუმცა დაიხრწევის, რომლისა საზომი განთვსებულად დასასრულსა ამის ტიბიკონისასა დაგვწერიეს სახელ-დებით თვთოულისა დღესასწაულისაჲ.

3. ღოლო უფროდსლა უმეტესად პატივ-იცემებოდენ დღესასწაული შიცვალებისა ყოვლად წმიდისა იმრთისმშობელისაჲ, რომლისათვს ვაფუცებ ყოველთა შემდგომად ჩუენსა მომავალთა, რაათა არარაათა სახითა არა დააკლებდენ, არამედ, შესაძლებელ თუ იყოს მათგან, უმეტეს და უმბრწყინვალეს აწინდელისა ამის ჩუენ ზე ყოფილისა პატივ-სცემდენ და დღესასწაულობდენ. ჴამეთუ დღესასწაულის მოყუარენი და რომელნი დღესასწაულობდენ, დიდთა ნიჭთა მიიღებენ იმრთისაგან და წარუვალთა კეთილთა დაიმკვდრებენ და საღმრთო-

თა შადლთა მიემთხუევიან.

4. ჴგრეთვე სხუათაცა წმიდათა დღესასწაულსა ჰყოფდენ ბრწყინვალედ.

ძავი 14

ხანდელთა მიერ და სანთელთა განბრწყინვებისათვს წმიდისა ეკლესიისა ჩუენისა, თუ ვითარ ჯერ-არს, და ლოცვისათვს, რაათა არარას შეექცოდინ ლოცვასა შინა

1. ჴერ-არს უკუე, რაათა მარადლე ყოველთა დღეთა და ღამეთა წინაშე ღატსა წმიდისა იმრთისმშობელისასა სამნი კანდელნი დაუვსებლად ენთებოდინ და ერთი – დიდსა საკურთხეველსა, და ერთი – წინა კანკელსა ჴუარცუმისა ხატსა წინაშე, და ერთი – წათლისმცემლისა ხატსა წინაშე, ეგუტრისა მისისა კარსა, და ერთი – წმიდისა ჴიორგისსა, და ზედა საფლავსა სამარხოსა ჩუენსა – სამი კანდელი.

2. შა ყოველთა დღეთა წელინდისათა ცისკრისა ლოცვისა ჟამსა და სამხრისა და მწუხრისასა ამათ ზემო თქუმულთა კანდელთა თანა თვთო სანთელი ენთებოდის ვიდრე ლოცვისა გასრულებადმდე. შა რაჲ ლოცვაჲ გაასრულონ, სანთელნი დაივსნენ, ხოლო კანდელნი დაუვსებულადმცა ენთებიან.

3. ჴგრეთვე ყოველთა დღეთა სამთა მათ ჟამთა ლოცვისათა საუფლოთა მათ ათორმეტთა დღესასწაულთა წინაშე კანდელნი ენთებოდინ ვიდრე ლოცვისა გასრულებადმდე.

4. შა ეგრეთვე სახელოვანთა მათ საუფლოთა დღესასწაულთა რაოდენნიცა კანდელნი ეკიდნენ ეკლესიასა შინა, აღენთნენ და რავდენნიცა სასანთლენი იყვნენ, სანთლითა აღივსნენ.

5. შა დღესასწაულსა ეკლესიისა ჩუენისასა უმეტესადლა იქმნებოდის აღნთებაჲ, და სხუათაცა საუფლოთა დღესასწაულთა. შა იქმნებისმცა დღესასწაულობაჲ ყოველი შუენიერად გალობითა და ფსალმუნებითა და სულნელებითა. შა ბრწყინვალედ აღსავსე ტრაპეზი დაეგოს, რაჲცა იმერთსა მოეცეს.

6. ღოლო დიდების მეტყუელებისათვს იმრთისა და ლოცვისა ვითარ-იგი განგებულ არს და განწესებულ, რად საწმარ არს თქუმად, ვითარმედ ვითარცა ხარკსა და თანა-ნადებსა საღმრთოსა, ესრეთ ჯერ-არს გარდაჯაჲ თანა-წარუვალად და ვითარცა იმრთისა მცნება-

თა აღსრულებად და საუკუნოდ უცთომელად დამარხვად, რაათა ურთიერთას მოჰჴდიდენ და მტკიცედ დაიმარხვიდენ პირველ ყოვლისა წესსა წმიდისა მის დიდების მეტყუელებისა იმრთისასა კანონისაებრ და შჯულის-დებისა, ვითარ-იგი უპყრიეს ძმათა პატრიონისა მონასტრისა **სანაგისათა**, ჟამსა ცისკრისასა და სამხრისასა, მწუხრისა და სერობისასა და დღისაცა განწესებულთა ჟამთა შემდგომებით მათითურთ და უფროჲს-ლა საღმრთოჲსა მის სადღუმლოჲსა შეწირვასა.

7. ჴარნა ნუმცა ჰყოფენ ურთიერთას სწრობით ფსალმუნებასა მას, ნუცა პირველ განსრულებისა ერთისა კერძისა მემჴრეთა მიერ გალობისა მეორისა კერძისანი დაინყებენ, არამედ ჯეროვნად წესსა ზედა მათდა განწესებულსა.

8. ნა აქა მებრ საცნაურ იქმნას: გარდამავალი მცნებათაჲ და შევარდეს წყევასა ქუეშე მამათასა, ვითარცა შეურაცხის-მყოფელი ბრძანებათა და შინებათა იმრთისათაჲ, რამეთუ არა ხოლო თუ ჩუენისაგან ოდენ, არამედ შჯულისაგან და მცნებისა იმრთისა გამოჩნდეს უცხო ქმნული.

9. ღოლო ამას ვიტყვთ არა მათთვის, რომელნი მიზეზითა რაათმე ჯეროვნითა საქმესა რასმე შექცეულ იყვნენ, ანუ უძღურებასა ანუ ნუგეშინის-ცემასა ძმათასა, ანუ სტუმართა შეწყნარებასა, გინათუ ღუნოლასა გლახაკათასა, არამედ განვაფრთხოთ უდებთა და განვაშორებთ მცონარებისაგან, ვითარცა სრულიად გარდამავალთა შჯულისათა.

10. ღოლო შემსგავსებულად მცნებისა ამის ვამცნებთ მონაზონთაცა, რაათა იმარხვიდენ წესიერად დუმილსა ყოველსა ჟამსა და უფროჲსად ჟამსა წმიდისა ლოცვისასა, რაათა არავის მიეშუას უბნობად ერთი ერთისა, ჯეროვნად გინა უჯეროდ, ანუ სიცილად ვიდრე მიგანღიმებამდეცა, გინათუ ჴმა-მაღლობად რამე უნესოდ და ამის მიერ განრყუნად შუენიერსა მას გალობისა ჴმასა და სმენისა მყუდროებასა და თანა-შემწე ეშმაკთა ყოფად, რამეთუ მათი არს მებრ ესე საქმე.

11. ჩუცალა კუალად შეექცევიან სხუასა რას ლოცვასა შინა, არამედ ჯეროვნად და შეუძრველად სულით და ჴორციით საღმრთოსა მას მსახურებასა შექცეულნი შესწირვენცა იმრთისა მიმართ სულიერსა მას გალობასა.

12. ღოლო უკუეთუ ვინ რაათურთით ამას მცნებასა შეურაცხ-ჰყოფდეს, კანონსა მას

ქუეშე იყავნ შევრდომილ და წმიდათა მამათა მიერ დადებულითა წესითა განიკანონენ.

13. წმას თანა ჯერ-არს კკრიაკისა ძალთა ღამის თევად ლოცვითა და ფსალმუნებითა და წიგნის კითხვითა.

ძავი 77

ითარმედ ჯერ-არს ყოველთა დღეთა აღსაარებად ძმათა წინამძღუარსა თანა გულის-სიტყუათა და საქმეთა და ყოველთა ცთომათა მათთა, რაცა ექმნას

1. ღრიად ჯეროვან და სათანადო არს წინამძღურისა, რაათა განიკითხვიდეს ყოვლადვე გულის-სიტყუასა ძმათასა და არავის მათგანსა შეურაცხ-ჰყოფდეს, რომელნი-იგი შეურევებულ და შეინრებულ იყვნენ გულის-სიტყუათაგან, არამედ გამოჰკითხვიდეს მარადლე და ნუგეშინის-სცემდეს და განჰმართებდეს ცთომათაგან და განსწმედდეს სულთა მათთა ყოვლისაგან შებლალვისა სულიერისა და ჴორციელისა.

2. ნა ეგრეთვე ძმათა თანა-აც სარწმუნოებით შემუსრვილითა გულითა და სულითა წრფელითა გამოცხადებად მისა ყოველთა ცთომათა და წყლულებათა თვსთა და არა წარსლვად და აღსაარებად სხუაგან სადა, ვითარცა უცხონი და არა შვილნი მამისანი, და ესრეთ სივერაგით ზაკულებად აღსაარებისა მიმართ, რამეთუ წინამძღურისა ჯერ-არს, რათა იცოდნის ყოველთა გულის-სიტყუანი და სხუად ყოველი სიმტკიცე საქმისა მათისაჲ, და არა სხუასა ვის თანა ჯერ-არს გამოცხადებად გულის-სიტყუათა თვნიერ წინამძღურისა ხოლო.

3. ნა კუალად ნუვინ ძმათაგანი თავით თვსით თვნიერ ნებისა და გამორჩევისა წინამძღურისა ჴელ-ჰყოფს სამსახურებელსა რასაცა, რაათა არა მომატყუებელ სიკუდილისა ექმნას თავსა თვსსა და სხუათა სახე ურჩებისაჲ მისცეს, ვინაათგან-იგი არა უწყოდის წინამძღუარმან ნებაჲ გულის ზრახვათა მისთაჲ.

4. ქამეთუ არა უწყის თავით თვსით გამომრჩეველმან უმჯობესი თვსი, რამეთუ რომელსამე ესრეთ სათნო რამე უჩნს, და რომელსამე – ეგრეთ, და არა უწყინ გამორჩევაჲ კეთილისაჲ; ვინაათგან-იგი მას ვისმე ესე-ესე ვინმე ჰშუენინ თანა-შემწედ საქმისა, ნა ამას ვისმე – სხუად ვინმე. ნა ამას ყოველსა სიბრძნე უჴმს და საწინამძღუროჲ განკითხვად, რამეთუ მან

უნყის ყოვლისავე კეთილად განგებად.

5. ონ უკუე ოდეს-იგი ურჩ ვინმე იპოვნენ ძმათაგანნი და ნებისა თვისისა გამორჩევისა მოყუარე, ვითარ უკუე აზნაურად შვილად ინ-
ოდნენ სულიერისა მის მამისა, ვინაათგან თვთ 5
ნეფსით თვისით უცხო ჰყოფენ თავთა თვისთა მამულისაგან სამკვდრებელისა და მტყუფრად გამორჩნდებიან ალთქუმათა თვისთა იმრთისა მიმართ. ჯამეთუ «რომელი მცირესა ზედა ურ-
ნმუნო იყოს, იგი დიდთაცა მცნებათა ზედა მც- 10
თომ და ურნმუნო იქმნების»(მდრ. ლუკ.16,10) და მის ზედა სათქუმელ არს ჟამსა თვისსა სი-
ტყუად მოციქულისა, ვითარმედ «ურნმუნო იგი გან-თუ-ეყენებოდის, განეყენენ»(I კორ.7,15), მსგავსად იგავისა ლელვსა მის, ვითარმედ: «და 15
ადგილიცა რაჲსათს დაუპყრიეს უქმად ცუდითა უნაყოფოებითა?»(ლკ.13,7).

6. ჯამეთუ არა რაჲ არს უბოროტესი, ვი-
თარ-იგი ოდეს ურჩ ექმნებოდის ვინ უხუცეს-
სა თვისსა და უჯეროთა მეტყუელებდეს ნი- 20
ნა-ალმდგომად მისა. ოსევითარი-იგი აღიწოცენ შორის ძმათა, რაჲთა არა მოყუასთა თვისთა სახე ბოროტისა ექმნას და მოძღუარ ურჩე-
ბისა, ოდეს-იგი არაოდეს იქმოდის ნებისაებრ 25
წინამძღურისა, არამედ ნებასა ხოლო თვისსა აღირჩევდეს.

7. ღოლო უკუეთუ წინამძღუარი არა იყოს მდღელი, გარნა ლიტონი მონაზონი იყოს და უმეცარი შჯულსა მას კანონთასა, და რამეთუ ჴელსა შინა მდღელისასა არს შეკრვად და გან-
ჴსნად, ჯერ-არს წინამძღურისა, რაჲთა გამოირ-
ჩიოს მდღელთაგან უმჯობესი და მოღუანე და მეცნიერი შჯულსა მას კანონთასა და იგი განაჩინოს სულიერად მოძღურად ყოველთა ძმათა, რაჲთა წინამძღურისა წილ მას უთხ-
რობდენ და აღუარებდენ ყოველთა ცთომათა და გულის-სიტყუათა თვისთა.

ძავი 16

ყელთსაქმრისათს და შრომისა და ვითარმედ ჯერ-არს ფსალმუნებად შრომასა შინა

1. ოა მათცა, რომელნი-იგი ჴორციელად შუ-
რებოდინ, თანა-აც ფსალმუნებისა არა დაც-
ადებად, არამედ რაჲთა ჴელთსაქმარსა მას შინა 45
თანა-ილოცვიდენ ყოვლადვე პირითა, რამეთუ იგი არს საკუმეველი სადღუმლოდ შეწირული იმრთისა ბრძანებისაებრ **წილისა ჴასილისა** და მომხდელ თანა-შემწეობასა მას ანგელოზთასა.

2. ჯამეთუ სახლსა შინა სამეუფოსა მრავალი ჭურჭელი არნ, რომელიმე ოქროსა და ვეცხ-
ლისა და რომელიმე კეცისა(მდრ. II ტიმ.2,20). ომისთს ფრიადი სიბრძნე უჴმს წინამძღუარ-
სა ჩუენებად მათდა გზასა ჭეშმარიტებისასა. ჯამეთუ მრავალ-სახეთა მიერ გზათა ჯერ-არს ჩუენდა შესლვად სასუფეველსა Ⴀათასა, რა-
მეთუ რომელიმე ამას წარჴმართებს სათნოე-
ბასა, და სხუად – სხუასა, და სხუად რომელიმე 10
– ყოველსავე.

3. ჯამეთუ რომელთაამე შერისხვად ჯერ-არს უხუცესისა, და რომელთამე – შერჩულვად, და რომელთამე – წყლულებისა განკუეთად მხილებისა მახვლითა. ოა ყოველსავე საზომი-
საებრ ჯერ-არს ქმნად და ჟამსა ჯეროვანსა.

4. ოა რომელთამე საქმესა და შრომასა ჴორ-
ციელსა ჯერ-არს დადგინებად, რომელნი-იგი გონებითა დაუმტკიცებელ და ულმობელ იყ-
ვნენ, რაჲთა ნეფსით და უნებლიათ შრომითა მიეახლნენ იმერთსა. ჯამეთუ სული შრომის მოყუარე მახლობელ არს იმრთისა და ადრე მიიღებს კურნებასა.

ძავი 17

წრა განსლვისათს ძმათასა მონასტრით თვნიერ ბრძანებისა უხუცესისა

1. ღოლო რომელნი დაუდგრომელ იყვნენ ძმათგან, არა მიუშუას მათ წინამძღუარმან ნებისაებრ მათისა განსლვად და რორინებად, ვინაიცა ენებოს ცნობისა სისუბუქითა, არ-
ამედ რომელნი წარმდებობდენ ესევითართა ჩუეულებითა, ჯერ-არს დაყენებად მათი ბრ-
ძანებისაებრ წმიდათა მათ და იმრთივ დადებ-
ულთა კანონთასა.

2. ოა არა ამას შინა ხოლო ჯერ-არს წურთად მათი, არამედ სხუასა ყოველსავე შინა საქმე-
სა ურჩებისა და უსმენელობისასა, რაჲთა ჯე-
როვნად და სამართლად იქცეოდინ წესისაებრ მონაზონთასა.

3. ჯამეთუ ხარკად ზედა-აც ყოველთა მწყემ-
სთა კრებულისათა არა გარდასლვად მათდა დადებულსა ამას საზღვარსა, არამედ რაჲთა ამით წესითა ჴმწყსიდენ სულიერთა მათ სამ-
წყსოთა მათდა რწმუნებულთა, ესე იგი არს, შეცოდებულთა მათ განკანონებად სინანუ-
ლითა და ზრუნვად მათთს თანა-მოღმეობით ყოვლითა გულითა და ყოვლითა გონებითა ვითარცა ასოჲს მოდგამთა თვისთა, რაჲთა არა

შევარდეს სასჯელსა იმრთისასა.

4. ჯამეთუ ყოველი ბრძანებული წინამძღუ-
რისაჲ შვეული არს თანა-წარუვალი, და ვითარ-
ცა შვეულსა იმრთისასა, ესრეთ ჯერ-არს შეწყ-
ნარებაჲ მორჩილთა კრებულსა ყოველსავე მის
მიერ ბრძანებულსა და რაჲთა არა რაჲთა უდ-
არესად შეჰრაცხონ იმრთივ დადებულსა შვე-
ულსა. ჯამეთუ არა ჯერ-არს გამონუთლივად
ბრძანებათა მისთაჲ, არცა წინა-აღდგომად,
გინა ჴდომად, რომელ-ესე უწინამძღრობისა და
თავგვედობისაჲ არს სასწაული და უწესობაჲ,
რომელი-იგი აღაშფოთებს და დაჰჴსნის ყოვე-
ლსავე კეთილსა. ჯომელთაცა ზედა სასჯელი
იმრთისაჲ სამართალ არს ესევეითარისა მოქ-
მელთა ზედა.

5. წმისთჳს უკუე ამასცა ვიტყვ და განვა-
ჩინებ ნებისაებრ იმრთისა: არავის სხჳსა მნ-
ებაჲს მთავრობად გინა ჴელმწიფებად მათ ზე-
და, არცა წესსა მას მორჩილებისასა მნებაჲს
დაჴსნად ოდესვე. ჯამეთუ არა ჯერ-არს მო-
ნაზონისათჳს სხუაჲ რამე სიტყუაჲ რქუმად
წინამძღუარსა, გარნა ესე ხოლო, ვითარმედ:
«ვცოდე, მომიტევე». ჯამეთუ რომელნი ესრე
სახედ მონაზონებდენ და ამას წესსა ზედა ერ-
თობით ეგნენ, მშჳდობაჲ იყავნ მათ ზედა და
წყალობაჲ იმრთისა მიერ!

6. ოკუეთუ კულა ემხილოს ვისმე ძმათა-
განსა და არა ინებოს ყოფად კანონსა მას ქუეშე
განსაზღვრებულსა, არამედ წინა-აღუდგებო-
დის და უმეტესად ფიცხოოდის და ურგებად
შეჰრაცხოს მხილებაჲ იგი უხუცესისაჲ და არა
უფროჲსლა შესაძინელად და სარგებელად თჳ-
სად გულისჴმა-ყოს შერისხვაჲ მისი და წინა-
განწყევბოდის მწყემსსა მას და მკურნალსა
და მხილებასა მისსა არა თავს-იდებდეს და
ამისთჳს ცხადად გინა თუ ფარულად უჴდე-
ბოდის მას მტერობით, – რომელი-ესე მე არა
მნებაჲს, რამეთუ სენითა საეშმაკოჲთა არნ
სნეულ ესევეითარი, რომელი ასუმიდეს მოყუ-
ასსა თჳსსა მრღჳსა, რომლისა ძლით გან-
ბძარვაჲ და განყოფაჲ მრავალ გზის შეემთხ-
უევის გუამსა მას Ⴕკლესიისასა, – ესევეითარი
იგი, უკუეთუ შემდგომად ერთ გზის გინა ორ
გზის და სამ გზისცა შერჩულვისა და განკ-
ანონებისა განუმართებელად ეგოს თჳსსავე
ზედა თავგვედობასა, ვითარცა ასოჲ დამპალი
განიკუეთენ და განემორენ სამწყსოჲსა მისგან
საღმართოჲსა!

7. ზუალად ამისსა შემდგომად თანა-აც

ცნობად მნესა მას სულიერსა, რომელ არს
წინამღუარი, მოსწრაფებისა ჩუენებად-ჟამსა
და უჟამოსა და, სიტყჳსაებრ სამოციქულოჲ-
სა, ყოვლითა სულგრძელებითა გამოცდად
ყოვლისა(II ტიმ.4,2) და გამორჩევად კეთილისა
და განშორებად ყოვლისაგან საქმისა ბოროტი-
სა (მდრ. Iთეს.5,22-23) და არა უგულვებელს-ყო-
ფად მცირეთა ცთომათა ვიეთთამე, «რაჲთა
არა მცირემან მან ცომმან ყოველი აღსუარუ-
ლი აღაფუენოს სიბოროტედ»(I კორ.5,6).

8. თა კუალად: უკუეთუ დიდ-დიდთა ვინ მო-
ლუანებათა ჴელ-ყოს თავით თჳსით გამორჩე-
ვითა და შეურაცხ-ყოს მამათა მიერ დადებული
ესე წესი, რომელი-იგი პირველითგან გამო-
ცადეს და გამოირჩიეს და მომცეს ჩუენ საღმ-
რთოდ ნამარხევად ვითარცა ჴემმარიტად უც-
თომელი და საშუვალი სამეუფოჲ გზაჲ, რომელ
არს განშორებაჲ თვთრჩულობისაგან, არა შეს-
ანწყნარებელ არს, რამეთუ თვთრჩული ყოვე-
ლი მარადის მცთომ არს და გამოუცდელ და
დაუმტკიცებელ. წმისთჳს უკუე საცნაურ არს,
ვითარმედ, ვითარცა-იგი მორჩილი სიტყჳსა და
საქმისა მიერ გამოცდილ არს ყოველსავე შინა
და შეურყეველ, ეგრეთვე არა შესანწყნარებელ
არს საქმე მათი, რომელნი-იგი გარეგან წესისა
ჰყოფდენ რასაცა.

9. შათთჳს, რომელნი-იგი მაჩუენებლობით
ილოცვენ შორის კრებულისა, ვითარცა-იგი ორ-
გულნი. ოკუეთუ იყვენენ ვიეთნიმე, რომელნი
გარეგან ნებისა ზოგად ცხორებულთაჲსა და
თვნიერ სწავლისა წინამძღურისა შორის კრებ-
ულისა სახესა მოლუანებისასა აჩუენებდენ ლო-
ცვისა მიზეზითა, რაჲთამცა დაარწმუნეს მხილ-
ველთა, ვითარმედ იგინი არიან უპირატესნი და
მოლუანენი ძმათა შორის და ესრეთ მოიპარვიან
ცთუნებულნი სულთაგან ბოროტთა, რომელთა
მიმართ არს ბრძოლაჲ ჩუენი სიტყჳსაებრ მოცი-
ქულისა: «რომელი-იგი ბნელი არს და ნათელ-
სა იჩემებს»(მდრ. 2კორ.11,14). თა ესე სიტყუაჲ
კმა არს სახისა მოცემად ჩუენდა, რაჲთა გან-
ვეკრძალნეთ. თა კუალად, რამეთუ წმიდისა მის
და ყოვლად პატიოსნისა მონასტრისა **სანაგი-
ისა** წესისაგან განსწავლულ ვართ განცხადებ-
ულად, და მათგან ჯერ-არს სახისა მოღებად,
რომელთა სრულ ყოფაჲ გუენებაჲს.

10. თა კუალადცა ვთქუა: ყოველსავე შინა
ჯერ-არს გამოცნობაჲ და ყოვლითა სახითა შე-
რჩულვაჲ და კეთილისა მიმართ წარმართებაჲ
და გონებისა აღმადლებაჲ ქუეყნიერთა ზრუნ-

ვათაგან, რათა გამოწეულიღვისა და ბრძანებ-
საებრ წინამძღურისა იქმნებოდის ყოველივე,
რამეთუ მის მიერი განწესება და გამორჩევა
იმრთისა მიმართ თვსებად არს, ვითარცა-იგი
შისგან განშორებად ცუდ არს და ამაო.

11. ოა ამას ამისთვის ვიტყვ, რამეთუ გონები-
საა ჯერ-არს მარადის დაცვა გულის-სიტყუა-
თაგან ბოროტთა, რამეთუ მის გამო იქმნების
წარმართებად ბოროტისა მიმართ და კეთილისა.
წმისთვის თანა-აც განშორებად ბოროტისაგან
და კეთილისა მიმართ მოსწრაფებად, რომლისა
მიერ ესოდენი ნაყოფი სინმიდისა და სიმარ-
თლისა იქმნების, ვითარცა-იგი ღალადებს
დიდი იგი ჳმაა **ქარსუნელისა** მის წესტვსა –
სავლესი, და გუაუნყებს, თუ რაა ნაყოფი
სულისა, რომელ არს სიყუარული, სიხარუ-
ლი, მშვდობა, სულ-გრძელებად, სიტკბობა
და შემდგომი ამისი(გალ.5,22).

12. ღოლო თვთარწულობით მოღუანებასა
და საჩუნებელად ქმნილსა, რომელსაცა სახ-
ილველად კაცთა მაჩუნებლობით ირემბდენ,
შეუდგს მარადის საცთური და აღმოცენებად
სიცრუვისა, რამეთუ გარეშეთა მიმართ ერ-
უნების ცუდისა დიდებისა შედგომითა, რო-
მელთა აღსასრული საშველსა შინა არს, რო-
მელნი-იგი დიდ-დიდთა განიზრახვენ თავთა
თვსთათვს, რომელ-ესე უძვრეს არს უფროდ
ყოვლისა, რამეთუ მხილველთა ოდენ მოიმა-
დლებს მტყუვართა მით და არა ჭეშმარიტითა
მოღუანებითა, რომელსა-იგი გარეგან მცნები-
სა მამათადასა იქმოდინ, ვითარცა იტყვს წი-
ნანწარმეტყუელი, ვითარმედ: «უკუეთუ მოიდ-
რიკო ქედი შენი ვითარცა გრკალი და შთაიცუა
ძაძად, ანუ თუ ნაცარი დაირეცო ქუეშე შენსა,
არცა ესრეთ ვისმინო შენი, რამეთუ არა ესე-
ვითარი მარხვად გამოვირჩიე, იტყვს ოფალი,
არამედ დაუნეცუე მშიერთა პური შენი, შეი-
ყვანენ გლახაკნი სართულსა შენსა, შემოსენ
შიშუელნი და სახლელთაგან შენთა თუალსა
შენსა ნუ გარე-მიიქცევ, და ესრეთ სათნო-გი-
ყო შენ»(ეს.58,5-7).

13. ჯამეთუ რაოდენცა ვინ დაიმდაბლოს
თავი თვისი, ეგოდენცა ამაღლდეს(მთ.23,12)
და მსგავსად სიმრავლისა წყალთა ზღვსა
უფსკრულთადასა მყუდროებით გარდაჰმატოს
შრომათა სიმართლისათა, რამეთუ რაოდენ-
ცა ვინ წარჰმართოს თავი თვისი მოღუანები-
თა, ეგოდენცა ამაღლდეს ზეცად მიმართ და
მსგავსად არწივისა მალლად მფრინვალისა

სიმაღლედ ზეცისად აღვიდეს. ჯამეთუ სიმ-
დაბლე მარადის საქმეთა თავისა თვისისათა
გამოეძიებს და თავსა ხოლო თვისსა მიხედავს
და მას დაშჯის. ჯამეთუ ესრეთ არს მებრ
5 შვეულისდებად წმიდათა მამათა ჩუნთა და
მიზეზი შესავალთა მათ სასუფეველისათა,
რომელი მიმიყვანებს ჩუნ განმზადებულთა
მათ ადგილთა განსუენებისათა, რომელთაცა
არა ხოლო თუ შვდთა მათ ამის საწუთროსა
10 ჟამთა, არამედ მერვისა მისთვისცა საუკუნო-
სა მიეცეს ნაწილი, სიტყვსაებრ **სოლომონი-
სა**(ეკლ.11,2).

14. ოა კუალად ამას თანა საუფლოცა იგი
შაცხოვრისა ბრძანებად, ვითარ-იგი გუასწავ-
ლის და იტყვს: «ისწავეთ ხემგან, რამეთუ მშვდ
ვარ და მდაბალ გულითა, აღიღეთ უღელი ხემი
15 თქუენ ზედა, რამეთუ ტკბილ არს და ტვრთი
ხემი მცირე და ჰპოოთ განსუენებად სულთა
თქუენთა»(მთ.11,29-30).

15. ჯამეთუ არა ხოლო თუ მერმეთა მათ კეთ-
ილთა მოგუცემს ჩუნ იმერთი, არამედ ამასცა
ცხოვრებასა მოგუმადლებს და წარგვმართებს,
უკუეთუ ვჰყოფდეთ ნებასა შისსა, რომელ-
თა-ესე თანა-გუაც, რათა ყოველსავე კეთილ-
სა ნიჭსა და განმარჯუებასა ჩუნსა იმერთსა
25 მივაჩემბდეთ და შას შეეჰვედრებდეთ თავთა
ჩუნთა და შას ვიგონებდეთ მარადის. «ოა იყოს
ადგილი ჩუენი მშვდობით და სამკვდრებელი
ჩუენი **სიონს**, რამეთუ მუნ შემუსრნეს ოფალ-
მან ძალნი მშვდთანნი, საჭურველი, მახვლი და
ბრძოლა»(ფს.75,2-3), «შუნ არს საწმუნობად,
სასობად და სიყუარული»(იკორ.13,13). შუნ
საღმრთოდასა მის სიყუარულისა ტრფიალებად
და განათლებად, რამეთუ განმანათლებელ არს
30 იგი საკვრველად მათათაგან საუკუნეთა(ფს.75,5).

16. ონ უკუე ტრაპეზისა სანოვაგეთათვს და
სისწორისათვს მსახურთადასა და ზოგად ყოვ-
ელთა ძმათა კეთილად წესიერებისათვს და
სიმტკიცისა და სხვსა ყოვლისა განგებისათვს
აქამომდე აღინერა და განინესა ჩუნ მიერ.

17. ღოლო საეკლესიოთა წესთათვს, ვინათ-
გან ცხად არს ყოველთათვს, შემოკლებუ-
ლად ვთქუა, ვითარმედ ჯერ-არს მსახურე-
ბისა მის ფსალმონებისა შეწირვად მარადის
45 გულს-მოდგინედ, მღვძარებით და სიყუარუ-
ლით, თვნერ ყოვლისა მცონარებისა, დლე და
ღამე, მადლისა მისებრ იმრთისა მიერ შაცხ-
ოვრისა მონიჭებულისა თვთოეულისა ენისა
ჳმობად გალობისა თავადისა ჴრისტე ჴესუდს

მიერ ოფლისა ჩუენისა, რომლისაჲ არს დიდებუბაჲ უკუნითი უკუნისამდე. ომინ.

ჭავი 77

შოურნეთათჳს და მოლუანეთა მონასტრისათა, რომელ არიან იკონომოსნი და ეპიტროპოსნი

1. ზუალად შემდგომად თქუმულთა ამათ ამას ვამცნებ და დაშჯილებით ვასწავლი და განუსაზღვრებ ძმათა ჩუენთა, რომელნი უდაბნოსა ჩუენსა მკვდრ არიან, რაჲთა არაოდეს დაუტეონ პატიოსანი ესე სამონესეოდ ჩუენი თვნიერ ეპიტროპოსთა და იკონომოსთა, რომელ არიან განმგენი და აბარმადნი, არამედ რჩეულთამცა და გამოცდილთა დაანესებენ ზედამხედველად და განმგებელად შინა და გარე; და შემდგომად აღსრულებისა მათისა სხუათა გამოარჩევდენ ეგრეთვე იმრთის მოშიშთა და წესიერთა, გინათუ საეკლესიოთაგანნი იყვნენ, ანუთუ მსოფლიოთაგანნი იმრთის მოყუარენი, და ნაცვალად პირველთა მათ დააყენებდენ განმგედ და მოურნედ მონასტრისა და თავთა თვსთა, რომელნიცა უპირატესნი იყვნენ პატივითა და შემძლებელნი განმგებუბად.

2. ოა არაოდეს მნებავს ყოფად მონასტრისა თვნიერ წინამძღურისა და განმგეთაჲსა, რამეთუ არა ხოლო თუ სულიერთა წესთა ჯერარს დამარხვად, ვითარ-ესე ჩუენ მიერ შჯულდებულ არს, არამედ ჳორციელთათჳსცა ჯერარს ზრუნვად, რაჲთა მტკიცედ დაჰმარხონ მას შინა მყოფთა მათ მსახურთათჳს, რაჲთა არცა ერთითა რაჲთ იყვნენ მოქენე საჭიროთა მათ საწმართათჳს.

ჭავი 78

შცნებად კრძალვისათვის საჭურისთაგან და მოყმეთა ჭაბუკთა

1. Ⴡოლო საჭურისთათჳს, რომელნი ყუერულად სახელდებულ არიან, და უასაკოთათჳს ჭაბუკთა არა ხოლო თუ ჩუენგან, არამედ პირველთაგანცა წმიდათა მამათა დახრწეულ არს დასაბამითგან ყოფად მათი მონასტერსა შინა, ვითარცა დასაბრკოლებელი საქმე. ოა ჩუენცა შეუდევით განსაზღვრებულსა მათსა, რაჲთა ეგრეთვე დაადგრეს საუკუნოდ. ოა არცა მიზეზითა სამსახურებელისაჲთა ვწამებთ ვის

შენწყნარებად მათგანსა მონაზონთა თანა და არცა სხვთა რაჲთმე მიზეზითა, რამეთუ უნესოებად არს ესე და უშუერებად.

2. ოა, რაჲთა უჯეროვნესად ვთქუა, მსგავსად წმიდათა მათ მამათა სკიტელთა, ვითარმედ: ნუ შემოიყვანებთ აქა ყრმათა ჭაბუკთა, რამეთუ ოთხნი ეკლესიანი მათ მიერ აღოვრდეს, და ამისთჳს არა დაუტეობთ ჩუენ სახესა დაბრკოლებისასა მათთჳს, რომელნი-იგი შემდგომად ჩუენსა მომავალ არიან წინამძღუარნი, არცა რაჲთურთით რაჲთაცა მიზეზითა მიუშუებთ მათ ესევეითართა მათ შეწყნარებად, რომელთა მიერ იჭვ საგმობელი შეიქმნებოდეს, რაჲთა არა ვსცეთ გზად შესავალი სიბოროტესა.

3. ქამეთუ დალაცათუ წინაფსწარვე განწესებათა მათ შინა ჩუენთა განთჳსებულად განვაგეთ ესევეითართა საქმეთათჳს, გარნა არა ხოლო ჩუენ მიერ დადებულ არს ესე შჯულად, ვითარცა ზემო ვთქუთ, არამედ საქალაქოთა მათ და საერისკაცოთაცა შჯულთა ეგრეთვე სახედ კეთილად აღუჩნდა ამისი შჯულად დამარხვად, ვითარცა დიდი და საწმარი საქმე. Ⴡოლო საცნაურ არს, ვითარმედ გარეგან კანონთაჲსა შორის შემოსრული და კანონთაგან განგდებული საქმე არა ჯერ-არს შეწყნარებად ჩუენდა სახედ უკეთურებისა.

4. ომისთჳს უკუე ვამცნებ განკანონებით ყოველთა, რომელნი შემდგომად ჩუენსა წინამძღუარნი ყოფად არიან და მნენი, და ყოველსავე ძმობასა, და ვაფუცებ თავადსა ოფალსა ჩუენსა შესუ ჳრისტესა და უხრწნელსა ზედასა შისსა, რაჲთა არაოდეს თავს-იდვან გარეგან განსაზღვრებულისა ამის ჩუენისა კანონისა და მამათა მოცემულისა მცნებისა განგებად რაჲმე, რაჲთაცა მიზეზითა და სახითა, რაჲთა არა სულთა თვსთა ხოლო წარწყმედისა, არამედ მონასტრისაცა სრულიად დაქცევისა და წარწყმედისა მიზეზ არა იქმნენ შეურაცხებითა საუფლოთა ამათ სიტყუათაჲთა და დაწესებულისა ამის ჩუენისა და საშინელითა განკანონებისა დათრგუნვითა.

**ზზნაურად ყოფისათვის მონასტრისა
ჯელმწიფებისაგან თვისთა და ნათესავთა
ჩუენთაფსა და სხვსა
ყოვლისაგან სასარკოფსა**

1. შნებავს უკუე განსაზღვრებად პატიოსანი მონასტერი ჩემი, რაფთა იყოს იგი აზნაურ და თავისუფალ ყოველთაგან შორიელთა და მახლობელთა თვისთა და ნათესავთა ჩემთა, გინა ტომად ჩემდა სახელ-დებულთა, რომელნი აწ არიან და რომელნი ყოფად არიან, და სულისა ჩემისა მოურავთაგანცა და ყოველთავე ამას სოფელსა შინა მყოფთა კაცთაგან: არავის აქუს ნაწილი არცა ზიარებად რაფთურთით, დიდი ანუ მცირე, გინათუ განთვსებული რაფმე ზემო ჳსენებულსა მონასტერსა ჩემსა და ეკლესიასა თანა, გინათუ საწმართა და მონაგებთა მისთა თანა.

2. Ⴢრავის მივსცემ მიშუებასა, არცა ჳელმწიფებასა რაფთურთით, რაფთამცა ნათესავთა ჩემთა გინა მსახურთა ლელატისა ამლებელთაგანი მიზეზითა ჩემგან მათდა ლელატისა დატეობისაფთა ჳელ-ყოს და ეცადოს მკვდრად გამოჩინებად გინა თუ ყოფად მონასტრისა ჩემისა. Ⴢლოლ უკუეთუ გამოჩნდეს ვინ და იტყოდის, ვითარმედ: «არა მაქუს ლელატი», აღილოს ათორმეტი ფოლი ლელატად მისა, და სხუად სამართალი არარაფ აქუნდეს.

3. Ⴢამეთუ მე მკვდრად ჩემდა ჩემი ეკლესიაფ მაქუს და მონასტერი, რომელი-იგი ყოვლითა ნაქონებითა მისითა, რომელი მივეც და დაუმტკიცე მას უღირსებისა ჩემისაგან, ძღუნად შემწირავს იმრთისა და საწსრად ცოდვილისა სულისა ჩემისა. Ⴢა ნუ იყოფინ, ვითარმცა აქუნდა ვის ჳელმწიფებაფ ჳელთ-დებად მისა, ნუცა ერთსა ვის მათგანსა დამორჩილებულ არს მონასტერი ჩემი! Ⴢამეთუ ესევითარი ესე სამკვდრებელი მონაზონთათვს ხოლო განმისაზღვრებიეს საყოფლად საუკუნოდ და მარადის თავისუფლად და თვთმფლობელად მათითურთ, რომელნი-იგი ჟამითი-ჟამად წინამძღუარნი და ჳელისუფალნი იყვნენ მას შინა და განმგებლობად ეპყრას განწესებისაებრ ჩუენისა.

4. Ⴢამეთუ არათუ ვითარ-იგი ვიეთნიმე იქმან, რომელ მონასტერთა დაამყარებენ, ანუ თუ სხუასა რასმე პატიოსანთაგანსა მოიგებენ და ნათესავთა თვისთა ჳელმწიფებასა ქუეშე ჳყოფენ შემდგომად სიკუდილისა მათისა მენაცვალეო-

ბითა, ჟამთა ცვალეებისაებრ, ეგრეთევე ჩუენცა ვჳყოფდითმცა, გინა განვანესეთ! ნუ იყოფინ ჩუენდა ამისა ესრეთ ყოფად! Ⴢამეთუ მრავალი სავენებელი და ურთიერთარს ჳდომისა და წინა-აღდგომისა მიზეზი შორის მათსა შემოჯდეების და მტერობად და განდგომილებად, ოდესიგი თვთოეული მათი თავსა თვისსა უწოდდეს უფლად ყოვლისა, ვითარ-იგი მებრ მრავალ გზის სამსჯავროთა შინა ვიხილე მე თუალითა ჩემითა. Ⴢა ესე ფრიად უჯერო არს და უწმარ, რამეთუ მრავალ გზის უღირსი უფროფს წარემატების ბჭობასა შინა, ვიდრელა ლირსი, და უსამართლოფ მართალსა წარჳდის. Ⴢომლისათვს არა მნებავს ამის ადგილისა იმრთისა ნათესავთა ჩემთაგანსა ვის ჳელთ-დებად გინა უცხოსა.

5. Ⴢნ უკუე(?) უკუეთუ გამოჩნდეს გინა მტკიცეთა და ჳემმარიტთა თვისთა ჩემთაგანი, ანუ თვისად ჩემდა სახელ-დებულთაგანი ვინმე, ანუ მსახურთა და ყრმათა ჩემთაგანი წინა-აღმდგომად ეკლესიისა, გინა მონასტრისა ჩემისა, ანუ სოფელთა გინა აგარაკთა მისთა, ანუ ციხეთა, რაფთამცა ანუ სახლი იშენა ამათ შინა, ანუ სახიზნავად თვისად შექმნა, ანუ დამკვდრებად მას შინა ინებოს, გინა უფლებად მისა, ანუ რასაცა გუარსა სახესა შემოსავალთა მისთაგანსა თუალ-ახუნეს და მიიხუეჭოს, ანუ შეძინების-მოყუარეობდეს რასაცა ზედა საწმარსა, დიდსა გინა მცირესა, ანუ მებრ ლიტონითა სიტყვთა ერთითა ხოლო მიტაცებად მოიგონოს, პირველად – წყეულ იყავნ და შეჩუენებულ სამას ათრვამეტთა წმიდათა მამათაგან, რომელნი **ჩიკეფას** შეკრბეს, და განდებულ იყავნ ყოვლისაგან წესისა და საწწმუნოებისა Ⴢრისტეანეთაფსა და ნაწილი მისი **სუდას** თანა იყავნ **სკარიოტელსა!**

6. Ⴢა მერმე – რაფცა მისდა ლელატად მიმეცეს ზემავალი ანუ ქუემდებარე ანუ თვთმოძრავი, ჳელმწიფებაფ აქუნდეს ეკლესიასა ჩემსა გამოლებად ყოვლისა მის და უფლებად დამტკიცებით.

7. Ⴢომლისათვს არა ვეჭუ, თუმცა ესოდენ უმადლო და კეთილის მოვინყე ვინ იქმნა ჩემთაგან და გარდაჳდა მცნებულსა ჩემსა, რამეთუ ყოველთა თანა კეთილის მოქმედი ყოფილ ვარ: აღმიზრდიან და საზომად მომინიფებიან არა თუ ამისთვს, ვითარმცა სამართალი რაფმე ვისმე ჳქონებოდა ჩემ თანა მამულისა სამკვდრებელისა ძლით, არაფედ მცნებისათვს

ხოლო იმრთისა და ჩემისა მათდა მიმართ მონლედ გულის ქონებითა.

8. ჯამეთუ ნეტარი მამა ჩუენი ვინაფთგან ადრე მიიცვალა და ჩუენ მცირენი დაგვტევნა და ჰასაკად ვერ მონიფებულნი, ამისთვის ყოველი მონაგები და საჯმარი მამისა ჩუენისაა დედამან ჩუენმან დედობრივისა ჭირვეულობასა მიხედვითა სხუათა მათ შვილთა თვსთა, დათა ჩუენთა ზითვად მისცა და ჩუენ შიშუელნი დაგვტევნა ყოვლისაგან მამულისა და დედულისაგანცა საჯმრისა. თა დანი ჩუენნი ზითვითა მათითურთ წარვიდეს ქმართა მათთა და განიბნინეს სხუათა და სხუათა შინა სოფელთა და მუნ წარაგეს ყოველი.

9. წგრეთვე მეცა მსახურებითა და რუდუნებითა ჩემითა **სომხეთს** შინა და **საქართველოს** და **სასარკინოზეთს** მეზრ და მერმე **საბერძნეთს** მოსლვითა საცხორებელსა ჩემსა ვეძიებდი და მოვირენდი. თა მრავალთა შინა ჟამთა ვიქცეოდე ესრეთ. თა ესე ყოველი – გინათუ მონაგები, გინა საჯმარი, ანუთუ პატივი მთავრობისაა მომიგიეს, – ყოველივე შეწვენითა იმრთისაათა ქმნილ არს ჩემდა და მშობელთა ჩემთა ლოცვითა და თვთ ჩემითა მრავლითა ტანჯვითა და მოჭირვებითა და სისხლთა დათხევითა, და არათუ სხვსა ვისითაცა თანა-შეწვენითა, გინა ქველის მეტყუელებითა მოცემულ არს. ოჲფრომსლა ყოველნივე თვსნი და ნათესავნი და ყრმანი ჩემნი ჩემითა მოსწრაფებითა და მსახურებითა და ჩემდა მომართ საყუედურისა არ დადებითა არიან მიმთხუეულ დიდებასა და კეთილის მოქმედებასა წმიდათა მეფეთა ჩუენთაგან. თა რომელი-რად მათდა მიმიცემია, გინა ლელატად დამიც, და რომელი მე მაქუს და რომელი ეკლესიისა ჩემისადა მიმიცემია და რომელი სხუად მიცემად მეგულების, ჩემი არს ყოველი და ჩემთა სისხლთა ფასი, და ჩემისაგან მიმიცემია, რადცა-რად ვისდა მიმიცემია და ჩემისა სულისათვს მიმიცემია, სხვსა მის ყოვლისა თანა, რომელი-იგი მკუდართა და ცოცხალთა ჩემთა თანა მიქმნია კეთილი, და არა სხვსა ვისისაცა ნაწილისა გინა ხუედრებულისაგან მქონებია, გინა მიმიცემია.

10. თა ამის ყოვლისათვს ვინებე მე, რადთა მონასტერი ჩემი აზნაურად ეგოს ყოველთაგან თვსთა ჩემთა და უცხოთა და სამეუფოვსაგანცა კერძისა და საპატრიარქოვსა და ყოვლისა საჯელმწიფოვსა და სამთავროვსა, ვითარ-იგი სარწმუნოთა და თაყუანის-საცემელ-

თა ოქრობეჭედთა მიერ დამტკიცებულ არს, რომელთა ზედა არა საჯმარ იყო ჩემდა სხვსა ოქრობეჭედისა აღებაა მონაგებთა ჩემთათვს, გარეშე პირველთა მათ ოქრობეჭედთა, რომელნი მაქუნდეს. წარნა ამისთვის ვითხოვე და ავილე წმიდათა მეფეთა ჩუენთაგან საკუთრად სხუად ახალი ოქრობეჭედი, რადთა ჩემ მიერ განგებული და განწესებული ყოველი მონასტრისა ჩემისათვს შეუძრველად და უზრუნველად მტკიცედ დამარხულ იქმნას ვიდრე აღსასრულადმდე სოფლისა.

11. თა უკუეთუ წინამძღუართაგანი ვინმე მონასტრისათაა, გინათუ ძმათაგანი ვინმე გამოჩნდეს, რომელმან გარდასლვად ინებოს მონვენულისა ამისგან ტიპიკონისა და მოიგონოს განზრახვად ზაკუვისაა და ისწრაფოს შედგომად ნათესავთაგანსა ვისმე ჩემსა, გინათუ სხუასა ვისმე უცხოთა დაკლებად რადსამე, გინა მიცემად ვისამე თითოეულთა ამათგან, რომელიცა-რად მივეციოთ და დაუმტკიცეთ წმიდასა ეკლესიასა და მონასტერსა ჩუენსა, ანუთუ უფლებად ვინმე ინებოს მას ზედა, გინა ფერწისა შედგმად მას შინა, იგივე ზემო წერილი წყევად მიიღენ და განიძენ მონასტრისაგან, და ვითარცა შინა-განმცემელი და მზაკუვარი დაისაჯენ, ვითარცა გარდამავალი ტიპიკონისა ამის ჩუენისა!

ძავი 10

შისთვის, ვითარმედ უკუეთუ შესცთეს წინამძღუარი და ეცრუოს აღთქუმასა გინათუ სხუად ვინ წელისუფალთაგანი და წარაგოს საჯმარი მონასტრისაა, ჯერ-არს ესევეითართა მათ გარდადგინებაა

1. ჰოლო უკუეთუ იქმნას სადა, – რომელსა-იგი მე არა ვეჭუ, არცა მოველი, – და შეურაცხ-ყონ წინამძღუართა ჩემ მიერ დადებული ესე სჯული და სარგებელისა წილ მავნებელ ძმათა ექმნენ, მიშუებაა აქუს ბრძანებისაა დამორჩილებულთა მათ ძმათა, რომელნიცა უპირატესნი იყვნენ და მოხუცებულნი ძმათა შორის, მოლუანენი და მეცნიერნი ჟამსა მას შინა, წელისუფალთა და მნეთა თანაგანზრახვითა, რომელთა-იგი თანა-აც ყოვლითა მოსწრაფებითა წარმართებად ესევეითართაა მათ და არა მიშუებად, რადთა დაირლუას და აღოწრდეს ესევეითარი ესე შუენიერი სამონესეოვ სამკვდრებელი, ანუთუ უჯმარ იქმნეს. ჰოლო უკუეთუ

დაუთმოს ვინ ეგევიტართა მათ მავნებელთა და მიუშუას, არა მცირე დასასჯელი მიიღოს იმრთისაგან და წმიდისა იმრთისმშობელისა, ვითარ-იგი ზემოცა ვთქუთ.

2. ნალაცათუ მცირედცა რამე სავნებელი მონასტრისაჲ უგულებელს-ყოს და არა იზრუნოს, და რაათაცა მიზეზითა სცთეს და მჭურვალითა გულითა არა იღუანოს დამარხვად საწმარი ეკლესიისაჲ უგულებელს-ყოფითა და საწმართა ეკლესიისათა უჯეროდ და ურიდად წარაგებდეს, და სამკაულთა და საფასეთა ეკლესიისათა წარწყმედად მიუშუებდეს და საქმესა მწეცისასა იქმოდის, პირველად უკუე სიტკობებით და შიშითა იმრთისაჲთა ჯერ-არს სწავლად მისა მათ მიერ და, შემდგომად ჯეროვნისა ამის სწავლისა, უკუეთუ არა მოვიდეს განმართებად, წმიდისა მის ადგილისაგან განწმორენ ერთობითთა წამებითა და განსჯითა ზოგადითა ყოველთა მიერ. ნა მერმე ამისა შემდგომად ნაცვალად მისა სხუად ღირსი დაიდგინოს ადგილსა მისსა ყოველთა მიერ განზრახვით გამორჩევითა.

3. უსე ძალისაებრ ჩუენისა კმა-იყავნ ან თქუმად ამის ჯერისათვს, რომელი-ესე კაცობრივისაებრ გონებისა განვგეთ და დავამტკიცეთ. ჩამეთუ ვინმცა კაცთაგანმან უძლო ყოვლისავე უცთომელად წარმოთქუმად და განგებად, ვინაათგან წინამდებარე მომავალი ყოველი უცნაურ არს კაცთაგან? არამედ თვთ მებრ მსახურთა და ჳელისუფალთა ადგილისათა ვაფუცებ იმრთისა მიმართ ცხოველისა, რაათა არცა ერთითა რაათ სახითა და მიზეზითა არა უგულებელსყონ ჩუენ მიერ განწესებული ესე.

4. ნა უკუეთუ სადა რაათაცა მიზეზითა განცხადებულად შესცთეს წინამძღუარი და არა იქცეოდის უმჯობესისა გამორჩევითა, არამედ მწყემსობისა წილ მგელ ექმნეს სამწყსოთა მათ ზედა და საწმარსა მონასტრისასა განჰლევდეს და მონაგებთა მისთა წარჰსწყმედდეს და საქმეთა მგლისათა იქმოდის, არა დაუთმონ მას მონასტრისა მყოფთა, არამედ პირველად უკუე სიმშდით და სიტკობებით იმრთის მოყუარებრ ასწაონ და ამხილონ ძმებრივად, და უკუეთუ არა ინებოს განმართებად, თავი თვისი და სახე არა განაგოს, გარდაიდგოს და განშორებულ იქმნას ესევითარი-იგი ჳელმწიფებისაგან თვისისა ზოგად ყოველთა წამებითა და ჳელისუფალთა თანა-დგომითა. ნა მერმე ამისა შემდგომად ყოველთა ზიარად გა-

მორჩევითა და ჳელისუფალთა და მოლუანეთა და მეცნიერთა ძმათა წამებითა, რომელიცა ღირსი იყოს, შორის შემოიყვანონ და ნაცვალად მისა განანესონ.

ძავი ბ

შათთვს, რომელნი საწმართა მისცემდენ ჟამის საწმარავად მიცვალებულთა მათათვს, და სწავლაჲ, თუ ვიეთგან ჯერ-არს აღებაჲ

1. შის ხოლო საწმრისა ჯერ-არს აღებაჲ და შეწყნარებაჲ ჟამის მწირველთა, რომელი-იგი არა იყოს მიზეზ მონასტრისა ვნებისა, არცა ახალ-სახეობად რამე, არამედ სიმტკიცედ წინამდებარეთა საქმეთათვს და სისრულედ იმრთის მსახურებისა, უფროდსლა რაათა არა დასამძიმებულად, არამედ გულს-მოდგინებად წინამდებარისა მის საქმისა და სარგებელად სულისა შემწირველთაჲსა და რომელთათვს შეწირვოდის.

2. ჩამეთუ ესე არს მებრ სათნოჲ იმრთისაჲ ნაყოფიერებაჲ, რომელსა უდიდებულესი ყოვლისაჲ აქუს ნაცვალისა მიგებაჲ, და არა მოვაჭრებაჲ სულიერისა ვნებისაჲ ესევითარისა მის მიერ საქმისა, არამედ შეწირვაჲ სათნოდ სრულებათა საღმრთოთაჲ, რომელნი-იგი აღწერილ და განსაზღვრებულ არიან ამათ საქმეთათვს. ჟომლისათვს ჯერ-არს და სამართალ სრულებით-რე თქუმად დასასრულსა ამის წიგნისასა და აღწერად მტკიცესა ამას შინა განწესებასა, რაათა ცხად იყოს და უმტკიცეს თქუენდა დღესაწესებელი ზოგად ცხორებულთაჲ ჟამსა მიცვალებისა მათისასა.

ძავი ბწ

შცნებაჲ კულად ძმათა მიმართ ჩემისა და თვსთა ჩემთა დღესაწესებელისათვს და ძმათა მიმართ სიყუარულისა ყოფისა და საფასეთა განყოფისათვს დღესა წესებისა ჩუენისასა გლახაკთა მიმართ

1. უანვანესეთ უკუე საწესებელი ნეტარისა და კეთილად წესებულისა ძმისა ჩემისა **ნაზ** მაგისტროსისაჲ ყოფად დღესა, რომელსა შინა მიიცვალა იგი, – თუესა სეკდენბერსა ოცსა წმიდისა მონამისა **ვისტათის** დღესასწაულსა, რაათა დაეგოს მას დღესა შინა ტაბლაჲ ბრწყინვალე და შუენიერი და აღსავსე ყოველთა კეთილითა, რომელიცა მოეცეს იმერთსა:

მწუხრსა სუან ძმათა ორ-ორი კრასაული, სამბ-
 რად – ოთხ-ოთხი; და რაოდენნი ჟამის მწირ-
 ველნი მღდელნი იყვნენ მონასტერსა შინა და
 გარე სოხასტერთა და სოფელთა შინა მას დღე-
 5 მას დღესა გასაყოფელად გლახაკთა დრაჰკანი
 სამეოცდა ათორმეტი, და შემდგომად ღამის
 თევისა და ჟამის წირვისა კუალად განეყოს
 დრაჰკანი ოცდა ოთხი ძმათა მათ მოსრულთა
 დღესა ჴსენებისა მისისასა.

2. შნებავს კუალად თქუმად ჩემთსცა. ჟა-
 მეთუ, ვითარცა-იგი წერილ არს: «კაცად-კაცა-
 დი თვისსაებრ შრომისა მიიღებს სასყიდელ-
 5 სა»(კორ.3,8), არამედ დაღაცათუ სიქადული
 ჯერ-არს, გარნა არადვე სარგებელ არს, ხოლო
 «რომელი-იგი იქადოდის, ოფლისა მიერ იქა-
 დოდენ»(კორ.1,31). ჟამეთუ თქუენ თვთ მებრ,
 რომელნი-ეგე დასაბამითგან მიცნობთ მე, უწყ-
 15 ით კეთილად ყოველი ხარკებად და სწრაფად
 და ოფლითა მრავლითა შრომილებად ჩემი, და
 ნიჭნი იმრთისანი, რომელნი-იგი არა მე, არ-
 ამედ შადღმან იმრთისამან ქნა ჩემ თანა. შა
 ვიცი სიყუარული თქუენი, რომელ, დაღაცა-
 თუმცა არა გამცენ და მოგაჴსენე, თქუენ არა
 დაივიწყებთ, არცა უდებ-ჴყოფთ საჴსენებელსა
 ჩემსა, რომლისადა თანა-გაც ყოფად, არამედ
 20 ჴყოფდეთ უეჴუელად. ჴარნა მნებავს, რაათა
 უპატიოსნესადლა ჴყოფდეთ და გულს-მოდგ-
 ინედ, და სარწმუნოებით მომიჴსენებდეთ მე
 ყოველსა ჟამსა. შა რომელნი-იგი შემდგომად
 ჩუენსა მომავალ არიან, ვევედრები მათ ყოვ-
 25 ელთა, ვითარცა მამათა და ძმათა, რაათა არა-
 ოდეს დამივიწყონ ჩუენ.

3. ჰოლო ჯერ-არს დღესა მას ჴსენებისა ჩუ-
 ენისასა გულისჴმის-ყოფად ძმათა, რომელნიცა
 ხედვიდენ ესოდენსა მას შუენიერებასა სახლი-
 35 სა იმრთისასა, რომელ არს წმიდად ეკლესიად,
 და წლითინლადთა მათ შემოსავალთა მისთა
 და სხუათა მათ საჴმართა, რომელთა-იგი შემ-
 დგომად იმრთისა ჩუენ ქმნილ ვართ მიზეზ მო-
 40 გებისა ყოველთა მათ კეთილთადასა, და ნუმცა
 დამივიწყებთ ჩუენ, არამედ რომელსაცა დღესა
 ინებოს იმერთმან ბრძანებითა შისითა ყოფად
 აღსასრული ჩემ **სრიგოლისი**, მას დღესა ჴყო-
 ფდით ჩემსაცა საჴსენებელსა.

4. შა მისცენ გასაყოფელად გლახაკთა დრაჰ-
 კანი სამოცდა ათორმეტი და ნუგეშინის-სცენ
 ძმათა უხუად დაგებულთა ტრაპეზითა საჴ-
 მელთა მიერ და სასუმელთა. შა ეგრეთვე რო-

მელნიცა მოსრულ იყვნენ დღესასწაულობად
 ჴსენებასა ჩუენსა, მათცა ნუგეშინის-სცენ. შა
 შემდგომად ღამის თევისა და ჟამის წირვისა კუ-
 ალად განუყონ ძმათა მათ მოსრულთა დღესა
 5 ჴსენებისა ჩუენისასა დრაჰკანი ოცდა ოთხი. შა
 უკუეთუ მის დღისათჴს განწესებულთა ამათ
 დრაჰკანთაგან ანუ შემზადებულთა მათ საზ-
 რდელთაგან და-რაჰ-ჴმატდეს სიმცროდსაგან
 მოსრულისა მის ერისა, იგიცა მეორესა დღესა
 10 გლახაკთა განეყოს და სხუად რად ნუ იჴმარების.

5. შა ეგრეთვე რაჰცა-რაჰ ყოვლისაგან შე-
 მოსავალისა წელიწდისა დაჴმატდეს, ოდეს
 ყოველივე საჴმარი ეკლესიისადა და ძმათადა გა-
 ნწესებისაებრ ჩუენისა მიცემულ იყოს, და სხუად
 15 ყოველივე სათანადოდ და საჴიროდ წარსაგებელი
 ქმნილ იყოს, მის ყოვლისა ნამეტნავისა, რომელი
 დაშთომილ იყოს, ნახევარი კუალად ეკლესიასავე
 საჴმრად დაეტეოს საწინათა მოულოდებელთა
 რათმე ჴჩირთა და წარსაგებელთათჴს, ხოლო
 20 ნახევარი ყოვლისა მის ნამეტნავისადა ეგრევე
 მსგავსად ჟამსა ჴსენებისა ჩემისასა განეყოს კე-
 თილად მსახურთა მიმართ ძმათა ჴრისტესთა,
 გლახაკთა და დავრდომილთა და მსახურთა და
 მუშაკთა მონასტრისათა და გლეხთა მისთა. შა
 25 ყოველივე წინამძღუარმან და განმგეთა განუყ-
 ონ თანა-განზრახვითა და მეცნიერებითა აბარ-
 მადთა და იკონომოსთადათა.

6. ჰოლო შიშითა იმრთისადათა და წმიდითა
 გონებითა და უბრალოთა ნებითა ჴყოფენმცა
 30 განყოფასა მას, და უწყიანმცა, თუ ვითარსა სას-
 ჯელსა ღირს იპოვა, რომელსა-იგი გუადრუცი
 საუფლოდ ეტჴრთა და მპარავ და მკრეხველ
 და განმცემელ ოფლისა თჴსისა იქმნა(ინ.12,6;
 18,2-3). შა კუალად თუ ვითარ დაისაჴა **სევი**
 35 კეთროვნებითა ვეცხლის მოყუარებისა მისისა-
 თჴს(IVმეფ.5,27). შა ეკრძალებიანმცა, რაათა არ-
 არადა ესევეთარი შეემთხვოს განმყოფელთა მათ.

7. წნ უკუე ამის ყოვლისა უკლებად და უც-
 თომელად მნებავს დამარხვად ყოველთა მიერ,
 40 რაათა არცა ერთითა რაათ მიზეზითა დაეხრ-
 ნიოს რაჰ ამათგანი.

8. ჰოლო უკუეთუ ძმათა შემოწირულისა
 ანუ სხუათა ვიეთმე მიერ მოძღუანებულის-
 აგან შემოიკრიბოს დრაჰკანი, არა ჯერ-არს
 45 ნამეტნავისადა მის სულისათჴს ჩუენისა წარგე-
 ბად, გარნა დამარხვად ჯერ-არს ძმათავე საჴმ-
 რად, და შემოსავალისაგან მონასტრისა ყოფად
 ყოველივე საჴმარი ჴსენებისა ჩუენისადა.

9. ჴგრეთვე განვანესეთ, რაათა ყოველთა

შინა დღეთა წელიწდისათა საღმრთოსა მას შინა სადღუმლოსა ჟამის წირვისასა თანა-შე-წირულ იქმნას წსნისათვს სულთა ჩუენთაჲსა სამი სეფისკუერი უდიდროვნესი, რომელსა ანაფორაჲ ეწოდების, და ამოკუეთილ იქმნას ერთი სულისათვს ჩემისა, და ერთი ძმისათვს ჩემისა და ერთი მამისა ჩემისა **ჲაკურიანისათვს**. თა ორი იგი აღმოკუეთილი განეყოს გლახაკთა და უძღურთა, კართა ზედა მონასტრისათა მყოფთა, და ერთი იგი ძმათა ევლოგიაჲ განეყოს. თა ეგრეთვე ყოველთა შინა ეკლესიათა სობასტრისათა ერთი სეფისკუერი აღმოკუეთილ იქმნას საწსრად სულთა ჩუენთათვს თვნიერ ყოვლისა ცილობისა. თა ამას განკანონებით და დაშვილებით ვამცნებ დამარხვად ყოველსა ძმობასა წსენებისათვს ჩუენისა და სარგებლისათვს სულთა ჩუენთაჲსა, რაჲთა ესრე სახედ პოონ წყალობაჲ იმრთისაგან.

10. ჲერ-არს კუალად, რაჲთა დღესასწაულსა წმიდისა ეკლესიისა ჩუენისასა ყოველთავე მღდელთა ჩუენთვს წირონ ჟამი: ჩემთვს და ძმისა ჩემისათვს და მიცვალებულთა ჩუენთათვს; და ეგრეთვე წმიდასა და დიდებულსა ბრწყინვალესა დღესა ჲრისტეს **წღდგომისა** – **წღვსებასა**, – და წმიდისა **წმალეებისა** დღესა, და სულისა **წმიდისა** მოსლვასა, და **ქარებასა**, და **ჲრისტეს** **წობასა**, და **წანცხადებასა**, – ამათ წმიდათა დღესასწაულთა ყოველივე ჟამის წირვაჲ ჩუენთვსმცა იქმნების. თა ეგრეთვე წელიწდისა ყოველნი შაბათნი ჩუენთვსმცა იწირვიან: ერთი შაბათი ჩემთვს და ერთი ძმისა ჩემისათვს. თა ყოველთა დღეთა დიდსა შინა ეკლესიასა, ოდეს ზედა მწირველმან სადღუმლოჲ აღასრულოს და ერი აზიაროს და სინმიდესა ზე-უკუმოიყვანებდეს, მას ჟამსა მღდელმან მოგვწსენნეს ჩუენ სახელ-დებით, მე და ძმაჲ ჩემი, და შენდობაჲ ითხოვოს ცოდვათა ჩუენთათვს და ძმანი ყოველნი თანა-ენამნენ მას. თა ეგრეთვე ცისკრისა და მწუხრისა ლოცვისა აღასრულსა მოგვწსენნებდენ მღდელნი და ძმანი ყოველნი მე და ძმასა ჩემსა და ითხოონ იმრთისაგან და თქუან, ვითარმედ: «შეუნდვენ იმერთმან ბრალნი მაშენებელთა ჩუენთანი!»

11. ჲოლო დღესა **წიღსა** **ქუთშაბათისასა** საწსენებელი აღესრულებოდის სანატრელისა და კეთილად მსახურისა მამისა ჩუენისა ერისთავთა ერისთავისა **ჲაკურიანისათვს** ლოცვითა და ჟამის წირვითა, და ძმათათვს ბრწყინვალე და ჲეროვანი ტაბლაჲ განემზადოს.

თა განეყოს მას დღესა **დრაჰკანი** ოცდა ორი გლახაკთა.

12. ძმანო, მოიწსენებდით ჭირთა და რუდუნებათა და შრომათა ჩემთა, რომელ თქუენისა სიყუარულისათვს დავშუერ, რომლისათვს სასყიდელიმცა კეთილი გვპოვნიეს თქუენ მომწსენებელთა და ჩუენ წსენებულთა ჲრისტე შესუს მიერ ოფლისა ჩუენისა!

ძავი 64

ძუ ვითარ ჲერ-არს წსენებისა ყოფად მიცვალებულთა წინამძღუართა მონასტრისათა და სხუათა მათ ძმათა ჟამის წირვითა და ლოცვითა

1. ოდეს წინამძღუარი მონასტრისაჲ აღესრულოს, ჲერ-არს ყოველთა მღდელთა და ძმათა ღირსებით და დიდებით პატივის-ცემად მისი სანთლითა და საკუმეველითა, ფსალმუნებითა და გალობითა აღსრულებად მის ზედა ყოველივე წესი სამკუდროჲ. ძუ მღდელთაგანი იყოს, სამღდლოთა წესითა დაჰმარხონ; და თუ ლიტონი მონაზონი იყოს, მონაზონთა წესითა; და წარაგონ გასაყოფლად საფლავსა მისსა ზედა ათორმეტი დრაჰკანი. თა წუგემინის-სცენ ძმათა და უმატონ საჭამადსა და სასუამადსა. თა მესამესა დღესა ყონ მისთვს პანაშუდი და ლამის თევად და მღდელთა ყოველთა ჟამი მისთვს წირონ და ეგრეთვე ცხრასა და ორმოცსა და წელიწდისა აღსრულებასა საეკლესიოჲსა წესისაებრ.

2. ჲოლო ოდეს ძმათაგანი ვინმე აღესრულოს, ესრევე ლოცვითა და გალობითა წესისაებრ დაჰმარხონ იგი და იქმნას მისთვს პანაშუდი და ლამის თევად სამსა, ცხრასა, ორმეოცსა და წელიწდისა აღსრულებასა.

ძავი 65

ქათა არა შევიდეს დედაკაცი ეკლესიასა ჩუენსა, არცა სადედოჲ მონასტერი აღემუნოს ოდესცა საზღვართა შინა მისთა

1. წრა მნებაჲს უკუე რაჲთურთით შესლვაჲ დედაკაცისაჲ ეკლესიასა ჩემსა გინა მონასტერსა რაჲთაცა მიზეზითა, არცა ცოლოსნისა კაცისა დამკვდრებაჲ საზღვართა მისთა, გინათუ მოყმისა ვისიმე უწუერულისაჲ, რაჲთა არასადა დასაბრკოლებელ იქმნას, არამედ კიდე ხოლო სოფელთა შინა და აგართა იყვნენ.

2. თავაყენებ აღმუნებისაგანცა სადედოჲსა

მონასტრისა საზღვართა შინა მონასტრისათა და ნუმცა იქმნების ესე ოდესვე მიზეზითა **სოვანეს** დედისა და **სფრემის** დისაათა. ოფროის-ლა მათიცა ჯერ-არს სხუაგან მიცვალებად მი-ერ, რამეთუ დაუთრგუნველად ყოვლითურთ დედათაგან განვანესეთ ყოფად ადგილი ესე, ვითარ-ესე მეზრ სიცოცხლესავე შინა ჩუენსა განვაგეთ, რომელ ოდენ დღესასწაულსა წმიდ-ისა ეკლესიისა ჩუენისასა მოვიდოდინ ლოცვად და დაჰყოფდენ ვიდრე ჟამის წირვისა ჟამადმდე და მყის ხოლო მსწრაფლ განვიდოდინ მიერ. **ნა** ამის ჯერისათვს ვაფუცებ განკანონებით, რა-თა სხუასა არა რომელსა შინა ჟამსა იქმნას ესე.

ძავი 68

ჩაათა არაოდეს დაიკარგოს მონასტერსა შიგნით ბერძენი ხუცესი ანუ მონაზონი და თუ რა არს ამისი მიზეზი

1. ხუალად ვამცნებ ამასცა და შჯულ-დებით დავამტკიცებ, რაათა არაოდეს იყოს მონასტერსა შინა ჩემსა მკვდრობით **ბერძენი** ხუცესი ანუ მონაზონი, თვნიერ ერთისა ხოლო მონაზონისა, რომელმან ჴელით წერილი იცოდის და მნიგნობრობასა იქმოდის და თავადსა თანა მიივლინებოდის წინამძღურისაგან და მონასტრისა საქმეთა იურვოდის.

2. **ქოლო** ამას ამისთვს განვანესებ ესრეთ დამტკიცებით, რომელ ვითა არიან ბუნებით მძლავრნი და ანგაჰარნი და ხელოვანნი, მე-შინის, თუ ნუთუ საცნებელი და დასაკლებელი რაამე შეამთხვონ მონასტერსა, ანუ თუ წინა-აღმდგომცა ადგილისა იქმნენ და სრულიად უფლებად მისა ეცადნენ მამასახლისობად ჴელ-ყოფითა, ანუ სხვსა რაჲსმე მიზეზისა სახითა, და თავისდა შექმნად ინებონ მონასტრისა. **ქომელი**-ესე მრავალ გზის გვხილავს მათგან ქმნილად ჩუენისა ნათესავისა უმანკოებისა და გულ-მარტიობისაგან. **ქუ** არა, ნებითა იმრთისაათა, ჴემმარტივისა მართლმადიდებლობისა მათისა მიმდგომნი ვართ და აღმსაარებელნი და მონაფენი მათნი.

ძავი 69

ძვსთა და ნათესავთა ჩუენთა და ყმათა ჩუენთათვს ქართველთა, რომელნიცა მონაზონებისა წესსა მოვიდოდინ, თუ ვითარ ჯერ-არს შეწყნარება მათი

1. **ღ.ქუეთუ** იყვნენ სადა მახლობელთა თვსთა ჩუენთა ცოცხალთაგანნი, – მათ ვიტყვ, რომელნი აღრაცხილებისა წესითა მახლობელ ჩუენდა იყვნენ თვსებით, – და წესსა შინა მონაზონებისასა წურთილ და შესწავებულ იყვნენ და გონიერ და მეცნიერ განმგებელად მონასტრისა და შემძლებელ, ჯეროვნად და სამართლად შემირაცხიეს თავ ყოფად მათი საწინამძღუროდ, ვიდრე უცხო ვინმე და გარეგანი.

2. **ღ.ქუეთუ** კულა უცხო იყვნენ იგინი სამდღელომსაგან წესისა და მოლუანებისა და არა ხოლო მოლუანებასა შინა იყვნენ უძღურნი, არამედ შეუძლებელნიცა და უჴმარნი საერისკაცოვსაებრ განგებისა და არცა თუ გულ-საცხე-ბით მსახურება იცოდინ, ნუ იყოფინ მათდა ჴელთ-დებად ესევეთარისა ამის ადგილისა, რამეთუ სამკვდრებელი ესე ზოგად ცხორებულთათვს და წესიერთა განმისაზღვრების საყოფლად, რაათა აზნაურად ეგოს უკუენისამდე ყოველთაგან შორიელთა და მახლობელთა თვსთა და ნათესავთა ჩემთა, და არცა ერთსა ვის მათგანსა დაემორჩილოს, არამედ მარადის იყოს თვთჴელმნიფე და თვთმფლობელ ყოვლით კერძო.

3. **ქოლო** უკუეთუ ზემო თქუმულთა ამათ ნათესავთა და ყრმათა ჩუენთაგან უსწავლელნი ლიტონნი ხოლო ვინმე იყვნენ **ქართველთაგანნი** და აღკუეცად ინებონ და განწესებულისა მის რიცხვსაგან ძმათაჲსა დაკლებულ ვინმე იყოს, მაშა ჯერ-არს მათი უფროვს პატივცემად და შეწყნარება და ადგილსა მას დაკლებულისასა დაწესება აღმავსებელად რიცხუსა ძმათა რავდენობისასა. **ქოლო** იგინი იყვნენ, წესისაებრ მონასტრისა და ერთობისა მის ძმათაჲსა, მორჩილებასა ქუემე წინამძღურისასა. **ნა** რიცხუსა მას ძმათასა ნუმცა დააკლდების ნუ ოდეს.

ძავი 70

ხოლარიას ქმნისათვს იკონომოსისა და სხუათა მსახურთაჲსა წინამძღურისაგან და წინამძღურისაჲ ეპიტროპოსთაგან და ძმათა

1. **ჯერ-არს** და სამართალ, რაათა წელიწადსა შინა ორ გზის დიდი იკონომოსი გაიკითხვიდეს სხუათა იკონომოსთა და მსახურთა და ლოლარიასსა უქმოდის: ერთჯერ სეკდენბერსა და მეორედ წღესებასა შიშითა იმრთისაათა და სამართალითა. **ნა** რაჲცა შემოსავალი იყოს, აიღებდეს მათგან და აპოტიქსსა შეუქმოდის

დიდი იკონომოსი და მამასახლისსა მისცემდეს.

2. ნა მისგან იქმნებოდის ლოლარიასად და აპოტიქსსა აიღებდეს.

3. შამასახლისი ეგრეთვე შიშითა იმრთისა-
თა ეპიტროქოსთა მეცნიერებითა წარაგებდეს
შემოსავალსა საჭმრად ეკლესიისა და მონას-
ტრისა და დანაშთომსა, რომელი არა წარგე-
ბულ იყოს სარგებელად და ჯამსად მონასტრი-
სა, მისცემდეს მეჭურჭლესა და დოშიარსა და
მისგან აპოტიქსსა აიღებდეს. ნა ყოველთა
წღვსებათა მამასახლისი იქმნებოდის ლო-
ლარიასად იკონომოსთაგან და მეგანძურისა
და სხუათაგან ძმათა.

4. ნა ეგრეთვე მეგანძური, რომელ არს დო-
შიარი, გაიკითხვოდის, ლოლარიასობით წელი-
წადასა შინა ორგზის მამასახლისისაგან და სხ-
უათაგან ძმათა.

5. ნა უკუეთუ ამათგანსა ვისმე მოეხუეჭოს
ანუ ცუდად წარეგოს საჭმართაგან ეკლესიი-
სათა, ჯერ-არს, რაათა დაკლებული იგი და
შეჭმული ეკლესიასავე შეუქციოს და თვთ გა-
ნიძოს მსახურებისაგან თვისისა.

6. ნა რომელი-რაამე დაჰმეტდეს ეკლესიისა
შემოსავალთაგან, გარეშე ჩუენ მიერ განწე-
სებულისა მის წარსაგებელისა და სხვსა მის
ჯეროვნად წარგებულისა, რომელიცა საჭმრად
და სარგებელად ეკლესიისა ქმნილ იყოს, იგი
ყოველი დამარხულ იყავნ, რაათა სხუასა შინა
ჟამსა ოდესმე საჭმრად და სარგებელად ეკლე-
სიისა წარეგოს.

7. წმასცა განვანესებ, რაათა არა ოდეს და-
აკლდეს ვიდრე ათად ლიტრადმდე განძი სა-
ფასე მონასტერსა, რაათა სანინავროდ საჭმრ-
ად ეგოს მონასტრისათს მომავალსა შინა ჟამ-
სა. ნა სხუად, რააცა ამისსა უმეტესი დაშთეს,
მისცენ და ადგილი მოუყიდონ ეკლესიასა.

ძავი 42

**ქათა წსენებასა ჰყოფდენ ყოვლადვე
მიცვალებულთასა ჟამის წირვითა
და სამღდელოთა შინა სადღუმლოთა
მოიწსენებდენ სულსა შესუენებულთასა
დაუცხრომელითა ლოცვითა**

1. წმასცა კუალად მცნებად ნამარხევად
მიგცემ თქუენ, მამანო და ძმანო, ყოვლითა და-
მონმებითა და სიმტკიცითა და კანონებით დაშ-
ჯითა და აღვსნერ მტკიცედ, რაათა ყოვლადვე
და მარადის დაუხრწეველად აღასრულებდეთ

სადღუმლოსა საღმრთოსა მის მსხუერპლისა-
სა; და მარადის იწსენებიანმცა ჩუეულებსაებრ
სულნი შესუენებულთა ყოველთა ჴრისტეანე-
თა ჴრისტეს მიერ ძმათა ჩუენთან; ვითარ-იგი
მებრ დასაბამითგან წესად მოგვლებიეს ზეგარ-
დამო და ვიდრე მოაქამდე შადლითა იმრთისა-
ათა დამარხულ არს ყოველთა შინა ეკლესიათა,
ეგრევე სახედ თქუენცა დაჰმარხეთ, რამეთუ
ესე არს საქმე შუენიერი და სათნოდ ოფლისა
და თანა-აც ყოველთა მორწმუნეთა შეურყვე-
ლად დაცვაად ამის ესევითარისა მცნებისა
და უფროსლა მონაზონთაგან, რამეთუ ამის მიერ
ყოველი ძალი წინა-აღმდგომისა ჩუენისა ეშ-
მაკისა დაიწსენების.

2. ნა ეგრეთვე ეგუტერსა შინა წმიდისა **ხო-
ვანე წათლის-მცემელისა**სა მღდელი ერთი და-
იკარგოს, რაათა მარადის დაუცხრომელად წს-
ენებათა ჰყოფდეს შესუენებულთასა.

3. ნა კუალად აღესრულებოდენ ყოველთა
ძმათა საწსენებელი ღამის თევითა და ჰანაშკდ-
ითა და ჟამის წირვითა, ვითარცა ზემო წერილ
არს.

4. ნა არა ესეოდენ, არამედ უკუეთუ მორწ-
მუნეთაგანმან ვინმე გარეთ მოღმართ ძლეუნი
შემონიროს და საჭმართა მიერ ქველის საქმი-
თა ჰმსახუროს მონასტერსა ამას და გინათუ
ლოცვითა მოწსენებისა მისისათს ყოს ესე, ან-
უთუ წლითი-წლად წსენების ყოფისათს, ჯერ-
არს, რაათა ყოველთა ულოცონ მას ჴელ-აჰყ-
რობით და ჩუენისა ამისებრ დამცნებისა მო-
იწსენებდენ წმიდათა შინა ჟამის წირვათა.

5. ნა ამის ყოვლისა დაუხრწეველად და უქ-
ცვევლად ჰყრობად ვამცნებ ყოველთა, რომე-
ლნიცა შემდგომად ჩუენსა მომავალ არიან, ვი-
დრე აღსასრულადმდე ამის სანუთროდსა.

ძავი 41

**შოუძლურებულთა და მოხუცებულთა
ძმათათს, თუ ვითარ ჯერ-არს
განსუენებად და ფუფუნებად მათი**

1. ღოლო რომელნი-იგი მოუძლურდენ ძმა-
თაგან ჭირვეულნი სნეულებითა, გინა თუ სი-
ბერიითა, ანუ სხვთა რაათმე მიზეზითა სენთ-
ათა, მათი ჯერ-არს უმეტესად ლუნოლად და
ფუფუნებად საზრდელითა და სასუმელითა.
ნა ეგრეთვე მათ თანა-აც მოთმინებად და არა
სულ-მოკლებით დრტვნვაად და რაათა თვთ მათ
თავადთა და რომელნი-იგი ჰმსახურებდენ მათ,

ზოგად სასყიდელი მიიღონ მართლ მსაჯულისა მის მიერ ჴრისტეს იმრთისა ჩუენისა. ჴამეთუ ესე არს ნანდვლვე ნებად იმრთისა, რომელ არს მოყუასთა მიმართ კეთილის ყოფად და სიყუარული მათი და სიტკბოებისა ჩუენებად.

2. თა არა ხოლო ესე ოდენ თანა-აც წინამძღუარსა, რაათა ჴორცთათვს ხოლო ზრუნვიდეს, არამედ სულთაცა მათთა უჭმს გამოზრდად სიტყვთა მით მოძღურებისადათა; და არა სიტყვთა ხოლო, არამედ საქმითაცა, რაათა მსგავსად მკურნალისა ჴელოვნისა ჴკურნებდეს სულთა მათთა.

3. ჴამეთუ ესე არს მეზრ საძიებელი ჩუენი, რომლისათვს ყოველი სიტყუად და საქმე მოღუანებისად სრულ იქმნების და რომლისა უმეტეს სათნო იმრთისა არა რაა არს, ესე იგი არს უნესთა და ლირნთა წესიერებად მოყვანებად, მომთრვალეთა მარხვითა განმწნობად, მრისხანეთა სიმშვდისა და სულ-გრძელებისა სწავლად, ამპარტავანთა სიმდაბლითა განშუენებად.

4. ჴამეთუ ესე არს სიბრძნე პირველი, ესე არს სიბრძნის მოყუარებად საღმრთოდ, ესე არს ხატი და მსგავსებად იმრთისა კაცობრივისაებრ ძალისა და ბაძვად შისი, ჴომელმან-იგი «უძღურებანი ჩუენნი იტვრთნა და სნეულეზანი ჩუენნი განკურნნა»(ეს.53,4; მთ.8,17). ჴამეთუ რააღამცა სხუად იყო ეგევითარი-იგი, გარნა სირი იმრთისა, ვითარცა იტყვს წინანარმეტყუელი, ვითარმედ «რომელმან გამოიყვანოს პატიოსანი უპატიოებისაგან, პირ ჩემდა იწოდოს»(იერ.15,19) და ხატ – ხატიერებისათვს პირმშოსა მას სახესა მიმსგავსებითა.

ძავი ხტ
**სამთა მათ ჩემ მიერ აღშენებულთა
ქსენადოშათვს, რომელ არიან
უცხოთ სადგურნი**

1. ღოლო რომელ-იგი სოფლისა **სტენიმახისა** ქუემო კერძო, ორთა მათ გზათა ზედა აღვაშენეთ ქსენადოში ერთი, განუწესებ და განუსაზღვრებ მას მისვე სოფლისა **სტენიმახისა** შემოსავალისაგან, რაათა მიეცემოდის მგზავრთათვს და გლახაკთა ყოველთა შინა დღეთა წელიწდისათა:

- ა) დიკად ორი მოდი,
- ბ) ღვნოდ ორი მეტროდ და

გ) **სანუნე**, – რააცა იმერთსა მოეცეს ცერცუთაგან და მხალთა.

დ) **სანუნესე** წისქულიცა ერთი სასეფოთა წისქულთაგან, რომელ არიან **სტენიმახს**, რაათა

5 საფქავსა დაუფქვიდეს,

ე) და გლეხი ერთი უღლისა უფალი თავისუფლად სხვსა ყოვლისა სამსახურებელისა და ჟირისაგან მასვე სოფელსა შინა, რაათა ოდენ სამწიროსა მას ჴმსახურებდეს შეშისა მოღებითა და წყლისადათა და სხუად რააცა უჭმდეს სამსახურებელი;

ვ) და კაცი ერთი სარწმუნოდ მემწირედ მონაზონთაგანი, რომლისა ჴელითა განეყოფოდის დაწესებული ესე საზრდელი გლახაკთა და მოგზაურთა. თა იყავნ იგი წმიდა გონებითა და მოშიში იმრთისა, რაათა შიშითა იმრთისადათა ჴყოფდეს განყოფასა მას შეუორგულებლად და აღილებდეს ძმათა თანა მონასტრისათა წესთასათვსსა და როქსა, ვითარცა ერთი მესამისა დასისაგანი.

2. თა იყვენნ ქსენადოშსა მას შინა ცხედარნი მრავალნი და ფურნე და თორნე, განწურვებულნი ზამთრისა დღეთა სტუმართათვს სატფობლად და გასაწმობლად და განსასუენებულად.

3. თა უკუეთუ დაუძღურდეს ვინ მოსრულთა მგზავრთა და სტუმართაგანი, ჯერ-არს მათი განსუენებად სამ დღე და ეგრეთ წარგზავნად. **ღკუეთუ** კულა სრულიად მოუძღურდეს და ვერ ეძლოს სღვად, ჯერ-არს მუნამდის დამჭირვად მისი და განსუენებად, ვიდრე სრულიად განმრთელდეს.

4. **წლიშენოს** უკუე სამწიროდსა მის თანა ბორცუსა ზედა კოშკი ერთი, რაათა საწმარი რააცა იყოს, მას შინა დაიმარხოს და არავის ჴელ-ენიფოს მძღავრთა მგზავრთაგანსა უნებლებით მიტაცებად.

5. ღოლო ქსენადოში **შარმარისა**, რომელ არს ჴიდსა ზედა, და მეორე ქსენადოში **ჩიკოლწმიდისა**, რომელ არს ზღვს კიდესა, რომელნი აღვაშენენით საწსრად სულისა ნეტარისა ძმისა ჩუენისა, განვანესე ეგრეთვე, რაათა იყვენნ მსახურად მათ შინა მონაზონნი ორნი – ერთი მუნ და ერთი მუნ, – და აღილებდენ იგინიცა როქსა, ვითარ-იგი აღილებს **სტენიმახელი**.

6. თა მიეცემოდის სასტუმროსა **შარმარისასა** სოფლისა **ხრავიკისა** შემოსავალისაგან ყოველთა დღეთა:

- ა) დიკად მოდი ერთი

ბ) და ღვინო მეტრომ ერთი
გ) და გლეხი ერთი გაუთავისუფლონ მფქვე-
ლად და მრეშუელად და მერწყულად და სხუად
რააცა უვმდეს ქსენადოშსა მსახურად.

7. ოა ვგრეთვე მიეცემოდის ქსენადოშსა **ჩი-
კოლწმიდისასა** შემოსავლისაგან სოფლისა **სრ-
ილონგისა** ყოველთა დღეთა:

- ა) დიკაჲ მოდი ერთი და
 - ბ) ღვინო სანყაული ერთი და
 - გ) სხუად სანუნე, რააცა იმერთსა მოეცეს,
- გინა თუ ცერცვ, გინა თუ მხალი.

დ) და გლეხი ერთი მუნითცა გაუთავისუ-
ფლონ, რომელ საფქავსა უფქვიდეს და შეშასა
მოართუმიდეს და სხუად რააცა სამსახურებე-
ლი იყოს ქსენადოშისაჲ, იქმოდის.

8. ჰომლისათჳს ვაფუცებ ყოველთა იმერთ-
სა ცხოველსა და უბიწოსა შედასა მისსა, რაათა
არაოდეს დაიხრწიოს განწესებაჲ ესე სასტუმ-
როთაჲ ამათ, არცა რაჲ დააკლდეს ჩუენ მიერ
განჩინებულისა ამისგან მისაცემლისა, დიდი
გინა მცირე, კნინოდენიცა. ოა მრწამს მე იმ-
რთისაჲ და წმიდათა შისტაჲ, რომელ, დაღაცა-
თუ სხვსა არარადასათჳს, გარნა ამისთჳს მებრ,
უკუეთუ ვინ დაჰმარხოს წესი ესე, იმერთმა-
ნცა, მიზეზმან კეთილთამან, დაუწსნელად და
შეუხებელად ყოველთაგან ბოროტთა დაიცვას
ადგილი ესე.

9. ოა უკუეთუ უმეტესად და უდიდესად აღ-
ემატოს შემოსავალი მონასტრისა ჩუენისაჲ,
თანა-აღემატებოდენ სტუმართ მოყუარებისა-
ცა ესე წესი. ოა უკუეთუ არა, მაშა რომელი ესე
განვაჩინეთ, ნუმცა ოდეს დააკლდების, არამედ
უფროსლა შეურყეველად და მტკიცედ ეგენ
ყოვლადვე.

10. ოკუეთუ კულა ინებოს ვინ შემდგომად
ჩუენსა დაწსნად ესევითარისა ამის სტუმართ
მოყუარებისა წესი, ბრალად დიდად შეერაცხენ
მას და ცოდვათამცა ჩუენთა მზღველი არს
წინაშე იმრთისა!

ძავი ზ
**ჩუენ მიერ პირველ წინამძღურად
დადგინებულისა ჴრიგოლ ჴანელისა
საწსენებელისათჳს**

1. პირველ ადრით ჟამითგან შეყუარებულ იყო
ჩუენ მიერ მონაზონი ესე სანატრელი **ღრიგოლ** და
მასცა სარწმუნოებით და მწურვალთა გულითა
ემსახურა ჩუენდა და გვლოცვიდა. ოა უფროსლა

ანინდელსა ამას ჩუენ მიერ დადებულსა მისდა
მსახურებასა და ზედამდგომელობასა შინა ეკლე-
სიისა და მონასტრისა შენებისასა კეთილად წარმ-
ართებითა, და უცონილად, მისდა რწმუნებულისა
მსახურებისაჲთა უმეტესსა მიემთხვა ჩუენ მიერ
სიტკბობებასა და სიყუარულსა.

2. წმისთჳს ჩუენცა მისდა მიმართ მონლეო-
ბითა სიყუარულისაჲთა განჩინებით დავანესეთ
დღე წსენებისა მისისაჲ, რაათა დღესასწაულ-
სა წმიდისა **ღრიგოლ იმრთისმეტყუელისასა**
აღესრულებოდის საწსენებელი მისი. ოა თა-
ნა-აც ყოველთა მღდელთა და ძმათა ბრწყინ-
ვალედ დღესასწაულობაჲ ყოველთა განგებითა
და მისთჳს ჟამის წირვითა და ნუგეშინის-ცე-
მად ძმათა უმეტესთა საზრდელთა მიერ და
სასუმელთა. ოა მიეცეს მას დღესა შინა წარ-
საგებელი გასაყოფლად გლახაკთა ექუსი დრ-
აჰკანი და ჟამსა მიცვალებისა მისისასა, მეს-
ამესა დღესა, და მეცხრესა, და მეორმოცესა,
და წელიწდისა აღსრულებასა, ვითარცა ზემო
წერილ არს სხუათათჳს მიცვალებულთა წინ-
ამძღუართა, ეგრეთვე მის ზედა აღესრულოს
ყოველივე.

3. ოა უკუეთუ ზემო წსენებულმან ამან მამ-
ამან დაიცვას ყოველივე, რააცა მოწევენულსა
ამას ტიპიკონსა სწერია, სრულებით შეურყევე-
ლად და არა მაოწრებელ იპოოს მონასტრისა
ჩუენისა, დიდითა რაათა გინა მცირითა, იყავნ
იგი კურთხეულ! ღლოლ უკუეთუ იპოვოს ცხ-
ორებასა შინა თჳსსა გინა შემდგომად სიკუდი-
ლისა ცთომასა რას შინა, საწსენებელისა წილ
წყევლაჲ მიიღენ და უცხო იქმენინ წმიდისა ამის
მონასტრისაგან და ძმობისაგან მისისა!

ძავი ზ
**შოყმეთათჳს დიაკონთა, თუ სადა იყვენ
ანუ ვითარ განისწავლენ**

1. სანვანესეთ უკუე ყოფად მოყმეთა მოს-
წავლეთა **ჩიკოლწმიდას**, რომელ არს მახლო-
ბელად ციხისა სოხასტერი. ოაიკარგოს მას
შინა მღდელი ერთი წმიდაჲ და მოღუანე მოხ-
უცებულთაგანი, ღირსად ჟამის მწირველი, და
აიღებდეს როქსა და საზრდელსა და სხუასა
ყოველსა საჭმარსა სწორად სხუათა მათ მღ-
დელთა, რომელნი იყვენ დიდსა მონასტერსა,
და ჰმსახურებდეს წმიდასა მას ტაძარსა გალო-
ბითა და კურთხევითა.

2. ოა მსგეფსსა შინა სამსა დღესა სასეფოდ

ჟამსა წირვიდეს; ერთსა დღესა – მამისა ჩემისა **ჲაკურიანისათს** და ერთსა დღესა – მამის ძმისა ჩემისა **ჲუასროვანისათს** და ერთსა – მამის ძმის წულისა ჩემისა **ჲაკურიანისათს**.

3. **ბა** განენესოს დიდისა ეკლესიისაგან და წინამძღურისაგან მიცემად საკუმეველი, ზეთი და სანთელი და მხვმელი და ზედაშე, ვითარცა შეჰგვანდეს ზემო თქუმულსა მას ეკლესიასა და ტაძარსა წმიდისა **ჩიკოლაოზისა**.

4. **ბა** იყვნენ წმიდასა მას ეკლესიასა **ჩიკოლწმიდისასა** მღდელსა მას თანა სასწავლოდ ყრმანი ექუსნი. **ბა** აიღებდენ მონასტრისაგან საზრდელსა თვსსა და სამოსელსა, ვითარ-იგი შეჰგვანდეს, ვიდრემდის დაისწავლონ სრულიად ყოველი წესი სამღდელოდ.

5. **ბა** ოდეს ჰასაკად მოიწინენ და წუერიტა გასრულდენ, მაშინლა რომელნიცა ღირს მღდელობისა იყვნენ მათგანნი, ხუცად იკურთხნენ და შეწყნარებულ იქმნენ დიდსა მონასტერსა და ჟამსა წირვიდენ სხუათა თანა მღდელთა, თუცა თუ არა დაჰკლებოდის რიცხუსა პირველ განწესებულთა მღდელთასა. **ბა** აიღებდენ იგინიცა ყოველსა მისაცემელსა, ვითარ სხუანი იგი ჟამის მწირველნი.

6. **ხოლო** რომელნი არა ღირს იყვნენ მათგანნი მღდელობასა, განისხნენ მიერ, გარნა რიცხუსა ყრმათასა ნუმცა ოდეს დაკლებულა **ჩიკოლწმიდას** სწავლისაგან.

ძავი ზჲ

საკარგავისა არავისდა მიცემისათს, არცა განსყიდისა

1. **სანვაყენებ** ამისგანცა და რადთურთით არა მივსცემთ მიშუებასა, ვითარმცა, **სღმოსავალეთისა** გინა **ბასავალეთისა** მონასტერთა წესისაებრ, წინამძღუარმან საკარგავი მისცა ვის ძმათაგანსა მონაგებთაგან მონასტრისათა: ანუ გლეხნი, ანუ მიწად, ანუ ვენაჭი, ანუ ბოსტანი, გინა თუ სხუად რადცა-რად ესევეთარი, რადთა არა დაიწხნას ერთობად ძმათად.

2. **სერეთვე** განსყიდასა და განიჭებასა ვისცა პირსა არა უწამებთ და ამას ყოვლითა სიმტკიცითა ვამცნებთ, რომელი-ესე ნუ იყოფინ ყოფად ოდესვე. **სარნა** გლეხთა ხოლო მიეცემოდის საკარგავი, რომელნი ეკლესიასა ჰმსახურებდენ და თანა-ნადებსა თვსსა გარდაიჭდიდენ.

ძავი ზჲ

ხრძალვით დამარხვისათს გუჯარისა ამის განსაგებელისა, რომელ არს ტიპიკონი, და რადთა ეკლესიისა ჩუენისა დღესასწაულსა და სამთავე წმიდათა მარხვათა შემოსლვასა წარიკითხვოდის ტიპიკონი ესე საეროდ სრულებით

1. **საფუცებ** ოფლისა მიმართ და სიტყუასა დავსდებ ყოველთა თანა, რადთა არაოდეს დააკლოს ვინ ჩუენ მიერ დადებულთა ამათ წესთაგან, არცა გარდაჰდეს კანონთა ამათ. **ოჲკუეთუ** კულა ინებოს ვინ დაწხნად სჯულისდებად, ესე, ანუ მცნებად განწესებულისად ამის შეცვალოს, ანუ და-რად-აკლოს ამისგანი, ანუ თუ იოტაოდენი ერთი რქად გამოილოს ამისგან (**შღრ. შთ.5,18**), გინა თუ ყოველითურთ მეგრ სრულიად მოჰარვად ანუ წარწყმედად და გამოწუებად მონასტრისა ამისგან მოიგონოს წინამძღუარმან ანუ ძმათაგანმან ვინმე, ანუთუ სხუამან რამანცა გუარმან კაცმან, დასჯილ იყავნ იმრთისაგან და ყოველთა წმიდათა შისთაგან და ბრალთა და ცოდვათა ჩუენთა თანამდებ იყავნ წინაშე ჴრისტესა.

2. **ხოლო** რომელთა განკრძალულად და შიშით დაიცვან წმიდათა მამათაგან განწესებული ესე ტიპიკონი, და ჩუენ მიერ დამტკიცებული ესე განსაზღვრებად, ბრალობისა ჩუენისაგან თავისუფალ და კურთხეულ იყავნ ოფლისა ჩუენისა **სესუეს** ჴრისტეს მიერ, რომლისა თანა შამასა სულით **წმიდითურთ** შუენის დიდებად, მთავრობად და პატივი, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

ძავი ზბ

სინმიდისა სამსახურებელთათს და ჰატთა და ჴუართათს და ყოველთავე პატიოსანთა სამკაულთათს, რომელნი მიგვცემიან და დაგვმტკიცებიან და დაგვსხმან პირველ თქუმულსა ეკლესიასა და მონასტერსა ჩუენსა, და ვერეთვე ოთხფერწათს და ყოვლისა ფერისა თვთო სახეობისათს, რომელნი მივსცენით წმიდასა ამას მონასტერსა, რომელ არიან ესე:

ს

1) **ჰატნი** ოქროსანი შემეფტონითა, ორნი, რომელთა შინა სუენებიან ნაწილნი ძელისა

ცხორებისანი.

2) ნა სხუა ხატი ერთი დიდი, შემეფტონი-თავე, ჴერისცვალებისა ოფლისაჲ.

3) ნა სხუა ხატი ერთი დიდი, შემეფტონითა, რვა-კედლოვანი.

4) ნა სხუა ხატი ერთი მცირაჲ, კარედი, წმი-დისა იმრთისმშობელისაჲ, შემეფტონითავე.

5) ჴუარი სატიოსანი ერთი დიდი შემეფ-ტონითა და თუალებითა, წმიდისა საკურთხ-ეველისაჲ.

6) ნა სხუა ჴუარი ერთი ვეცხლისაჲ, სად-როშაჲ, წითლითა თუალებითა.

7) ნა ჴუარი ერთი სხუაჲ შეშისაჲ ოქროჲ-თა მოჭედილი, და ზედა ხუთი თუალი მჭიე იაგუნდი.

8) ნა სხუა ხატი ერთი ქვისაჲ, ექუს-კარედი, ჴუარცუმისაჲ.

9) სხუა ხატი ერთი დიდი შეშისაჲ, პეტ-ალოთა ვეცხლითა შემოჭედილი, წმიდისა **ლიორგისი**.

10) სხუა ხატი ერთი წმიდისა **ლიორგისი** და **ქევედორესი**, სარუთითა და ვეცხლითა მოჭედე-ლი.

11) ნა სხუა ხატები შეშისაჲ, ოქროპეტა-ლოთა შეკაზმული, რიცხვთ ოცდა შუდი.

12) ნა კანკელი დიდისა კონქისაჲ, რომელ-სა აქუს გამოსახულად ათორმეტი სადღუმლო განგებულებისა ჴრისტესი.

13) ჴარძიმ-ფეშხუემი ვეცხლისაჲ, ოქროთა ცურვებული, თუალებითა, რომელთაგან აკლს თუალი ათერთმეტი.

14) ჴარძიმი ერთი იასპი, ოქროთა და შე-მეფტონითა შეკაზმული.

15) სხუა ბარძიმ-ფეშხუემი ვეცხლისაჲ, ხა-ტოვანი, სამი წყვილი.

16) ღოვზი ვეცხლისაჲ ერთი.

17) საცეცხურნი ვეცხლისანი სამნი.

18) სასაკუმეველე ვეცხლისაჲ ერთი.

19) შურჯი ვეცხლისაჲ, სანაწილე სინმიდ-ისაჲ, ერთი.

20) ჴორაკანდელნი ვეცხლისანი ორნი, თა-ვიეთ ჯაჭუებითა, – ერთი მათგანი ოქროთა ცურვებული არს.

21) სახარებაჲ ერთი **ბერძული**, ოქროთა და შემეფტონითა შეკაზმული, რომელსა ზედა სხ-ენან თუაღნი დიდფასისანი.

22) სხუა სახარებაჲ ერთი, **ქართულად** წერ-ილი ოთხთავი, ვეცხლითა შეჭედილი, ოქრო-ცურვებული.

23) სხუა სახარებაჲ ერთი მცირე, ოთხთავი ვეცხლითა მოცუარული.

24) სხუა სახარებაჲ დიდი, მრგულად წერ-ილი ოთხთავი, ეგრეთვე ვეცხლითა მოცუა-რული.

25) სხუა სახარებაჲ ერთი გამოკრებული, ვეცხლითა შეკაზმული და ოქროთა ცურვე-ბული.

26) სხუა სახარებაჲ ერთი, გამოკრებული, ლიტონად შემოსილი.

27) წიგნი ერთი **ქარგმანება** სახარებისა **სოვანეს** თავისაჲ.

28) წიგნი ერთი იმრთისმეტყუელი.

29) წიგნი ერთი წმიდისა **ქასილის** თიკაჲ.

30) სხუა წიგნი ერთი დიდი, **ქრავალთავი**.

31) სხუა წიგნი ერთი, ცხორებაჲ წმიდისა **სუმეონისი**.

32) სხუანი ორნი წიგნნი წმიდისა **შაქსიმესნი**.

33) სხუანი ორნი წიგნნი ღღემაქსნი.

34) სხუანი ორნი წიგნნი, წმიდისა იმრთისმ-შობლისა ცხორებაჲ.

35) სხუა წიგნი ერთი, სტოდიელი.

36) სხუანი წიგნნი, სათუენი, სამნი.

37) სხუა წიგნი ერთი, საგალობელი ჴვათა ჴმათაჲ.

38) სხუა წიგნი ერთი, სუნაქსარი.

39) სხუა წიგნი ერთი ღურთხევათაჲ.

40) სხუანი ორნი წიგნნი, გამოკრებულნი **სავლენი**.

41) სხუა წიგნი ერთი, ოცდა ოთხთა ჴამთაჲ.

42) სხუა წიგნი ერთი, **სკლესიისა** კურთხე-ვაჲ, ვეცხლითა მოცუარული.

43) სხუა წიგნი, **სარაკლიტონი** ოთხთა ჴმა-თაჲ.

44) სხუა წიგნი ერთი წმიდისა **საკისი**.

45) სხუა წიგნი ერთი, გამოკრებული **სად-გარი**.

46) **შავითნი** ერთნი.

47) **შურა** სამეუფო ოქსიკასტორი ოთხი; ერთი მათგანი ოქროქსილი არს.

48) **სუდარა** ოთხი ოქრო-წერილითა აღმი-თა.

49) **სტავრა** სამოსელი უკერავი, ოქსიკას-ტორი, ორი.

50) **სკარამანგი** მიძიმენი, ხუთნი.

51) **სტავრა** ერთი – **ღურანგი** გაუკუეთელი.

52) **სტავრა** ერთი სხუა **ტრივლატი**.

53) სხუა საკურთხეველისა **საბურავი**, შე-კერული **სკარამანგი** **ღურანგი**, თავისა წესითა

ყოველითა.

54) სხუად საბურავი საკურთხეველისაჲ ორთა ეგუტერთაჲ სრულებით.

55) სხუად საკურთხეველისა საბურავი ერთი, თეთრი ექსამიტონი, რომელსა აქუს ხატი წმი- 5 დისა იმრთისმშობელისაჲ მარგალიტოვანი.

56) სამღდელოჲ შესამოსელი.

[აქ ტექსტს აკლია]

ჟ

ნა რომელი სხუად მივეციტ პატიოსანსა და წმიდასა ეკლესიასა ჩუენსა

1) შიხაელ მეფისა მოცემული ყელსა სა- სუენებელი ჴუარი პატიოსნისაგან ძელისა 15 ცხორებისა.

2) ნა ეგრეთვე **ქოთათორისა** მოცემული ჩემდა ლელატად ყელსა სასუენებელი ჴუარი პატიოსნისაგან ძელისა ცხორებისა.

3) ნა სხუად მისგანვე დატეობილი ჩემდა 20 მცირე ხატი, რომელსა შინა სუენებია ცხოველს-მყოფელისა სისხლისაგან ჴრისტეს იმრ-თის ჩუენისა.

ნა ესენი დაისხნეს ვეცხლისა ბუდეთა ოქ- როვანთა შინა, ვითა სხუანი იგი პატიოსანნი 25 ჴუარნი, რადთა არავისი ჴელი შეეხებოდის და ზაკულებაჲ რამე შეემთხვოს.

4) შივეც საზოლავროჲ ჴუარი ერთი სხუად ვეცხლისაჲ ოქროთა ცურვებული.

5) შივეც ვეცხლისა კანინი ერთი, დიდი, თე- 30 თრი.

6) ნა სხუად მივეც მცირე კანინი ერთი ვეცხ- ლისაჲ, ოქრო-ცურვებული და კანინი მისი.

7) შივეცენ ვეცხლისა აპალარნი სამნი, რად- თა შექმნენ ზემოთქუმულთა წმიდათა შთასა- 35 სუენებელნი ბუდენი და სამწერობელნი და სხ- უად სამსახურებელი ეკლესიისაჲ, რადცა ჴმდეს.

8) შივეც ვეცხლისა შრინიმოქსესტი, წყვილი ერთი.

ღ

შივეცენ ჭიქისაცა ჭურჭელნი პატიოსანნი

1) ლროლისა ლუდედიკი ერთი, გამოქანდა- კებული.

2) ნიქაჲ ბროლისაჲ ფსკერედი, სადაგი, დი- დი, ერთი.

3) სხუანი ბროლისა ჭიქანი ფსკერედნი, გა- მოჭრილნი, ორნი.

4) სხუად ჭიქაჲ ბროლისაჲ მცირაჲ, ერთი.

5) სხუად ბროლისა მცირე კეფი ერთი, გა- მოქანდაკებული.

6) სხუად ბროლისა წყლის სასუმელი, პირ- 5 ცხავი კუტალი, ერთი.

7) შუჭამი კეფი ერთი, ძუძოანი.

8) შახრუდი ყელ-ინროჲ კუტალი ორი.

9) შახრუდივე ჭიქაჲ დიდი, ერთი.

10) შუჭამი ჭიქაჲ დიდი, ერთი.

11) შახრუდი ორ-ბაგედი ნავის-სახე ჭიქაჲ 10 ერთი.

12) შახრუდი კეფი ერთი, სხუად.

13) შწუნანე მინაჲ, კეფი ერთი.

ბ

ბთხფერჯათაჲ

[აქ ტექსტს აკლია]

ბავი ბ

ბქრობეჭედთაჲ

ბ

ბქრობეჭედთაჲ, რომელნი დაცვულ არიან სამეუფოსა ქალაქსა, დიდსა შინა ეკლესიასა

1) ბქრობეჭედნი სამნი ჩემთა პრასტინთათჲს, რომელნი წღმოსავალეთს მქონდეს, ესე იგი არს ერთი **ბნისისაჲ**, სხუად **ბაოლსაჲ** და სხუად **ბორმერისისაჲ**.

2) სხუად ოქრობეჭედი ორი ჩემთა პრას- ტინთათჲს, რომელნი **ბრმენაკთა** მქონდეს, – ერთი **ბავაკაჲსაჲ** არს და ერთი **ბრნასაკისა** და **ბარტისპაჲსაჲ**.

3) სხუად ოქრობეჭედი ერთი, მონასტრისა კიურა **ბეფროსინესი**, რომელ არს **ბრუსო- ლივადსა**.

4) სხუანი ოქრობეჭედნი სამნი **ბიხაელ** მე- ფისანი **ბისინოპოლისა** პრასტინთათჲს.

40 5) სხუად ოქრობეჭედი ოთხი **ბილიპოპოლი- სა** პრასტინთათჲს.

6) სხუად ოქრობეჭედი ერთი უბრალოები- სათჲს **ბარს** თავადობისა ჩემისა.

45 7) სხუად ოქრობეჭედი ორი განუკითხველო- ბისათჲს **ბარნუქალაქს** მთავრობისა ჩემისა.

8) სხუად ოქრობეჭედი ერთი თავისუფლად ყოფისათჲს პრასტინთა ჩემთაჲსა, რომელ არ- იან **ბილიპოპოლისს** და **ბისინოპოლისს** შინა.

9) სხუად ოქრობეჭედი ერთი სოფლისა **ბსან-**

თიისათვის.

10) სხუად ოქრობეჭედი ერთი **შარლონადა**, ჭილსა ზედა წერილი, რომელი-იგი წინდად მაქუს.

11) ზიველონნი ორნი, – ერთი მათგანი არს **წოდუკიმოდასთვის**, და ერთი – სოფლისა **ხოტ-რიადსათვის**.

12) სიმოსინი ერთი **შინაელ** მეფისაჲ **სენინაგისა** ჰარშივისათვის.

13) ჴგრეთვე სიმოსინი ერთი სხუად მისვე მეფისაჲ **წილიპოპოლისა** მიტროპოლიტისა საქმისათვის.

14) სხუად ოქრობეჭედი ერთი **წოტანიატისაჲ**, რომელსა შინა არს სიმოსინი პრასტინთათვის **წილიპოპოლისათა**.

15) სამეუფოდ წიგნები, რომელნი კატასტროს-ქმნილ არიან სიკრიტონთა შინა; და სხუად წიგნები თვით-სახეთა პირთათვის, სამოცდა ექუსი.

16) და სამთა ოქრობეჭედთა სწორნი **წლმო-სავალეთისა** პრასტინთათვის.

ჟ

ოქრობეჭედთათვის, რომელნი დაისხნეს ნამარხევად მონასტერსა წუენსა და არიან ესე

1) ოქრობეჭედი ორი უბრალოებისათვის მთავრობისა ჩემისა დიდსა შინა დემესტიკოსობასა.

2) ოქრობეჭედი ერთი სხუად ციხისა **წანსკა-დასათვის** და სოფლისა **ხრვენადა**.

3) სხუად ოქრობეჭედი ერთი ველტიოს-ქმნისათვის პრასტინთა ჩემთაჲსა და მათ შინა ციხის გებისა და სოფლისა და მონასტრისა **შენებისაჲ**.

4) სხუად ოქრობეჭედი ერთი მაგისვე პირისათვის და ვითარმედ, უკუეთუ განმრავლდეს შემოსავალი პრასტინთა ჩემთაჲ, უურაობად გუაქუნდის მე და ყოველთა ჩემთა შემდგომად ჩემსა.

5) ოქრობეჭედი ოთხი მონასტრისა წუენისა **სეტრინონისაჲ**, უფლებისათვის და თვთმფლობელობისა და მაგისვე მონასტრისა ყოვლადვე აზნაურად ყოფისათვის, და პრასტინთა ჩემთათვის, რომელნი დაუმტკიცენ მონასტერსა მაგას.

6) სხუად ოქრობეჭედი ერთი **სპაზმადსა** და **სანკალინისათვის**.

7) სხუად ოქრობეჭედი ორი უბრალოდ ყოფისათვის და ულოლარიასოდ დადგრომისა ჩუენისაჲ სამეუფოდსა განძისათვის, რომელი წარვაგეთ კომანთა გამოყვანებასა შინა.

8) სხუად ოქრობეჭედი ერთი უბრალოებისათვის თემისა **ზმოლინადა**.

9) სხუად ოქრობეჭედი ორი **სკრიტონისა** პრასტინთა ჩემთა: **წიკონისა** და **წართფრთიკისათვის**.

10) სხუად ოქრობეჭედი ერთი სამკაულთათვის პატიოსნისა მონასტრისა **ქახულისაჲ**.

11) სხუად ოქრობეჭედი ერთი, რაჲთა ჴელმწიფებად მაქუნდეს პრასტინთა ჩემთა¹, ვინაჲცა მენებოს, ნათესავთა ჩემთა და მსახურთა ჩემთა, დაღაცათუ **სომეხნი** იყვნენ სარწმუნოებითა.

12) ოქრობეჭედისა სწორი ერთი, პრასტინთათვის **წოლერონისა** და **წისინოპოლისათა**.

13) სხუად ოქრობეჭედისა სწორი ერთი, **წილიპოპოლისა** პრასტინთა ჩემთათვის.

14) სხუანი ოქრობეჭედთა სწორნი სამნი, **წილიპოპოლისა** პრასტინთა ჩემთათვის.

15) სხუად ოქრობეჭედისა სწორი ერთი, **ხარწუქალაქს** განგებისა ჩემისათვის.

16) სამეუფოდ პიტაკი ერთი, ლოგის-ქმნისათვის, ყოველთა პრასტინთა ჩემთაჲსა.

17) სხუად სამეუფოდ პიტაკი სამი აპოსკედეფსობისათვის.

18) სხუად პიტაკი ერთი, თემისა **ზმოლინადასათვის**.

19) **წპოდიქსი** **წინაელ** მეფისაჲ სამისა კენტინარისაჲ და ოცდა შუდისა ლიტრისაჲ, რომელ ავიღეთ სამეუფოდთა ბრძანებითა **ხრტისისა-გან ხილიკიელისა** და ძისაგან **სარაფშაფისა**.

20) სხუად აპოდიქსი აპეტისინისა თემისა **ზმოლინადა**.

21) **წპოტიქსი** განძისაჲ სამისა კენტინარისაჲ, რომელი ფილოტიმიად აიღეს **ფრანგთა**.

22) შაგისვე პირისათვის პიტაკი ერთი.

23) და სხუად მრავალ-სახე პიტაკები.

24) სიმეოსინი ხარტოფილაკისაჲ და წიგნი მისი თემისა მის მსაჯულისა მიმართ.

25) პიტაკი **წოტანიატისაჲ**, რომელი გარდაიწერა სიკრიტონსა შინა, მიწერილი იკონომოსსა თანა **წისინოპოლისასა** პრასტინთა ჩემთათვის, რომელ, დაღაცათუ ეპისკეფტობისაგან იყვნეს

¹ ერთი სიტყვა უნდა აკლდეს (წარცემად? მიცემად? განიჭებად?) ან აქ, ან მესამე «ჩემთა»-ს შემდეგ, «დაღაცათუ»-ს წინ.

პრასტიკონი, და ბრძანებად გამოვიდა მისვე მეფისაგან, რომელ ვისცა ვისდა ეპისკეპტობისაგან მიცემულ იყოს, კუალად ეპისკეპტობასავე მიექცეს, გარნა ჩუენნი შეურყეველად დაშთენ. თა ესე პიტაკი სოფიანშიდას არს, სხუათა თანა სასამართლოთა ნანერთა.

ღ

შოსაცხენებელი წიგნი და აპოტიქსი ოქრობეჭედთა ჩუენთად და სხუათა სასამართლოთა ნანერთად, რომელნი ნამარხევად სხენან სოფიანშიდას

- 1) ႓სოკოდიკონი **ხრავიკისა** და ჳელით წერილები მისვე სოფლისა.
- 2) ႓სოკოდიკონი სოფლისა **სრილონგისა**.
- 3) ჩასყიდის ნანერები **ჩარდანისი** ავლინისათვს, რომელი **შისინოპოლს** არს და **ლიორგინშიდისათვს**, რომელი **საპიკს** არს.
- 4) სრახტიკონი და პერიერეზმონი **ფილიპოპოლისა** პრასტინთათვს.
- 5) სრახტიკონი და პერიერეზმონი **შისინიპოლისა** პრასტინთა ჩემთად.
- 6) თა ეგრეთვე აპოტიქსები კონომისა – დიმოსისა და ლიველიკობისათვს.
- 7) ზოგისიმონობისა წიგნი **შისინოპოლისა** პრასტინთა ჩემთათვს.
- 8) სრახტიკონი და პარადოდიკონი **ხავაკაძსა**.
- 9) ყელით წერილები და აპოტიქსები სტენიმახისა **პანაჟურელთად**.
- 10) ႓პომნიმად, რომელი შექმნა **შისოპოტმელმან** სამეუფოთა ბრძანებითა **ფრენაკსა** შორის და **ხაქარიაძს** სოფელსა.
- 11) სრახტიკონი მისვე პირისათვს, რომელი შეიქმნა ბრძანებითა წმიდისა მეფისა ჩუენისა **სლექსისა**თა, ვიდრელა ჯერეთ დიდად დემესტიკოსად იყო.
- 12) სრახტიკონი და პერიერეზმონი **სეტრინონისა**, ყოველთა ადგილთად, შექმნილი **აფიდოფანისა**გან ბრძანებითა წმიდისა და თვთმპყრობელისა მეფისა ჩუენისა
- 13) თა ესე ყოველი ოქრობეჭედები და სასამართლო წიგნები, რომელნი **სოფიანშიდას** ნამარხევად არიან და რომელნი მონასტერს არიან, ყოველნივე იყვნედ ჩუენსა მონასტერსა და ეკლესიასა შინა ჳელსა ქუეშე მამასახლისისასა, რათა მომავალსა შინა ჟამსა, ოდესცა საჭმარ იყოს, გამოიღებდენ და უჩუენებდენ.

ჩავი ზუ

თამტიკიცებისათვს და დამარხვისათვს წესისა ამის განგებისა

- 1. თაინერა უკუე და დაემტიკიცა წესი ესე განგებისად ამის პატიოსნისა მონასტრისა ჩუენისა იმრთისმშობლისა **სეტრინონისა** ბრძანებითა ჩემ **სრიგოლ** სევასტოსისა და დიდისა დემესტიკოსისა ყოვლისა **თასავალეთისა** მიდამოძსა, ძისა **საკურიანისა**თა, მაშენებლისა ზემო თქუმულისა ამის მონასტრისა და ეკლესიისა, წერილითა **ბერძულითა** და **ქართულითა**, თუესა დეკენბერსა, მეშვდესა ინდიკტიონსა, დასაბამითგანთა წელთა ექუს ათას ხუთას ოთხმეოცდა მეათორმეტსა.
- 2. თა ქუემოთ წარინერნეს ჳელითა ჩემითა ზემო ჳსენებულისა **სრიგოლისითა** ყოველნივე ესე ტიპიკონნი, ხოლო **ბერძულნი** ორნივე წარინერნეს შემდგომად ჩემისა დანერილისა წმიდისა პატრიაქისა **სერუსალემელისა** ლირსისა **სფთვმესითა** დასამტიკიცებულად და სარწმუნო ყოფად ყოვლისავე, რომელიცა ტიპიკონსა ამას შინა წერილ არს, დახუდომითა მისითა ჩუენ თანა, რამეთუ სამეუფოთა ბრძანებითა **ქესალონიკედ** მოსრულ იყო მშვდობისა და სიყუარულისა ყოფად შორის **ფრანგთა** და მოქცევასა მისსა ჩუენ თანა წარმოვიდა **ფილიპოპოლისა** პრასტინთა ჩუენთა.
- 3. თა ამისთვს დაინერა **ბერძულად** და **ქართულად**, რამეთუ მონაზონნი მონასტრისა ჩემისანი გუარად **ქართველნი** არიან და არა იციან **ბერძული** წარკითხვად, და ჯერ-არს, რათა **ქართულად** წერილსა აღმოიკითხვიდენ და გულისწამა-ჳყოფდენ აღწერილსა განსაზღვრებულსა ამას შინა ტიპიკონსა. **ჳოლო სიმტიკიცისა ქონებად უბრძანებთ ბერძულსა წერილსა**, რამეთუ დასასრულსა საქმისასა ქუემო წარწერილი მას უპყრიეს.
- 4. თა შეიქმნა სწორი ამისი და დაინერა ეგრევე სახედ და დაიდვა პატიოსანსა მონასტერსა **სანაგისასა**, რომელ არს იმრთივ დაცვულსა ჳალაქსა სამეუფოსა, რათა უკუნისამდე მუნ დამარხოს მასვე მონასტერსა შინა.
- 5. თა უკუეთუ სადა, – ვითარ-იგი მე არა მნადის, – წინამძღუართაგანი ვინმე მონასტრისა ჩუენისათად, ანუ სხუად ვინმე ძმათაგანი მოწერებულად ზემო ჳსენებულისა ამის მონასტრისა, გინა პრასტინთა მისთა ანუ საჭმართა იპოოს და შეურაცხ-ყოფად ეცადოს, რომე-

ლი-რად ტიპიკონსა ამას შინა წერილ არს, ანუ თუ მებრ დაწსნად ამისა, გინა წარწყმედად ის-წრაფოს, ტიპიკონი იგი, რომელი **სანაგისა** მონასტერსა ნამარხევად ძეს, გამოიჩინოს და ემხილოს ესევეთარსა მას, რომელმან ეგვე-თარი იგი უსამართლოებად ყოფად იკადროს და ქმნას, და ჯეროვნად განიწუართოს. **ნა** რადცა დაეკლოს, ეზღვიოს მას და თვთ გა-ნიძოს მონასტრისაგან. **ნა** კუალად ტიპიკონი იგი დაიდვას მონასტერსა **სანაგისასავე**, და არა მნებავს რადთურთით გარეგან მონასტრი-სა გინა სამეუფოვსა ჴალაქისა განსლვად ამისი, ანუ თუ დამალვად.

6. **ქომლისათვს ვაფუცებ მამასახლისთა**, რომელნი ყოფად არიან მონასტერსა ჩუენსა და მის თანა ძმათა ყოველთა თავადსა წმი-დასა იმრთისმშობელსა, რადთა დაიმარხოს მათ მიერ ნებად ჩუენი და შჯულის-დებად ესე და ამასვე მონასტერსა შინა დამარხულ იქმნას ტიპიკონი ესე მონასტრისა ჩუენისა. **ნა** თუ ვისმე უწმდეს გარე განლებად ამისი სასარჩლოვსა რადსამე საქმისათვს, ამისგან, რომელ არს მონასტერსა ჩუენსა, სწორი მისი დაინეროს და დაიმტკიცოს წინამძღურისა და ძმათაგან და წარიცეს ვითა თავადივე ტიპიკონი და, ვითარცა ვთქუთ, ნუოდეს ნუმცა განსრულ არს მონასტრისაგან ჩუენისა თავადი ტიპიკონი.

7. **შტკიცე: არიან: ზემო: წერილნი: ესე: ნებ-ითა: იმრთისადათა:**

8. **ქვეუღნი ყოველნი რვითა ფურცლითა არიან და არა არს მათ შინა აღმოკუეთილი და ნუცალა ვინ იკადრებს აღმოკუეთად!**

ძავი ზხ

წორმეტა საუფლოთა და სამთა სხუათა საჩინოთა დღესასწაულთათვს, თუ ვითარ დღესასწაულობდენ

1. **წანვანესებთ უკუე და ვამცნებთ ყოველთა შემდგომად ჩუენსა მომავალთა წინამძღურთა და სულისა ჩუენისა მოურავთა, მკუდრთა მონასტრისა ჩუენისათა, რადთა წმიდათა ამათ ათორმეტა ჴრისტეს იმრთისა ჩუენისა განგებულებისა საუფლოთა დღესასწაულთა უბრწყინვალესად დღესასწაულობდენ: ღამის თევეითა, გალობითა, ეკლესიისა შემკობითა ბრწყინვალედ სანთელთა მიერ და კანდელთა**

და საკუმეველთა მიერ სულნელთა განშუენებითა, უხუად ტრაპეზისა დაგებითა და ძმათა კრებულისათა კეთილად ნუგეშინის-ცემითა, გლახაკთა ღუნოლითა და ქველის-საქმისა მიცემითა საწსრად სულთა ჩუენთათვს და ყოველთა მიცვალებულთა ჩუენთა.

უსრეთ ჰყოფდენ:

2. **ღარებასა დღესა ყოველთა ჟამი ჩემთვს წირონ.** შას დღესა ტრაპეზი დაეგოს უხუებით და გლახაკთა ულონოთა განეყოს დრაჰკანი ათი და მღდელთა ჟამის მწირველთა ექუსთა, ვითა ზემო დაგვწერია და განგვწესებთან, სამთა და სამთა თვთო დრაჰკანი.

3. **წრისტეს ჴობად ყოველთა მღდელთა ჟამი ჩემთვს წირონ.** შას დღესა ტაბლად დაეგოს ბრწყინვალე და გლახაკთა ულონოთა განეყოს დრაჰკანი ათი და ექუსთა ჟამის მწირველთა მიეცეს დრაჰკანი ორი.

4. **შიგებებად ყოველთა მღდელთა ჟამი ჩემთვს წირონ.** **ღრაპეზი დაეგოს უხუებით მას დღესა და გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი და ექუსთა ხუცესთა მიეცეს დრაჰკანი ორი.**

5. **წანცხადებად ყოველთა მღდელთა ჟამი ჩემთვს წირონ.** შას დღესა ტაბლად დაეგოს ბრწყინვალე, გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი და ექუსთა ხუცესთა მიეცეს დრაჰკანი 4.

6. **წერისცვალებად ყოველთა მღდელთა ჟამი ჩემთვს წირონ.** შას დღესა ტრაპეზი დაეგოს უხუებით და გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი და ხუცესთა ექუსთა მიეცეს დრაჰკანი ორი.

7. **წზობად ყოველთა მღდელთა ჟამი ჩემთვს წირონ.** შას დღესა ტაბლად დაეგოს უხუებით, გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი და ექუსთა ხუცესთა მიეცეს დრაჰკანი ორი.

8. **უსე ექსუნი საუფლონი დღესასწაულნი ჩემ წრიგოლისთვს, ზემო წსენებულისა ამის მონასტრისა მაშენებლისათვს განმიჩენიან, რადთა ჩემთვს აღაჰსა ჰყოფდენ ამით სახითა.**

ნა კუალად ამასვე პირსა ზედა განვანესებ და დავამტკიცებ სანატრელისა ძმისა ჩემისა წბაზ მაგისტროსისათვს:

9. **ბიდსა წარასკევსა ტაბლად დაეგოს ჯერისაებრ და გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი.** **ნა დაღაცათუ მას დღესა ჟამის წირვად არა აღესრულების, არამედ ო.წისსხლოვსა მის შსხუერპლისა წანახლებად იქმნების, ჯერ-არს, რადთა ექუსთა ჟამის მწირველთა ორი დრაჰკანი მიეცეს.**

10. შიდასა ჰაბათსა მღდელთა ჟამი ძმისა ჩემისა **საზისთვს** წირონ. შას დღესა ტაბლად დაეგოს უხუებით, გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი, ექუსთა ხუცესთა მიეცეს დრაჰკანი ორი.

11. **სღვსებასა** დღესა ყოველთა ჟამი ძმისა ჩემისათვს წირონ, ტრაპეზი დაეგოს ბრწყინვალე, გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი, ექუსთა ხუცესთა – დრაჰკანი ორი.

12. **სმაღლებად** ყოველთა ძმისა ჩემისათვს წირონ. ღრაპეზი დაეგოს უხუებით, გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი, ჟამის მწირველთა – დრაჰკანი ორი.

13. **სულისა წმიდისა მოსვლად** ყოველთა ძმისა ჩემისათვს ჟამი წირონ. ღაბლად დაეგოს ბრწყინვალე, გლახაკთა განეყოს დრაჰკანი ათი, ექუსთა ხუცესთა – დრაჰკანი ორი.

14. **შიდი ღუთშაბათი** ზემო დაიწერა სანატრელისა მამისა ჩუენისა **საკურიაწისათვს**. შა რად მათთვს დაგვწესებია გასაყოფელად გლახაკთა, კუალად მუწითცა მიეცეს ჟამის მწირველთა ორი დრაჰკანი.

15. **შა შიცვალეებასა წმიდისა იმრთისმშობე-**

ლისასა, რომელ არს დღესასწაული წმიდისა ეკლესიისა ჩუენისაჲ, და **საგის კუეთასა წმიდისა სოვანე წათლისმცემლისასა** და **სიორგინშიდობად** ძმათა მონასტრისათა განეყოს თორმეტ-თორმეტი დრაჰკანი. შმათ სამთავე დღესასწაულთა ოცდა ათექუსმეტი დრაჰკანი მონასტრისა ჩუენისა მონაზონთა განეყოს, ჟამის მწირველთა და ყოველთა ძმათა ერთობით სწორად: ათორმეტი იმრთისმშობლისა შიცვალეებად, ათორმეტი **საგის კუეთად**, ათორმეტი **სიორგინშიდობად**.

16. **წერ-არს** უწყებად: უკუეთუ ღარებად შიდასა ღუთშაბათსა მიხუდეს, ექუსთა მღდელთა ჟამის მწირველთა სამთა მამისა ჩუენისათვს წირონ და სამთა – ჩემთვს; ხოლო მათი განწესებული არა დააკლდეს, არცა რომელ ვითარ გლახაკთათვს განგვწესებია თითოეულისა დღესასწაულისაჲ, არამედ წარსაგებელი ყოველი განეყოს.

17. **სგრეთვე** შიდასა **სარასკევსა** და **შიდასა შაბათსა** და **სღვსებასა** უკუეთუ ღარებად მიხუდეს, ესრეთ ჰყოფდენ.

შიდებად იმერთსა სრულყოფელსა ყოველთა კეთილთასა!

შა დიდებად ყოვლად წმიდასა იმრთისმშობელსა!

